

SIMON KUNTA

KAAVASELOSTUS

23.11.2020

SIMOJOEN YLEISKAAVA

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	2
1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	5
1.1 TUNNISTETIEDOT	5
1.2 KAAVAN TAUSTA JA TARKOITUS	5
2 TIIVISTELMÄ	6
2.1 KAAVAPROSESSIN VAIHEET	6
2.2 YLEISKAAVAN SISÄLTÖ	7
2.3 KAAVAN TOTEUTTAMINEN	7
2.4 KAAVA-ALUEEN SIAINTI JA YLEISKUVAUS	7
3 OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS	9
3.1 OSALLISET	9
3.2 OSALLISTUMINEN	9
4 YLEISKAAVAA KOSKEVAT SELVITYKSET	11
4.1 ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET	11
5 KAAVA-ALUEEN NYKYTILANNE	13
5.1 MAISEMA	13
5.1.1 Maisemarakenne	13
5.1.2 Maisemakuva	14
5.1.3 Maisema-arvot	16
5.1.4 Ehdotukset maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi	17
5.1.5 Maisemahäiriöt	18
5.2 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ JA ASUTUS	18
5.2.1 Asutus	18
5.3 RAKENNETTU KULTTUURIPERINTÖ	20
5.3.1 Rakennus- ja kulttuurihistorian kehittyminen	20
5.3.2 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	21
5.3.3 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt	21
5.3.4 Paikallisesti merkittävä rakennuskanta	22
5.4 MUINAISJÄÄNNÖKSET	24
5.5 TYÖPAIKAT, ELINKEINOT JA PALVELUT	30
5.5.1 Työvoima, työpaikkaomavaraisuus ja työllisyystilanne	30
5.5.2 Elinkeinot ja yritystoiminta	30
5.5.3 Palvelut	31
5.6 VIRKISTYS	31
5.7 LIIKENNE	32
5.8 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT	33
5.9 MAANOMISTUS	35
5.10 LUONNONYMPÄRISTÖ	35
5.10.1 Simojoen tulvaolosuhteet	35
5.10.2 Pohjavedet	37
5.10.3 Luontoselvitys ja aineistot	38
5.10.4 Kasvillisuuden yleiskuvaus	38

5.10.5	<i>Simojoki ja sen rantaluontotyytit</i>	40
5.10.6	<i>Arvokkaat luontokohteet</i>	42
5.10.7	<i>Uhanalainen ja alueellisesti arvokas kasvilajisto</i>	44
5.10.8	<i>Linnusto ja eläimistö</i>	45
5.10.9	<i>Luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet</i>	46
6	LÄHTÖKOHTA-AINEISTON ANTAMAT TAVOITTEET	47
6.1	VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET (VAT)	47
6.2	MAAKUNTAKAAVA	48
6.2.1	<i>Länsi-Lapin maakuntakaava</i>	48
6.2.2	<i>Lapin meri- ja rannikkoalueen tuulivoimamaakuntakaava</i>	53
6.3	YLEISKAAVAT	54
6.4	ASEMAKAAVAT	55
7	YLEISKAAVAN SUUNNITTELUN ETENEMINEN	56
7.1	TAUSTAA	56
7.2	KAAVOITUKSEN VIREILLETULO (ELOKUU 2018)	56
7.3	YLEISKAAVAN VALMISTELUVAIHE (LOPPUVUOSI 2018 – KEVÄT 2019)	56
7.4	YLEISKAAVAN EHDOTUSVAIHE (SYKSY 2019 – MAALISKUU 2020)	57
7.5	EHDOTUSVAIHEEN JÄLKEINEN LISÄKUULEMINEN (KESÄKUU – ELOKUU 2020)	57
7.6	EHDOTUSVAIHEEN JÄLKEINEN TOINEN LISÄKUULEMINEN (LOKAKUU 2020)	58
7.7	YLEISKAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE (LOPPUVUOSI 2020)	58
8	OSAYLEISKAAVAN RATKAISUT, MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	59
8.1	MITOITUS	59
8.1.1	<i>Ranta-alueen mitoitus</i>	59
8.1.2	<i>Ranta-alueen mitoituksen tulokset</i>	62
8.2	YLEISKAVALUONNOS	63
8.3	YLEISKAVAEHDOTUS	65
8.4	HYVÄKSYTTÄVÄKSI VIETÄVÄ OSAYLEISKAAVA	69
8.5	ALUEVARAUKSET JA KAAVAMÄÄRÄYKSET	73
8.6	KOKO YLEISKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	79
8.7	YMPÄRISTÖHÄIRIÖT	79
9	YLEISKAAVAN SUHDE LÄHTÖKOHTA-AINEISTON ANTAMIIN TAVOITTEISIIN	80
9.1	SUHDE VALTAKUNNALLISIIN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEISIIN	80
9.2	SUHDE MAAKUNTAKAAVAAN	82
9.3	SUHDE YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSIIN	82
10	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	85
10.1	YLEISTÄ	85
10.2	VAIKUTUKSET MAISEMAAN	85
10.2.1	<i>Vaikutukset rakennettuun ympäristöön</i>	86
10.3	VAIKUTUKSET LUONTOON	86
10.3.1	<i>Vaikutukset Natura-alueisiin ja muihin suojelualueisiin</i>	87
10.4	VAIKUTUKSET MAA- JA KALLIOPERÄÄN, VETEEN, ILMAAN JA ILMASTOON	87
10.4.1	<i>Päästöt</i>	87
10.4.2	<i>Vesistöt</i>	87
10.4.3	<i>Maaperä</i>	88

10.5	VAIKUTUKSET ELINOLOIHIIN JA ELINYMPÄRISTÖÖN	88
10.5.1	<i>Riskit ihmisille</i>	88
10.5.2	<i>Virkistysalueet</i>	88
10.5.3	<i>Vapaa-aika</i>	88
10.6	VAIKUTUKSET YHDYSKUNTAAN	89
10.6.1	<i>Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen</i>	89
10.6.2	<i>Vaikutukset yhdyskuntatalouteen</i>	89
10.7	VAIKUTUKSET ELINKEINORAKENTEeseen JA TYÖLLISYYTEEN	89
10.8	VAIKUTUKSET LIIKENTEeseen	89
10.8.1	<i>Autoliikenne</i>	89
10.8.2	<i>Kevyt liikenne</i>	89
11	LIITTEET	90
12	YHTEYSTIEDOT	90

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 TUNNISTETIEDOT

Kunta:	Simon kunta
Kaavan nimi:	Simojoen osayleiskaava
Kaavan laatija:	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, Janne Tolppanen, arkkitehti
Vireilletulo:	3.9.2018 § 214

1.2 KAAVAN TAUSTA JA TARKOITUS

Tämä kaavaselostus liittyy Simojoen yleiskaavaan.

Yleiskaava-alue koskee Simon kunnan Simojokivarren aluetta. Alue on pinta-alaltaan noin 102 km².

Työtä Simon kunnassa ohjaa teknisen osaston päällikkö Ilkka Soukka. Kaavan laadinnasta toimeksiantona vastaa FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy. Projektipäällikkönä ja vastaavana kaavoittajana toimii arkkitehti Janne Tolppanen YKS-590.

Kuva 1. Simojoki

Suunnittelualueelle on vahvistettu oikeusvaikutteinen yleiskaava 24.7.2000. Kaavan voimassaolon aikana alueella on tapahtunut paljon kiinteistömuodostusta maakaupoin ja sukupolven vaihdoksin. Yli kymmenen vuotta sitten laadittu yleiskaava ei enää kaikilta osin täytä sille asetettuja tavoitteita eikä maanomistajien tarpeita. Simon kunta on päättänyt tarkastella Simojokivarren tulevaa maankäyttöä uudelleen ja muuttaa jokivarren yleiskaavan tämän hetkisiä ja seuraavien runsaan kymmenen vuoden tavoitteita vastaavaksi.

Simon kunnan tavoitteena on päivittää voimassa oleva yleiskaava vastaamaan tämän päivän vaatimuksia ja tarpeita sekä ohjata oikeusvaikutteisella yleiskaavalla alueen maankäyttöä niin, että Simojokivarsi säilyy asuttuna ja elinvoimaisena.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- *Simojoen osayleiskaavaa on laadittu Seitap Oy:n toimesta v. 2013 – 2017. Osayleiskaavan muutos kuulutettiin vireilletulevaksi 2.12.2013. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on 2.12.2013 alkaen ollut MRL 63§:n ja MRA 32a §:n mukaisesti osallisten nähtäväksi Simon kunnan teknisen toimiston ilmoitustaululla ja Simon kunnan internetsivuilla osoitteessa www.simo.fi. Kaavaluonnos ja sen valmisteluaineisto pidettiin MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti osallisten mielipiteiden kuulemiseksi nähtävänä 16.3. – 10.4.2015 välisen ajan. Kaavaehdotus oli MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti nähtävillä 29.3. – 27.4.2016 välisen ajan ja kaavaehdotuksesta pyydettiin MRA 20 §:n mukaiset lausunnot. Kaavan laadinnassa ilmenneiden puutteiden sekä viranomaisten lisävaatimusten vuoksi kaavoitusprosessi ei ole edennyt toivotussa aikataulussa.*
- Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 17.5.2018 § 35 valita Simojoen osayleiskaavan kaavanlaatijaksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n.
- Simon kunnanhallitus päätti käynnistää Simojoen osayleiskaavan laatimisen uudelleen sekä asettaa kaavoitukselle ohjausryhmän kokouksessaan 13.8.2018 § 202.
- Yleiskaavan vireille tulosta tiedotettiin kunnan infotaululla sekä internetsivuilla (www.simo.fi). Vireilletulon yhteydessä laadittiin kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka on löydettävissä Simon kunnan Kaavat ja kiinteistöt -internetsivuilta ja kaava-aineistoista koko kaavaproessin ajan.
- Osayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelu pidettiin Lapin ELY-keskuksessa 7.11.2018.
- Simon kunnanhallitus päätti 27.5.2019 § 145 asettaa Simojoen osayleiskaavan valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen MRL:n 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 3.6.2019–5.8.2019 väliseksi ajaksi.
- Hankkeesta pidetään yleisötilaisuus Simon kunnantalon valtuustosalissa maanantaina 17.6.2019 klo 17.30 alkaen.
- Ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta käytiin kaavaneuvottelu Lapin ELY-keskuksessa 6.11.2019.
- Simon kunnanhallitus hyväksyi kaavanlaatijan tekemät vastineet kaavan luonnosvaiheesta saatuun palautteeseen ja päätti asettaa Simojoen yleiskaavan ehdotusvaiheen aineiston 20.1.2020 § 3 MRL:n 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 3.2.2020–9.3.2020 väliseksi ajaksi.
- Nähtävilläolon yhteydessä järjestettiin toinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus Simon kunnantalon valtuustosalissa 17.2.2020 klo 17.30 alkaen.
- Kaavaehdotukseen tehtyjen muutosten osalta kyseisille maanomistajille ja tarvittavilta osin naapureille lähetettiin kirjeitse tieto lisäkuulemisesta, jonka aikana kaava-aineistoon tehdyistä muutoksista oli mahdollista antaa palautetta 22.6.–10.8.2020. Saatuun palautteeseen laadittiin vastine.
- Kaava-asiakirjoja tarkistettiin vielä uudestaan ja tehtyjen muutosten osalta kyseisille maanomistajille ja tarvittavilta osin naapureille lähetettiin kirjeitse tieto toisesta lisäkuulemisesta, jonka aikana kaava-aineistoon tehdyistä muutoksista

oli mahdollista antaa palautetta 16.10.–31.10.2020. Saatuun palautteeseen laadittiin vastine.

- **Kaavanlaatijan esitys:** Simon kunnanhallitus hyväksyy kaavanlaatijan tekemät vastineet sekä kaavan ehdotusvaiheesta että kahdesta lisäkuulemisesta saatuun palautteeseen ja esittää Simon kunnanvaltuustolle yleiskaavan hyväksymistä 21.12.2020 § XXX. Simon kunnanhallitus esitti kunnanvaltuustolle myös voimassa olevan Simojoen yleiskaavan kumoamista kokonaisuudessaan samassa yhteydessä.
- **Kaavanlaatijan esitys:** Simon kunnanvaltuusto hyväksyy Simojoen uuden yleiskaavan ja kumoaa samalla voimassa olevan yleiskaavan kokonaisuudessaan X.X.20XX § XXX.

2.2 YLEISKAAVAN SISÄLTÖ

Yleiskaavoitus on usein käyttökelpoinen välinen maaseudun alueidenkäytön suunnitteluun.

Osayleiskaava on laadittu yksityiskohtaisena oikeusvaikutteisena aluevarauskaavana, joka ohjaa rakentamista ja muuta alueidenkäyttöä. Osayleiskaava ohjaa suoraan rakentamista kaavassa erikseen määritetyillä MRL 72 §:n mukaisilla alueilla. Suoraan rakentamista ohjaavien alueiden osalta yleiskaavassa on määritelty rakentamisen ja muun maankäytön periaatteet niin tarkasti, ettei asemakaavanlaatiminen ole tarpeen.

Osayleiskaavassa on osoitettu mm asumisen, palveluiden ja matkailun aluevarauksia. Valtaosa kaava-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kaavassa on osoitettu runsaasti myös erilaisia virkistysaluevarauksia, luonnonsuojelualueita, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita, muinaisjäännöskohteita ja alueita, vesialueita, tiestöjä ja reitistöjä sekä olemassa olevia ja uusia rakennuspaikkoja.

2.3 KAAVAN TOTEUTTAMINEN

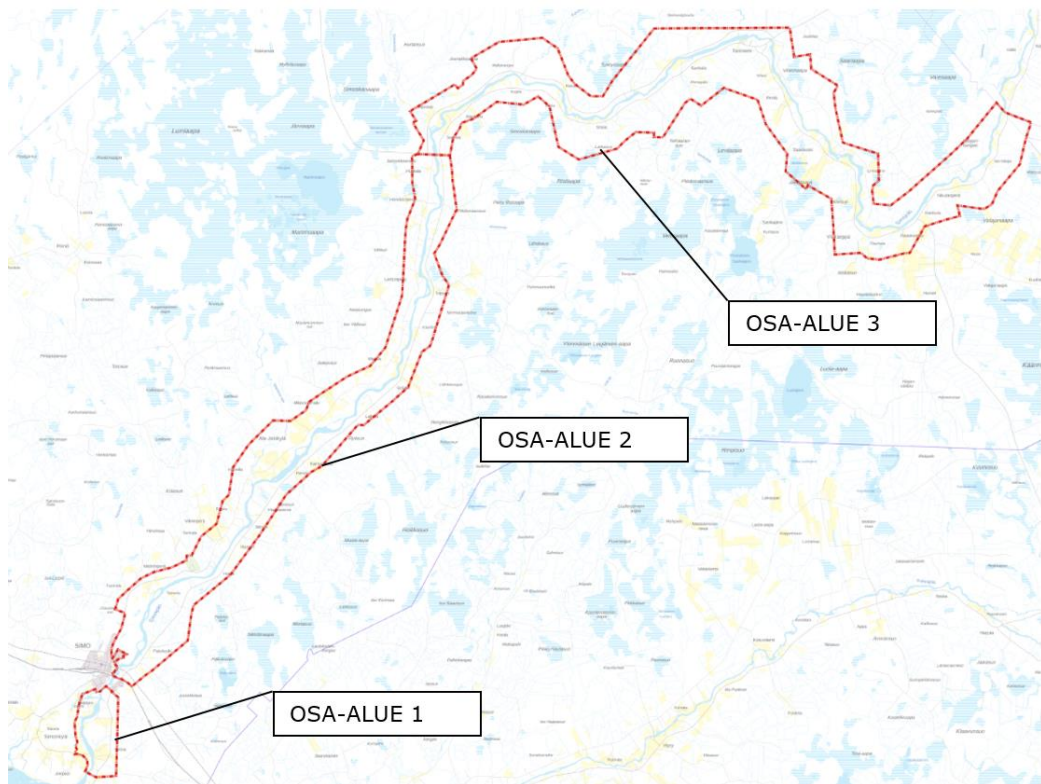
Kaavanprosessin käsittelystä ja hyväksymismenettelyistä vastaa Simon kunta. Kaavan toteuttamisesta vastaavat pääosin alueen maanomistajat ja toimijat.

2.4 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Simojoen yleiskaavan alue käsittää Simojoen ranta-alueen, käsittäen joen molemmilla rannoilla joen ja maantienvälisen alueen sekä tien takana siihen rajoittuvan vaihtelevan leveän maankäytöllisesti tiehen liittyvän alueen.

Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 102 km². Kaavoitettava alue sisältää Simojokivarren jokisuulta Simon ja Ranuan kuntien rajalle. Kaavoitukseen sisällytetään jokivarren alueet, jotka sijoittuvat joen ja jokivartta kulkevien teiden väliin sisältäen

lisäksi teiden toisella puolella olevat rakennusalueet ja Simojokeen laskevien jokien lähialueet.

Kuva 2. Simojoen yleiskaava-alue osa-alueittain.

3 OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

3.1 OSALLISET

Osallisia ovat:

A. Kaikki ne joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- kuntalaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen asukkaat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen yritysten, laitosten työntekijät ja palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät, kalastajat, metsästäjät, porotalouden harjoittajat

B. Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Simojokivarren kyläyhdistykset
- Isosydänmaa paliskunta
- Rantakairan Sähkö Oy
- Simon Vesihuolto Oy
- Jakokunnat ja kalastuskunnat
- Lapin luonnonsuojelupiiri
- Luonnonsuojeluyhdistykset

C. Viranomaiset

- Kunnan hallintokunnat
- Lapin liitto
- Lapin ELY-keskus
- Väylä (entinen liikennevirasto)
- Museovirasto
- Lapin pelastuslaitos
- Metsähallitus
- Metsäkeskus

3.2 OSALLISTUMINEN

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan perustellut vastineet.

Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä kaavan valmistelu ja ehdotusvaiheessa. Annettuihin lausuntoihin laaditaan perustellut vastineet.

Kaavan valmisteluvaiheen nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus, josta tiedotetaan kuulutuksen yhteydessä. Kaavan ehdotusvaiheessa järjestetään tarvittaessa toinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Simojoen osayleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.

Kuva 3. Yleiskaavoituksen vaiheet sekä osallistumismahdollisuudet.

4 YLEISKAAVAA KOSKEVAT SELVITYKSET

Osayleiskaavoitusta koskevat selvitykset on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 1. Laaditut selvitykset.

Laadittava selvitys	Uusi vai päivitetty/ täydennettävä	Täydennettävä vanha selvitys (nimi, laatija ja valmistumisvuosi)	Selvityksen laatija
Luontoselvitys	päivittäminen	Luonto- ja maisemaselvitys, MMM, MH Elisa Pääkkö / Simojoen rantasemakaavan luontoselvitys, täydennys, Ahma Ympäristö Oy, 2015	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Maisemaselvitys	päivittäminen	Luonto- ja maisemaselvitys, MMM, MH Elisa Pääkkö	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Kulttuuriympäristön inventointi	uusi	-	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Arkeologinen inventointi	uusi	-	Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu
Emätilaselvitys ja mitoitus	Mitoitus laadittu uudestaan.	Seitap Oy, 2015	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Kaikki kaavoituksen yhteydessä laaditut, yllä olevassa taulukossa mainitut, selvitykset löytyvät kaavan liitteistä.

4.1 ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Kaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain yleisten säädösten sekä erityisesti 39 § (yleiskaavan sisältövaatimukset) edellyttämällä tavalla. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyt vaikutukset:

1. ympäristövaikutukset,
2. yhdyskuntataloudelliset,
3. sosiaaliset,
4. kulttuuriset ja
5. muut vaikutukset.

Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia.

Arvioinnin perusteella voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Jos vaikutukset ulottuvat toisen kunnan alueelle, tulee kaavan vaikutuksia selvitetäessä olla tarpeellisessa määrin yhteydessä tähän kuntaan.

Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta tehtyihin selvityksiin, olemassa olevaan perustietoon, maastokäynteihin, osallisilta ja viranomaisilta saataviin lähtötietoihin ja palautteeseen, sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

5 KAAVA-ALUEEN NYKYTILANNE

Simojoen yleiskaavan alue käsittää Simojoen ranta-alueen, käsittäen joen molemmilla rannoilla joen ja maantienvälisen alueen sekä tien takana siihen rajoittuvan vaihtelevan leveän maankäytöllisesti tiehen liittyvän alueen.

Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 102 km². Kaavoitettava alue sisältää Simojokivarren jokisuulta Simon ja Ranuan kuntien rajalle. Kaavoitukseen sisällytetään jokivarren alueet, jotka sijoittuvat joen ja jokivartta kulkevien teiden väliin sisältäen lisäksi teiden toisella puolella olevat rakennusalueet ja Simojokeen laskevien jokien lähialueet.

5.1 MAISEMA

Maisemaselvityksen on laatinut maisema-arkkitehti Riikka Ger FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä. Maisemaselvitys on laadittu Simon kunnan Simojoen yleiskaavan tueksi. Laaditun maisemaselvityksen tavoitteena oli tuoda esille hankealueen merkittävät ja arvokkaat maisema-alueet sekä maisemallisesti merkittävät kohteet ja alueet, joilla maisema tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.

Maisemaselvitys on kaava-aineiston liitteenä 3.

5.1.1 MAISEMARAKENNE

MAISEMAMAAKUNTA

Maisemamaakunnat ilmentävät maaseudun kulttuurimaisemien yleispiirteitä. Simo kuuluu ympäristöministeriön maisema-aluetyöryhmän mietinnön 1 (1993) mukaan maisemamaa-kuntajaossa Pohjanmaahan ja tarkemmassa seutujaossa kaava-alueen osalta pääasiassa Pohjois-Pohjanmaan jokiseutuun ja rannikkoon. Alueen itäosat kuuluvat Pohjois-Pohjanmaan nevalakeuden seutuun.

"Pohjanmaa on laaja aluekokonaisuus, jonka luonne vaihtuu eri tekijöiden suhteen sekä etelästä pohjoiseen että rannikolta sisämaahan siirryttäessä. Yhteistä koko alueelle ovat suurehkot joet, selvärajaiset jokilaaksot ja näiden väliset lähes asumattomat selännealueet sekä suhteellisen tasainen maasto, jonka korkeusvaihtelut ovat yleensä vähäiset."

Pohjois-Pohjanmaan jokiseudun ja rannikon tunnuspiirteitä ovat suoraan kohti merta laskevat virrat ja jokilaaksoissa sijaitsevat viljellyn maan vyöhykkeet. Alueella on mannerjäätikön kerrostamia moreenialueita sekä paikoin syvään veteen kasautuneita tasaisia savikkoalueita tai sora- ja hietikkoalueita.

Järviä ei Pohjois-Pohjanmaan jokiseudulla ja rannikolla juurikaan ole, mutta aapasoita on runsaasti.

Pohjoispohjanmaan nevalakeuden seudulle ovat tunnusomaisia suhteellisen tasainen maasto, aapasuot ja metsät. Reilusti yli puolet alueen pinta-alasta on soita. Seutu on melko pitkälti erämaan kaltaista.

MAISEMARAKENNE

”Vapaana virtaavalla Simojoella ei ole selväpiirteistä laaksoa. Jokea ympäröivä maasto on tasaista tai heikosti kumpuilevaa. Jokisuulla tulvarannat, kosteikot, allikot ja umpeen kasvavat sivu-uomat ovat tyypillisiä. Sisämaata kohden maisema vaihtuu Pohjois-Pohjanmaan karuiksi laajoiksi nevalakeuksiksi. Varsinkin joen alajuoksulla on koskipaikkoja ja jyrkkiä törmäitä...

...Asutus seuraa Simojokivartta muodostaen ajoittain väljiä ryhmiä maanteiden varalle. Peltoalat ovat pieniä ja vuorottelevat pitkien metsäisten rantaosuuksien kanssa. Selkeimmät yhtenäiset kylät ovat Alaniemi ja Yli-Kärppä, joissa asutus seuraa tiiviisti jokea. ” (Etelä- ja Keski-Lapin kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet)

Kaava-alueen korkeimmat kohdat sijoittuvat joen yläjuoksulle kaava-alueen itäpäähän. Maaston korkeustaso on noin 100 metriä merenpinnan yläpuolella. Alavinta maasto on jokisuulla kaava-alueen lounaisosassa. Korkeustaso on vain muutaman metrin luokkaa meren pinnasta mitattuna. Korkeusero yläjuoksun ja alajuoksun välillä on lähes sata metriä mutta kyse on pitkästä matkasta. Suhteelliset korkeuserot kaava-alueella ovat varsin pienet lähimaastoon verrattuna. Maastohan on varsin tasaista ja kohoaa vähitellen joen yläjuoksulle siirryttäessä.

Tiestö seurailee Simojokea molemmin puolin. Joen eteläpuolella tielinjaus seuraa jokea koko kaava-alueen matkan, tosin paikoin vähän etäämpänä. Joen pohjoispuolella tietä on joen lähistöllä Yli-Kärppään saakka. Muutamassa kohdassa tielinjaus tosin kulkee selvästi kauempana (noin kilometrin etäisyydellä) joesta.

5.1.2 MAISEMAKUVA

Kaava-alueen keskeisin elementti on Simojoki. Joessa, erityisesti alajuoksulla, on useita koskiosuuksia ja paikoin saaria. Muutamat koskiosuudet ovat todella pitkiä: mm. Kuolemankoski ja sen jatkeena oleva Hamarinkoski (yhteispituus noin 2,6 kilometriä) sekä Kalliokoski (noin 1,6 kilometriä). Joen molemmin puolin kulkee tie lähes koko kaava-alueen matkan. Paikoin tie on melko etäällä joesta ja valtaosalla matkaa tien ja joen väliin jää metsää, eikä näköyhteyttä tieltä joelle pääse muodostumaan. Avomaisemaosuuksillakaan joen läsnäoloa ei useinkaan kunnolla huomaa.

Simojoen ympärys on monin paikoin sulkeutunut – metsien ympäröimä. Metsiä on kuitenkin paikoin hakattu. Tien ja joen väliin jää myös pienialaisia viljelyksiä tai niittyjä paikka paikoin. Ne vuorottelevat pitkien metsäisten osuuksien kanssa. Laajempia viljelymaisemia löytyy Simojoen pohjoispuolisen/länsipuolisen tien varresta mm. Vilminperältä, Hannilasta, Ala-Jokikylästä ja Mikkolanmäeltä. Myös Jokipään peltoalueet sijoittuvat joen länsipuolelle. Joen etelä/itäpuolisen tien varresta löytyy myös muutamia Simon mittapuun mukaan vähän laajempia viljelyalueita. Näitä on mm. Pirttilässä, Kiviniemessä ja Yli-Kärpässä. Osa Valajanaavan laajoista peltoalueista jää myös kaava-alueen sisäpuolelle. Nämä on oletettavasti perustettu kuivatun suon paikalle. Yleisesti ottaen selvitysalueen viljelyalueet ovat melko tasaisia. Joitakin niistä rikastuttavat metsäsaarekkeet tai komeat yksittäispuut. Paikoin joki näkyy taustalla ja se lisää kyseisten viljelyalueiden arvoa ja kiinnostavuutta. Laidunalueet ovat myös monimuotoisia ja varsin viehättäviä.

Pohjoispuolentietä ja Ranuantietä reunustavissa metsissä on paljon ojitettuja soita. Huhtalan pohjoispuolella joen molemmin puolin kaava-alueelle tai sen tuntumaan ulottuu laaja-alainen Simoskanaapa. Tästä edelleen koilliseen joen läheisyydessä on Tynnyriaapa ja idempänä Viherinaapa.

Laajin asutuskeskittymä on Simon keskustaajama. Muulta osin asutuskeskittymiä sijoittuu muutamiin Simojoen varren kyliin mm. Simonkylän Jokipäähän, Patokoskelle, Hamariin, Ala-Jokikylään, Alaniemeen ja Yli-Kärppään. Asutusta on lisäksi nauhamaisesti jokivarressa ja teiden varsilla paikka paikoin. Toisinaan harvakseltaan, toisinaan vähän tiheämmässä.

Selvitysalueelta löytyy neljä maisemallista solmukohtaa. Niistä eteläisin sijoittuu Hannilaan Martimo-ojan ja Simojoen yhtymäkohdan ympäristöön. Kohdassa myös Pohjoispuolentie ylittää Martimo-ojan. Alaniemestä löytyy toinen maisemallinen solmukohta. Simojoki tekee kohdassa voimakkaan mutkan, jonka sisälle jää laajahko viljelyalue. Alueella on useita arvokkaita rakennuskohteita. Kolmas solmukohta sijoittuu kohtaan, jossa joen eteläpuolinen Ranuantie ylittää joen. Neljäs maisemallinen solmukohta sijaitsee Ylikärppässä: melko pienipiirteinen joen äärelle sijoittuva viljelysmaisema sekä siihen liittyvät arvorakennukset.

Maisemallisesti hienoimpia ja/tai mielenkiintoisimpia alueita selvitysalueella ovat Simonkylän Jokipää, Alaniemi ja Yli-Kärppä. Myös Saarikosken kohdalla olevan Hiltulan tilan viljelyalueet ja laidunmaat muodostavat miellyttävän kokonaisuuden.

JOKIPÄÄ (ALUE SIJOITTUU PUOLIKSI KAAVA-ALUEELLE)

Jokipään alue on osa Simonkylän ja Simoniemen valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä ja osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Sen kautta kulkeva Simonkyläntie on osa valtakunnallisesti merkittävää Pohjanlahden rantatietä. Erityisen edustava tiejakso on juuri Jokipään kohdalla. Tieltä avautuu kauniita näkymiä ympäröivään viehättävään viljelymaisemaan. Tien varressa on paljon edustavaa historiallista rakennuskantaa, joka on säilynyt Lapin sodan tuhoilta. Useimmat kantatilojen päärakennuksista ovat peräisin 1800-luvulta ja pihapiirissä on usein kaksi asuinrakennusta. Kahden ruokakunnan päärakennuksissa esiintyy kaksoiskuisteja.

Kuva 4. Jokipään viljelyaluetta Simojoen rannassa. Alue kuuluu niin valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen kuin valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöönkin. (Kuva: FCG/ Ville Suorsa)

Kuva 5. Jokipään alueella kaava-alueen raja kulkee Pohjanlahden rantatiessä. Tien vasen puoli kuuluu kaava-alueeseen. (kuva: FCG/ Ville Suorsa)

ALANIEMI

Alaniemessä on useita vanhoja peräpohjalaisia rakennuksia, joista osa varsin edustaviakin. On myös sotien jälkeistä rakennuskantaa mm. rintamamiestaloja. Rakennukset sijoittuvat pääasiassa Ranuantien varteen. Joen niemekkeessä on myös pari tilakeskusta. Uudempaa rakentamista on mutta se ei ole kovin häiritsevää. Tien varressa on myös joitakin komeita maisemapuita mm. mäntyjä. Pellot jäävät pääasiassa joen ja tien väliin. Joki näkyy muutamasta kohdasta tielle. Asutusta on myös joen vastarannalla. Alaniemi muodostaa melko harmonisen kyläkokonaisuuden.

YLI-KÄRPPÄ

Yli-Kärppässä pellot jäävät pääasiassa joen ja tien väliin. Osa peltoalueista on varsin viehättäviä. Alueella myös laidunnetaan ja sieltä löytyy ainakin yksi metsälaidun. Joki kulkee kahdessa kohdassa hyvin lähelle tietä ja se mahdollistaa miellyttävät vesistönäkymät tieltä käsin. Alueelta löytyy vanhoja peräpohjalaisia rakennuksia, jälleen rakentamiskauden asutusta sekä uudempaa rakentamista.

5.1.3 MAISEMA-ARVOT

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT MAISEMA-ALUEET

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat edustavimpia maaseudun kulttuurimaisemia, joita uhkaavat viljelyn loppuminen, rakennusten rapistuminen ja maisemaan sopimaton uudisrakentaminen (Ympäristöministeriö, 1993). Kaava-alue sijoittuu osittain Simojoensuun kulttuurimaisema -nimiselle valtakunnallisesti arvokkaalle

maisema-alueelle. Alueen rajauksella on Simoon perustettu LSL:n 5 luvun 32 §:n mukainen maisemanhoitoalue vuonna 2015.

SIMOJOENSUUN KULTTUURIMAISEMA

”Simon rannikko on avointa, tasaista ja alavaa aluetta. Uusia saaria nousee merestä jatkuvasti maankohoamisen seurauksena. Simojokisuun saarisokkelo koostuu matalien, lietepohjaisten uomien toisistaan erottamista saarista. Ulommat saaret ovat pääosin moreenia tai hiekkaa. Simojoen umpeutuvat sivuhaarat muodostavat kapeita allikoita, joita tulvavesi keväisin ja syksyisin pyyhkii. Maankohoamisen takia kasvillisuus muodostaa selviä rannansuuntaisia vyöhykkeitä.

Simonkylän ja Simoniemen kiinteä asutus on peräisin keskiajalta. Varhainen asutus perustui erätalouteen, lohenpyyntiin ja karjanhoitoon. Rannikon edustan saaria käytettiin laitumina ja niillä oli kalastustukikohtia. Tuottoisan maa- ja karjatalouden mahdollistivat jokisuulle kasautuneet viljavat hiekka- ja savikerrostumat sekä laajat tulvaniityt. Maatalous syrjäytti kalastuksen aseman pääelinkeinona vasta 1900-luvulla.

Rannikon kulttuurimaisema koostuu peräkkäisistä, pienten metsiköiden tai niitä laajempien metsäalueiden toisistaan erottamista tienvarren kylä- ja peltoaukeista. Simonkylän ytimen muodostaa vanha Pohjanmaan rantatie, jonka ympärille vanhin rakentaminen on ryhmittynyt. Simon rannikon maisema on elävää maaseudun maisemaa, jossa monipuoliset elinkeinot kuten kalastus, maatalous ja tuulivoima näkyvät. Perinteisiä laitumia ja hakamaita on edelleen runsaasti käytössä.” (Etelä- ja Keski-Lapin kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet)

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnin yhteydessä on edellä kuvailtua aluetta laajennettu ja ehdotettu jatkossakin valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Uudeksi nimeksi on ehdotettu: Simon rannikon kulttuurimaisemat.

MAAKUNNALLISESTI TAI SEUDULLISESTI ARVOKKAAT KULTTUURIYMPÄRISTÖT/MAISEMA-ALUEET

Maakuntakaavasta löytyvät seuraavat arvoalueet, jotka sijoittuvat kaava-alueelle:

SIMOJOKIVARREN KULTTUURIMAISEMA

”Simojokivarren kulttuurimaisema näyttäytyy edustavana aina Yli-Kärpän kylästä, kunnan rajalta, Simon keskustaakka. Vanha asutus seurailee jokivartta tiiviisti sen molemmilla rannoilla. Peltoalat ovat pieniä ja katkeilevat paikoin kylien välillä. Perinteistä rakennuskantaa on säilynyt mm. Jokikylässä, Alaniemessä sekä Yli-Kärpässä.” (RKY 1993)

5.1.4 EHDOTUKSET MAAKUNNALLISESTI ARVOKKAIKSI MAISEMA-ALUEIKSI

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnin yhteydessä on seuraavia kaava-alueelle sijoittuvia alueita ehdotettu maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi.

SIMOJOEN VARREN KULTTUURIMAISEMAT: YLI-KÄRPPÄ JA ALANIEMI

"Asutus seuraa Simojokivartta muodostaen ajoittain väljiä ryhmiä maanteiden var-
sille. Peltoalat ovat pieniä ja vuorottelevat pitkien metsäisten rantaosuuksien kanssa.
Simojokivarren selkeimmät yhtenäiset kylät ovat Alaniemi ja Yli-Kärppä, joissa asu-
tus seuraa tiiviisti jokea ja pellot jäävät pääasiassa tien ja joen väliselle kaistaleelle.
Molemmissa kylissä on säilynyt runsaasti vanhaa peräpohjalaista rakennuskantaa.
Erityisesti Alaniemessä on myös perinnebiotooppeja." (Etelä- ja Keski-Lapin kulttuu-
rimaiset ja maisemanähtävyydet)

Yleisesti ottaen selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat Simojoen ja siihen liit-
tyvien avotilojen ympärille. Koko Suomen mittakaavassa viljelyalueet ovat pääsään-
töisesti pienehköjä mutta Pohjois-Suomessa tällaiset melko pienetkin avotilat rikas-
tavat maisemaa. Osaan viljely- tai laidunalueista liittyy kasvillisuusaarekkeitä, jotka
tekevät avotiloista kiinnostavampia. Tiestön kulkiessa lähellä jokea viljelyalueiden yli
avautuu kauniita vesistönäkymiä. Erityisen hienoja nämä ovat kohdissa, joissa joki
tekee pellon kohdalla mutkan.

5.1.5 MAISEMAHÄIRIÖT

Kaava-alueelta löytyy joitakin maa-aineksen ottoalueita. Näistä mainittakoon Terva-
haudankangas ja Petäjänvainio. Nämä sijoittuvat Malininperän korkeudelle, toinen
joen toiselle puolelle ja toinen toiselle.

Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä on myös tuulivoimapuistoja. Suhtautumi-
nen tuulivoimaloihin on subjektiivista mutta usein tuulivoimaloiden näkyminen mai-
semassa koetaan häiriötekijänä. Joen länsipuolella on mm. Putaankankaan ja Leipiön
tuulivoimapuistot. Joen itäpuolella on Halmekankaan tuulivoimapuisto sekä etääm-
pänä Onkalon itä- ja koillispuolella myös pari tuulivoimapuistoa. Voimaloita näkyy
paikoin kaava-alueelle. Kaikki voimalat eivät kuitenkaan näy samanaikaisesti tiettyyn
kohtaan eivätkä voimalatornit useinkaan näy koko pituudessaan. Tavallisesti voima-
loista näkyy vain osa, esim. huippu ja roottori. Toisinaan ainoastaan roottorin lavat
vilkkuvat metsän reunan takaa.

Paikoin avoin viljelymaisema on umpeen kasvamassa. Jonkin verran on myös melko
pienialaisia hakkuuaukioita.

5.2 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ JA ASUTUS

5.2.1 ASUTUS

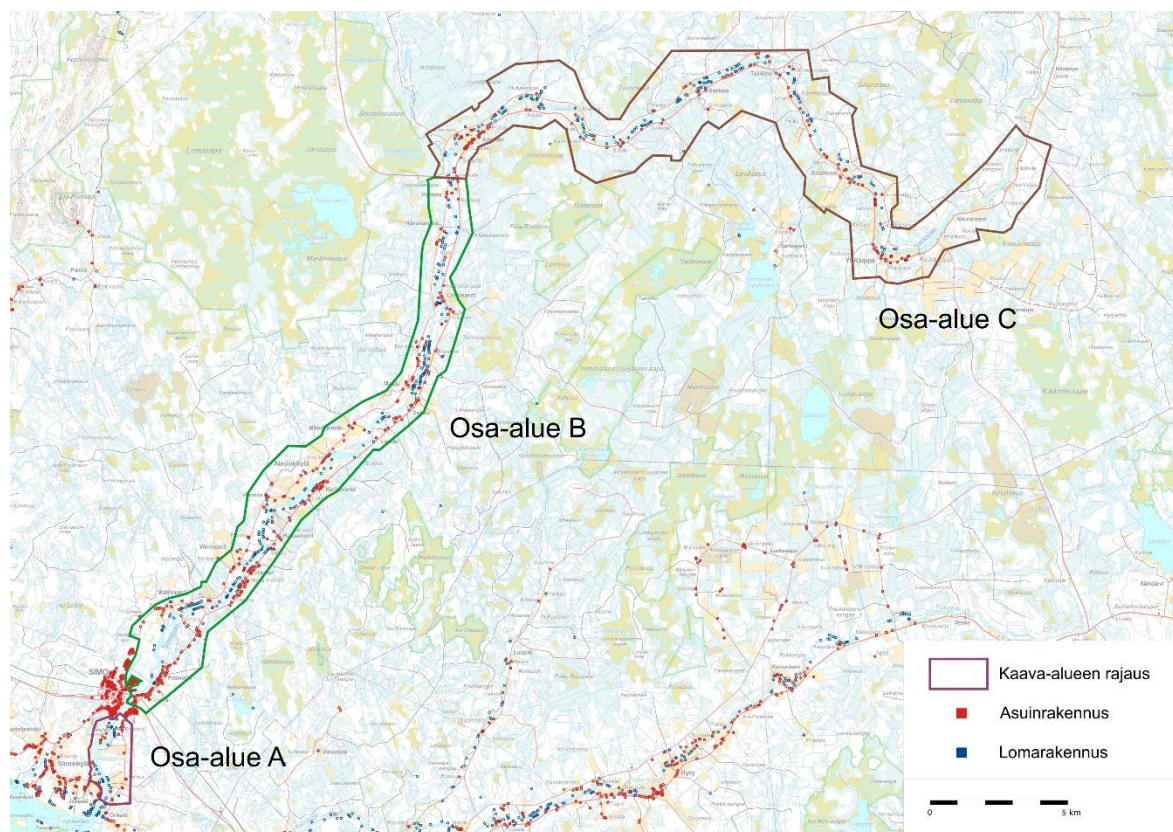
Simossa asuu noin yhteensä 3 044 ihmistä (Tilastokeskus 31.12.2018). Tilastokes-
kuksen väestöennusteen mukaan Simon väestömäärä vähenee noin 530 asukkaalla
vuosina 2016–2040. Simon väestömäärä on noin 2 643 asukasta vuonna 2040.

Simojoen yleiskaava-alueella asukkaita on yhteensä 730. Asutus jakaantuu osa-alu-
eittain siten, että osa-alueelle A sijoittuu noin 60 asukasta, osa-alueelle B noin 480
asukasta ja osa-alueelle C noin 190 asukasta. (lähde Tilastokeskuksen ruututieteto-
kanta vuodelta 2018)

Asutus on levittäytynyt Simojokivarteen varsin tasaisesti eikä selkeitä kylä- ja haja-asutusalueiden välisiä rajoja ole havaittavissa. Hiukan tiheämpi asutuskeskittymiä löytyy kuitenkin osa-alueelta A Simonkylän Jokipäästä, osa-alueelta B Hamarista ja Ala-Jokikylästä sekä osa-alueelta C Alaniemestä ja Yli-Kärpästä.

Taulukko 2. Vakituiset asunnot ja loma-asunnot Simojoen kaava-alueella.

Asunto- tyyppi	Simojoen osayleiskaava-alueen asuinra- kennukset osa-alueittain			Yhteensä koko kaava-alueella
	<u>Osa-alue 1</u>	<u>Osa-alue 2</u>	<u>Osa-alue 3</u>	
Vakituisia asuntoja	22 kpl	277 kpl	125 kpl	424 kpl
Loma-asun- toja	30 kpl	208 kpl	149 kpl	387 kpl
Yhteensä osa-alueella	52 kpl	485 kpl	274 kpl	

Kuva 6. Vakituinen asutus ja loma-asutus Simojokivarressa.

5.3 RAKENNETTU KULTTUURIPERINTÖ

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys on kaava-aineiston liitteenä 3.

5.3.1 RAKENNUS- JA KULTTUURIHISTORIAN KEHITTYMINEN

Vanhin rykelmämäinen kyläasutus ennen 1860-lukua sijaitsi rannikolla. Sieltä asutus levisi nauhamaisena Viantie- ja Simojokivarteen. Itsenäisen seurakunnan perustamisen aikoihin se oli vakiintunut Jokikylään, Simonkylään, Simoniemeen ja Maksniemeen. Seuraavalla vuosikymmenellä asutus levisi laajemmin Viantiejokivarteen ja tihentyi 1880- ja 1890-luvuilla edellä mainituille alueille. Uudeksi asuinalueeksi vuosisadan vaihteessa syntyi Simon aseman seutu, joka alkoi nopeasti kehittyä Asemakyläksi.

Simossa torppia oli 1880-luvun vaihteessa jo 22. Metsätorppia perustettiin jatkossa erityisesti vuosina 1883, 1899, 1903 ja 1905. Torpat keskittyivät lähinnä Simonkylään, Jokikylään ja Ylimaahan. Samanaikaisesti torppa-asutuksen rinnalla Simon taa-jaman irtain työväestö alkoi rakentaa asuntoja jakamattomalle yhteismaalle. Tämäkin mäkitupa-asutus yleistyi 1870-luvulta lähtien. Kokonaan uusi asuinalue syntyi Tainijoelle, jonne ensimmäiset asukkaat saapuivat Kemistä vuonna 1935. Alueelle rakennettiin myös asutustie. Tainijoella asutus tihentyi: vuonna 1950 alueella oli 17 tilaa ja noin 100 asukasta. Myös Viantiejokivarressa talojen lukumäärä kasvoi 1950- ja 1960-luvuilla.

Simossa asutus on jo varhain asettunut rannikolla ja jokien varteen, minne myös kylät ovat sijoittuneet. Valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi ja valtakunnallisesti arvokkaiksi maisemakokonaisuuksiksi arvostetut Simoniemi ja Simonkylä ovat vanhaa peräpohjalaista kulttuuriympäristöä. Kyliä ei toisen maailmansodan loppuvaiheessa poltettu ja siksi alue on Lapin oloissa harvinainen kokonaisuus.

Sotien jälkeen teollistuminen vähensi maataloudesta elantonsa saavien ihmisten lukumäärää. Lappilainen maatalous kehittyi ajan kuluessa erittäin vahvasti lypsykarjapainotteisen maatalouden suuntaan. Vasta Simojokivarren tien valmistuminen vähensi Simojoen merkitystä kulkuväylänä. kaupparetkiä jokea pitkin tehtiin aina Posiolle asti. Simojoen liikenteellinen merkitys säilyi kuitenkin aina 1960-luvulle asti. Simojokivarteen tie saatiin valmiiksi Ylikärppään asti vuoden 1879 loppuun mennessä.

Kun rautatien ja aseman paikkaa Simossa mietittiin, ehdottivat suunnittelijat radan ja aseman sijoittamista joko nykyiselle paikalleen tai Simonkylän Siirikankaalle. Kylläläiset eivät uskoneet rautatien merkitystä kovin suureksi, joten rata rakennettiin nykyiselle reitille. Liikenteen painopiste siirtyi vähitellen Asemakylälle ja myös uudisrakentaminen ja liiketoiminta siirtyivät sinne. Näin Asemakylästä muodostui loppujen lopuksi Kirkonkylää suurempi keskus. Tämä lienee yksi ratkaiseva tekijä siihen, että vanha ja yhtenäinen rakennuskanta on säilynyt Simonkylässä ja Simoniemessä.

Vuoden 1993 julkaisun kohteet on korvattu uudella valtioneuvoston 22.12.2009 tekemällä päätöksellä, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009).

5.3.2 VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT

Simon valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (RKY 2009) osayleiskaava-alueella ovat:

POHJANMAAN RANTATIE

"Pohjanmaan rantatie on yksi Suomen tärkeistä historiallisista tielinjoista. Ratsupolusta 1600-luvulla kehittynyt maantie on kulkenut Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Rantatie on ollut Pohjanmaan tärkein tie ja Lapin läänin alueella pitkään ainoa maantie. Simon kunnassa Simonkyläntie, joka on toiminut kesätienä jo 1600-luvulla, on valittu Tielaitoksen museotievalikoimaan."

SIMONKYLÄN JA SIMONIEMEN KYLÄASUTUS

"Simoniemen kylä ja Simonkylä edustavat hyvin Perämeren rannikkoalueen kyläasutusta. Kylien rakennuskanta on Lapin oloissa poikkeuksellinen, sillä toista maailmansotaa edeltävä rakennuskanta on säilynyt laajasti Lapin sodan tuhoilta. Rakennuskannan joukossa on runsaasti 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun 1½- ja 2-kerroksisia päärakennuksia vaihtelevine kuistiratkaisuineen. Simoniemi ja Simonkylä ovat osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta "Simojoen suun kulttuurimaisemat"."

5.3.3 MAAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT

Maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita suunnittelualueella ovat:

SIMOJOKIVARREN KULTTUURIMAISEMA

"Simojokivarren kulttuurimaisema näyttäytyy edustavana aina Yli-Kärpän kylästä, kunnan rajalta, Simon keskustaan saakka. Vanha asutus seurailee jokivartta tiiviisti sen molemmilla rannoilla. Peltoalat ovat pieniä ja katkeilevat paikoin kylien välillä. Perinteistä rakennuskantaa on säilynyt mm. Jokikylässä, Alaniemessä sekä Yli-Kärpässä."

SIMONKYLÄ

"Asutus on vakiintunut Simojoen suulle jo 1400-luvulla. Simonkylä on laaja viljelymaisemakokonaisuus, jossa on monia perinteisen rakennuskantansa säilyttäneitä taloja. Edustavimmillaan talot ovat vanhan Simonkylän paikallistien varrella, missä kyläasutuksella on nauhamainen luonne. Useimmat Simonkylän vanhoista päärakennuksista ovat 1800-luvulta ja näyttäviä erityisesti vaihtelevien kuistiratkaisujensa vuoksi. Simonkylän tie on n. kolmen kilometrin osuudelta nimetty museotieksi."

5.3.4 PAIKALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNUSKANTA

Seuraavassa taulukossa on lueteltu kaava-alueelle sijoittuva paikallisella tasolla arvotettu rakennuskanta. Kaavan liitteenä 3 olevassa Rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä on esitetty kunkin kohteen kuvaus sekä kartat kohteiden sijoittumisesta kaava-alueella.

Taulukko 3. *Rakennetut arvokohteet kaava-alueella.*

Kohdenro.	Kohde	Osa-alue-kartta	Huomioitu kaavakar-tassa
1.	Esikangas (Siirtola)	A	X
2.	Kuokkanen/Rukki-Juuson paja	A	X
3.	Nikkilä	A	X
4.	Malini	A	X
5.	Mäkelä	A	X
6.	Hannilan koulu	B	X
7.	Marttila	B	X
8.	Lehtola	B	X
9.	Matalan koulu	B	X
10.	Hovi	B	X
11.	Kiviranta	B	X
12.	Hanska	B	X
13.	Käpykaristamo	B	X
14.	Koukku	B	X
15.	Huhtala	B	X
16.	Jyvätkuivaamo	B	-
17.	Keskitalo	B	X
18.	Uusitalo/Alakärppä	B	X
19.	Alaniemen koulu	B	X
20.	Simoska	B	X
21.	Vainionpää	B	X
22.	Tainila	C	X
23.	Havula	C	X
24.	Kotiranta	C	X
25.	Ylikärppän koulu	C	X
26.	Lehtola	C	X
27.	Ylikärppä	C	X
28.	Rauhala	C	X
29.	Putkinotko	A	-
30.	Nikkilä (kesämökki)	A	X
31.	Pöntynen	A	-
32.	Vääräoja	A	-
33.	Nikupeteri	A	X
34.	Holma	A	-
35.	Hamari	A	-
36.	Merta-Hamari	A	-
37.	Hamarin koulu	A	-
38.	Kuussaari	A	-
39.	Kuolemankoski	A	-
40.	Piikkikallio	B	-
41.	Puomela	B	X
42.	Ylimartimo	B	-
43.	Pajula	B	X

44.	Koivukuja	B	-
45.	Metsäpirtti	B	-
46.	Jakku	B	X
47.	Mäki-Mikkola	B	X
48.	Ala-Lahola	B	-
49.	Törmälä	B	X
50.	Kulma	B	-
51.	Hekkanen	B	-
52.	Karjalainen	B	-
53.	Tiilenpolttolaitos	B	-
54.	Hömmönranta	B	-
55.	Kari	B	-
56.	Männikköpalo	B	-
57.	Alatalo	B	X
58.	Jokitörmä	B	-
59.	Rantala	B	-
60.	Takalo	B	-
61.	Lintula	B	-
62.	Arola	B	X
63.	Vähätaini	C	-
64.	Sankakoski	C	-
65.	Ala-Sankala	C	-
66.	Ahmapalo	C	-
67.	Tainijoensuu	C	-
68.	Niemi	C	-
69.	Saarikosken Saha ja Mylly	C	-
70.	Kuivaniemen osuuskauppa	C	-
71.	Ylikärpän seurantalo	C	-
72.	Markkula	C	-
73.	Mutkala	C	X
74.	Iso-Valaaja	C	X
75.	Jussila	C	-
76.	Tienvieri 1	A	-
77.	Vanha 4-tie	A	X
78.	Ojansuu	B	-

5.4 MUINAISJÄÄNNÖKSET

Simojoen Arkeologisen inventoinnin on laatinut Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelun FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Jaana Itäpalo. Maastotyöt tehtiin 12.6. – 20.6.2018 yhteensä 14 henkilötöypäivän aikana. Kohdealueelta tunnettiin ennen inventointia 27 kiinteää muinaisjäännöstä, joista suurin osa on kivikautisia asuinpaikkoja.

Maastoinventoinnissa tarkastettiin melkein kaikki tunnetut muinaisjäännöskohteet. Vanhankylänsuon viljelysjäänteitä (mj-tunnus 1000009063) ei kuitenkaan tarkastettu, koska alue oli täysin pusikoitunut ja informaation saaminen olisi jäänyt ajan kohdan rehevän kasvillisuuden takia hyvin puutteelliseksi. Tarkastuksen ulkopuolella jäivät pääosin myös inventointiraportin 2015 kohteet (Itäpalo ja Schulz). Simojoen pinta oli inventoinnin aikana matalalla ja tavallisesti kokonaan veden alla olevat rakenteet erottuivat poikkeuksellisen hyvin. Uusia esihistoriallisia muinaisjäännöksiä etsittiin mm. maanpinnan korkeussuhteiden, maaperän ja laserkeilausaineiston perusteella. Selvitykseen sisältyivät osittain myös vedenalaiset kohteet kuten lohypadot sekä uitto- ja muut suisteet, suisteista huomioitiin myös lähihistoriaan kuuluvia rakenteita.

Inventoinnissa tarkastettiin 27 tunnettua muinaisjäännöskohdetta, joista 3 todettiin todennäköisesti tuhoutuneeksi (kohteet Ahmapalo, Ala-Sankala lounas ja Karisuvanto Turska).

Uusia muinaisjäännöskohteita tai niiden lisäalueita löytyi 10 kpl, joita ovat 1 kivikautinen asuinpaikka, 2 tervahautaa, 2 myllynpaikkaa, 2 lohipadon jäännöstä, 1 vesisahan paikka ja mahdollisesti myös Simon Haminan paikka. Lisäksi kartoitettiin 22 kulttuuriperintökohdetta. Ne ovat pääosin lähihistoriaan ajoittuvia uitto- tai muita suisteita, 3 maakellaria, 3 myllyn perustusta, 2 pohjapatoa ja yksi mahdollinen piilopirtti. Muita kohteita ovat lossilinja ja moderni röykkiö.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty kaava-alueelle sijoittuvat muinaisjäännökset.

Yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi on kaavan liitteenä 2.

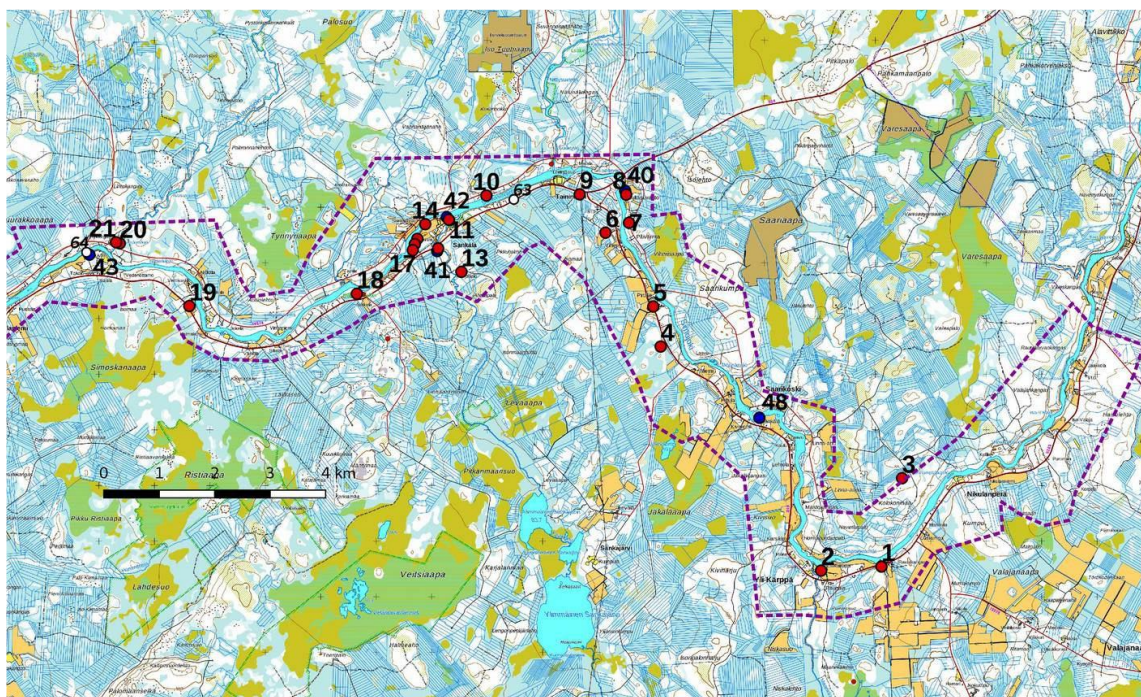
Kaavakartalle ei merkitty arkeologisen inventoinnista seuraavia kohteita: Kolokonmaa sekä Iso Kivimaa Pohjoinen, koska nämä kohteet sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella. Lisäksi kohde Karisuvanto Turska on tuhoutunut, joten se jätettiin pois kaavakartalta. Kaavakartalle lisättiin arkeologisen inventoinnin kohteiden lisäksi kohde 19. Tainilanrotko sekä 20. Notkola, jotka on mainittu Museoviraston kiinteiden muinaisjäännösten luettelossa. Seuraavassa taulukossa on esitetty kaavakartalle merkityt muinaisjäännöskohteet.

Taulukko 4. Kaavakartalle esitetyt kiinteät muinaisjäännökset. Kohteen nimen edessä oleva numerointi vastaa kaavakartan numerointia.

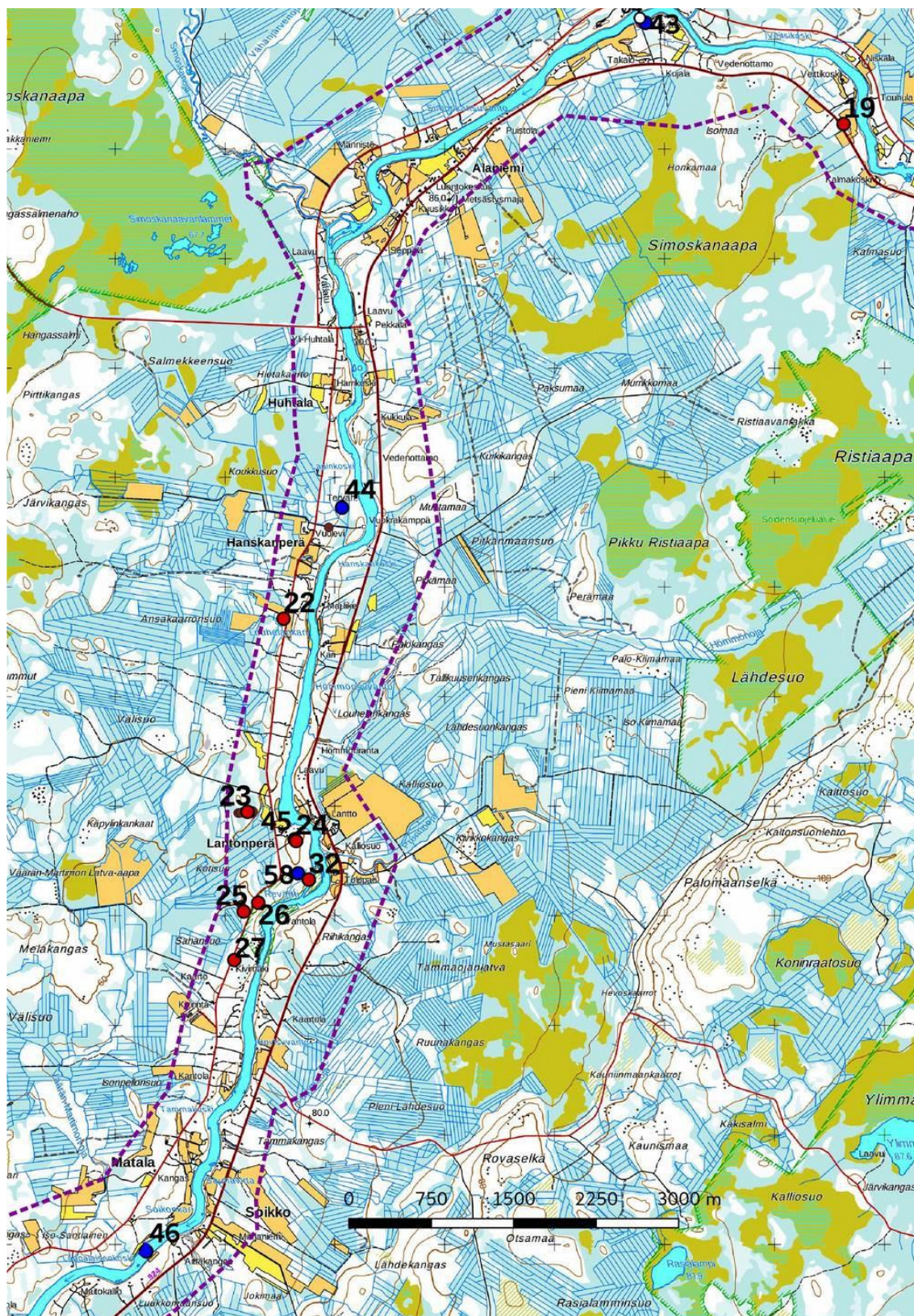
Kohde (numero vastaa kaavakartan numerointia)	Mjrekisteritunnus	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	status
1. Maaninkakoski	751010056	asuinpaikat	kivikausi	MJ
2. Yli-kärppä	751010069	asuinpaikat	kivikausi	MJ
3. Niemi	751010050	asuinpaikat	kivikausi	MJ
4. Pirttilä	751010066	asuinpaikat	kivikausi	MJ/U
5. Taininiemi	751010052	asuinpaikat	kivikausi	MJ
6. Viherikoski	751010068	asuinpaikat	kivikausi	MJ
7. Multasuvanto	751010067	asuinpaikat	kivikausi	MJ
8. Maatela	751010045	asuinpaikat	kivikausi	MJ
9. Sankasuvanto	751010060	röykkiöt	resentti	m
10. Vitikkoniemi	751010044	asuinpaikat	kivikausi	MJ
11. Sankala	1000033129	kylänpaikat, kanta- talot	historiallinen 1700-luku	U
12. Sankala 2	1000033130	työ- ja valmistuspaikat, vesimyllyt	historiallinen 1800-luku	U
13. Ahmapalo	751010076	asuinpaikat	kivikautinen	mj
14. Sankakoski	1000033131	työ- ja valmistuspaikat, vesimyllyt	historiallinen 1800-luku	U
15. Ala-Sankala NE	751010003	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
16. Ala-Sankala	1000034304	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat	historiallinen uusi aika	U
17. Ala-Sankala lounas	751010055	asuinpaikat	kivikautinen	mj
18. Tainiario	751010040	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
19. Tainilanrotko	751010051	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
20. Notkola	751010073	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
21. Pitola	751010020	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
22. Suukosket E	751010075	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
23. Suukosket	751010074	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
24. Ansakaarto	751010077	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
25. Kotisuo	100028655	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
26. Lantonperä	1000028661	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
27. Kalliokoski Re- värtti	1000034563	teollisuuskohteet, vesisahat	historiallinen 1800-luku	U
28. Kalliokoski	751010061	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
30. Kivimäki	751010062	asuinpaikat	kivikautinen	MJ
31. Haapaniemen pato	1000034537	työ- ja valmistuspaikat, lohipadot	historiallinen uusi aika	U
32. Malininpalo	1000031598	asuinpaikat	varhais-me- tallikautinen	MJ
33. Simon Hamina	1000034625	liikennepaikat, sata- mapaikat	historiallinen 1700-luku	U
34. Mertakosken lohipato	1000034626	työ- ja valmistuspaikat, lohipadot	historiallinen 1700-luku	U
35. Pohjanmaan Rantatie	1000021285	liikennekohdat, tien- pohjat	historiallinen 1600-luku	MJ

Taulukko 5. Inventoinnin yhteydessä todettiin lisäksi 22 kulttuuriperintökohdetta. Status: KP kulttuuriperintökohde, m muu kohde. Kohteita ei merkitty kaavakartalle.

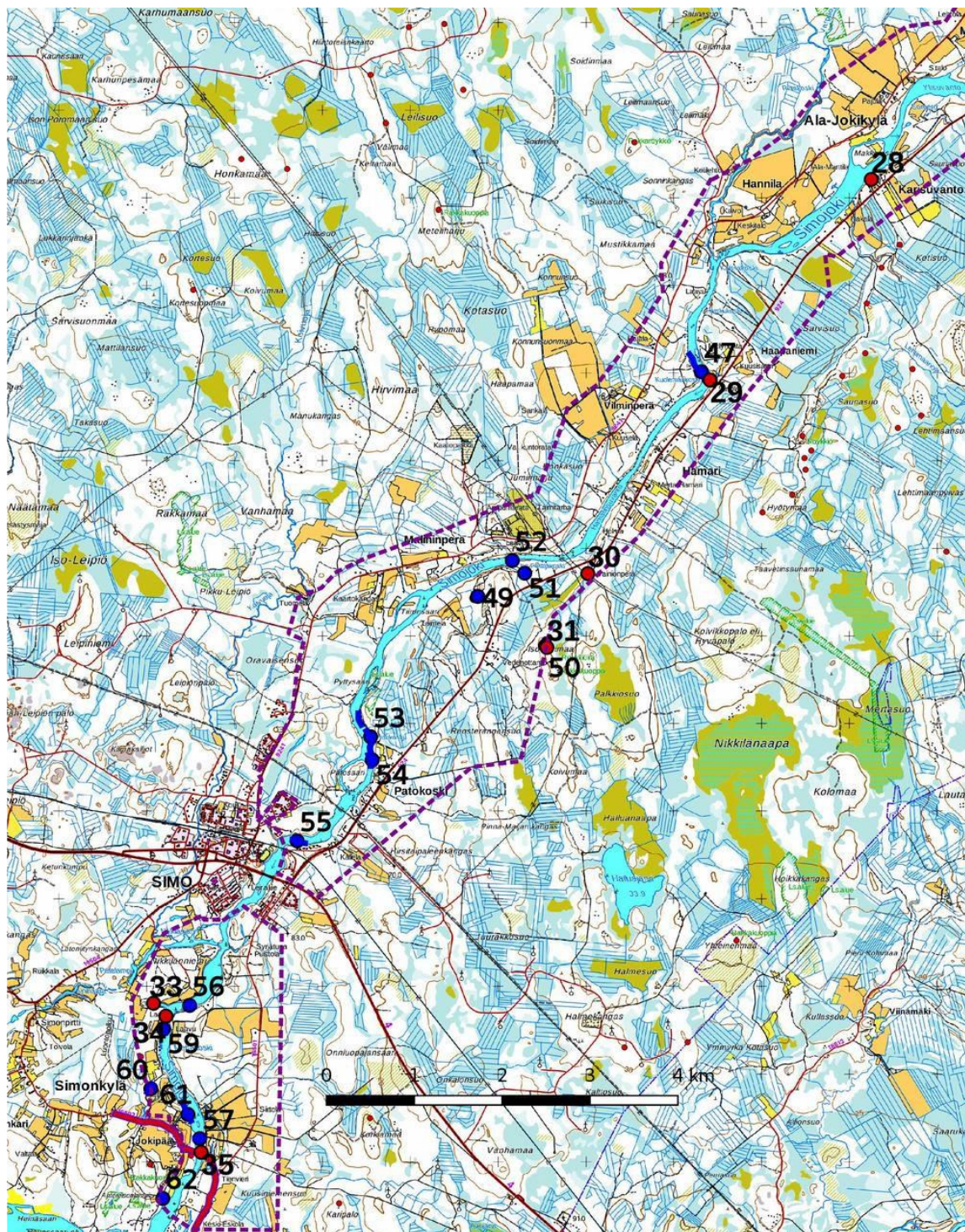
KULTTUURIPERINTÖKOHEET	50	Numerointi alkaa teknisistä syistä numerolla 40			
40. Multasuvanto 2	50	Työ- ja valmistuspaikat, maakellarit	historiallinen, uusin aika	1	KP
41. Sankala 3	51	Teollisuuslaitokset, tiilitehtaat	historiallinen, uusin aika	1	KP
42. Sankala 4	52	Kivirakenteet, pohjapadot	historiallinen, uusin aika	1	KP
43. Kuivas	53	Työ- ja valmistuspaikat, maakellarit	historiallinen, uusin aika	2	KP
44. Koukkusuvanto	54	Maakuopat, piilopirtit ?	historiallinen, uusin aika	3	KP
45. Lantonperä 2	55	Työ- ja valmistuspaikat, maakellarit	historiallinen, uusin aika	1	KP
46. Lappalaisenkoski	57	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	2	KP
47. Kuolemankoski 2	58	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	1	KP
48. Saarikoski	60	Teollisuuslaitokset, sahat	historiallinen, uusin aika	1	KP
49. Tervaharju	62	Työ- ja valmistuspaikat, kiviaidat	historiallinen, uusin aika	1	KP
50. Iso Kivimaa 3	63	Rajamerkit	Historiallinen, uusin aika	1	KP
51. Iso Petäjäkoski 2	63	Työ- ja valmistuspaikat, kiviaidat	historiallinen, uusin aika	1	KP
52. Iso-Petäjäkoski	64	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	2	KP
53. Patokoski	66	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	2	KP
54. Patosaari	68	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	3	KP
55. Vääräkoski	68	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	2	KP
56. Mertakoski 2	69	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	2	KP
57. Jokipää	70	Padot, pohjapadot	historiallinen, uusin aika	1	KP
58. Kalliokoski	72	Kylänpaikat, talot	historiallinen, uusin aika	1	KP
59. Mertakoski 3	74	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	1	KP
60. Jokipää 2	74	Työ- ja valmistuspaikat, kiviaidat	historiallinen, uusin aika	1	KP
61. Jokipää 3	76	Työ- ja valmistuspaikat, suisteet	historiallinen, uusin aika	1	KP
62. Jokipää 4	76	Työ- ja valmistuspaikat, vesimyllyt	historiallinen, uusin aika	1	KP

Kuva 7. Muinaisjäännökset kartalla, joen yläjuoksu. (Kartan kohdenumerointi vastaa kaavan liitteenä olevan arkeologisen inventoinnin taulukkoja, ei kaavakartan numerointia.)

Kuva 8. Muinaisjäännökset kartalla, joen keskijuoksua. (Kartan kohdenumerointi vastaa kaavan liitteenä olevan arkeologisen inventoinnin taulukkoja, ei kaava-kartan numerointia.)

Kuva 9. Muinaisjäännökset kartalla, joen alajuoksu. (Kartan kohdenumerointi vastaa kaavan liitteenä olevan arkeologisen inventoinnin taulukkoja, ei kaavakartan numerointia.)

5.5 TYÖPAIKAT, ELINKEINOT JA PALVELUT

5.5.1 TYÖVOIMA, TYÖPAIKKAOMAVARAISUUS JA TYÖLLISYYSTILANNE

Työpaikkojen määrä Simossa oli vuonna 2014 641 työpaikkaa. Työvoimasta 10,8 % työskenteli alkutuotannossa, 11,9 % jalostuksessa, 74,4 % palveluissa ja 2,9 % työpaikkaa ei tiedetty. Kunnassa oli vuonna 2016 keskimäärin 205 työtöntä ja työttömyysaste oli 16,2 %, kun Lapin läänissä se oli 16,7 %.

5.5.2 ELINKEINOT JA YRITYSTOIMINTA

Simojokivarsi on voimakasta maatalousaluetta. Vaikka tiloja on viimeisten vuosikymmenten aikana jatkuvasti poistunut tuotannosta, karjataloudella on edelleen suuri merkitys Simojoen yleiskaava-alueen taloudessa.

Simojoen yleiskaavaa laadittaessa v. 2000 maataloudessa toimii Simojokivarren asukkaista lähes sata, heistä 73 maatalousyrittäjinä 50 maatilalla. Maatiloista valta osa oli maitokarjatiloja. Kaavan muutosta laadittaessa maitokarjatiloja alueella on alle 10, mutta maidon tuotanto alueella ei ole vähentynyt. Alueella toimii lisäksi liha-karjatiloja, useimmilla päätoimintalinja on lammis- ja porotalous.

Metsätalouden merkitys Simojokivarressa on edelleen merkittävää. Simojokivarren tiloilla on keskimäärin 72 ha metsää. Valajanaavan yhteismetsä on merkittävä metsätaloustoimija. Metsistä suurin osa on kuitenkin valtion metsiä, joiden hoidossa toimii alueen ammatissa toimivasta väestöstä n. 10 henkeä. Metsätalouden suuri työllistäjä Simossa on taimitarha, joka tarjoaa 2 vakituista työpaikkaa ja sesonkityötä niin, että ympärivuotinen työpaikkamäärä vastaa 10 henkeä.

Turvetuotanto on merkittävä työllistäjä Simojokivarressa. Turvetuotanto sijoittuu niin kauas jokivarresta, että yleiskaavan alueelle ei sijoitu yhtään tuotantoaluetta.

Kalatalous on työllistänyt simolaisia kalastuksen lisäksi kalantutkimuksessa että kalanviljelyssä. Simojoen kalanviljelylaitos, joka toimi vielä Simojoen yleiskaavaa laadittaessa, on kaavaa muutettaessa lopettanut toimintansa.

Taulukko 6. Simon elinkeinorakenne vuonna 2013 (Tilastokeskus).

	Elinkeinorakenne 2013				Työlliset yhteensä
	Alkutuotanto	Jalostus	Palvelut	Tuntematon	
Simo	10,8 %	11,9 %	74,4 %	2,9 %	1 099
Lapin maakunta	5,5 %	20,4 %	72,9 %	1,3 %	68 619
Koko maa	3,4 %	20,9 %	74,6 %	1,1 %	2 301 751

5.5.3 PALVELUT

Palveluvarustuksen väheneminen on ollut jyrkkää viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Simojokivarressa toimi 1970-1980 luvulla 18 kauppaa ja kaksi myymäläau-
toa. Tällä hetkellä alueella ei ole enää yhtään kauppaa.

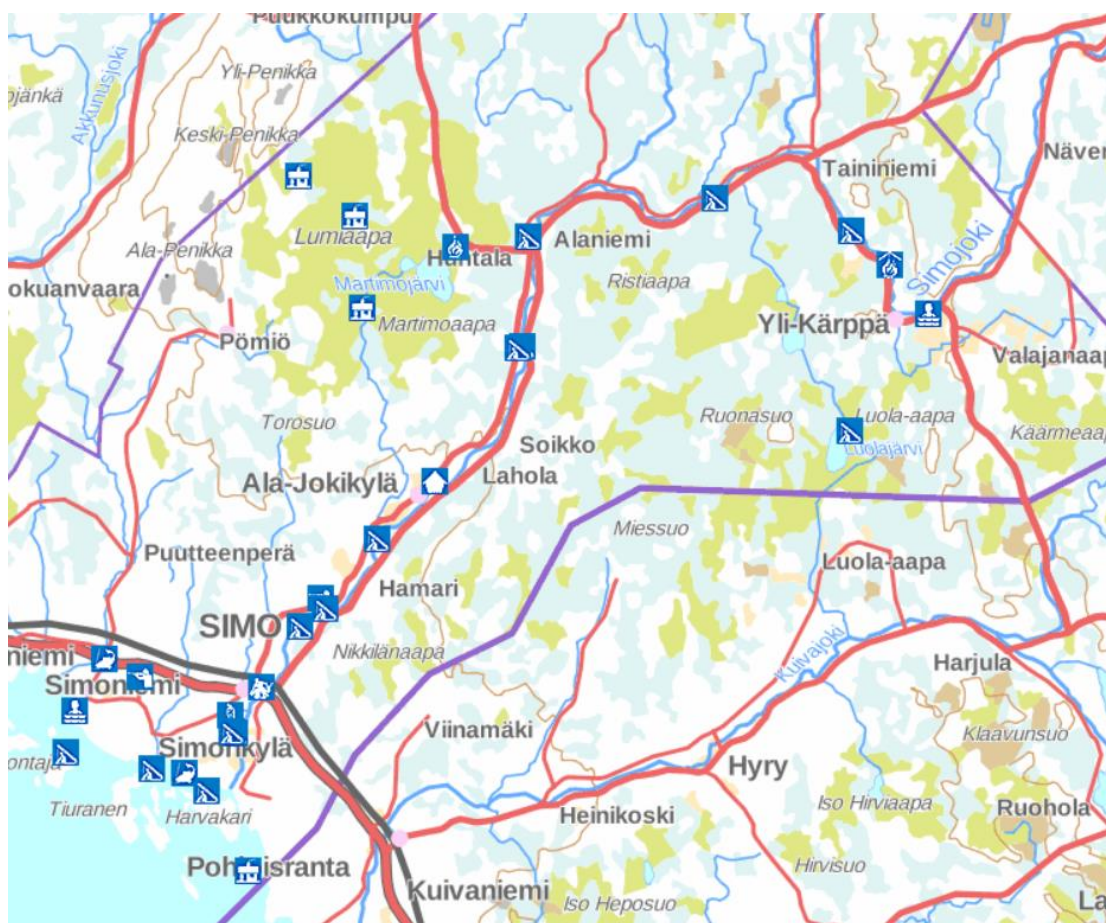
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut Simossa on keskitetty terveyskeskukseen. Koti-
hoitoa ja kotipalveluita on kotona asuville hoitoa tarvitseville.

Simojoen varrella on muutama majoitustoimintaa tarjoava kohde. Simojoen Eräkes-
kus, Lapin Rinki Camping, Simojoen Lohiranta sekä useat yksityisten lomamökit tar-
joavat majoitusta Simojoen rannalla.

Meri-Lapin Taimi Oy sijaitsee Simojoen varrella.

5.6 VIRKISTYS

Simojoella sijaitsee mm. kalastuskeskus, matkailu- ja ohjelmapalveluyritys Simojoen
Lohiranta. Simojoen Lohiranta tarjoaa mm. majoitus- ja ruokailupalveluita, kalas-
tusta, luonto- ja patikkaretkiä sekä kokouspalveluja.

Kuva 10. Virkistys- ja liikuntakohteet. (Lähde: Simon kunta)

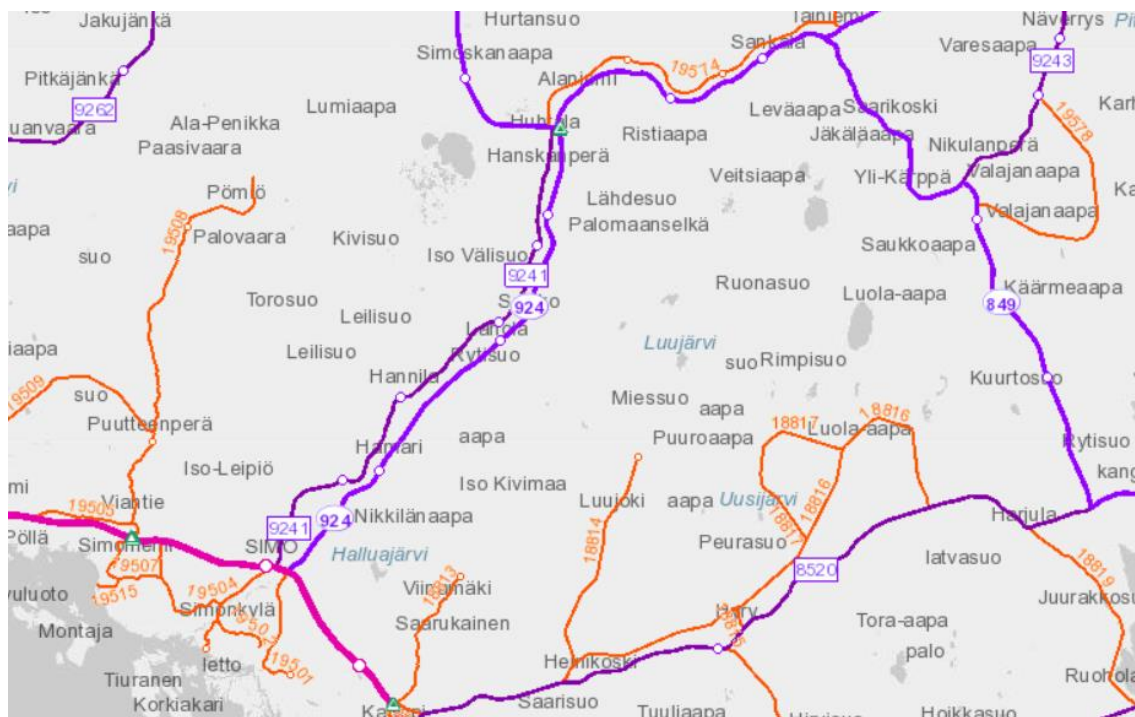
Simojoen Eräkeskus sekä useat yksityisten lomamökit tarjoavat majoitusta Simojoen rannalla.

Simojoen varrella sijaitsee useampi laavupaikka. Alajokikylällä sijaitsee Nuorisoseuran talo. Ylikärpässä sijaitsee uimapaikka.

5.7 LIIKENNE

Simojoen yleiskaava-alueen päätiet ovat Valtatie 4 Helsinki-Utsjoki, seututie 924 Simo-Nuupas ja yhdystie 9241 Simon as.-Alakärppä.

Muita teitä alueella ovat seututie 849 Kiiminki-Yli Ii-Ylikärppä-Taininiemi sekä yhdystiet 9243 (Ylikärppän maantie), 19501 (Onkalonperän pt), 19502 (Simonkylä pt), 19504 (Palokangas pt), 19506 (Vasankari pt) ja 19574 (Alaniemi-Taininiemi).

Kuva 11. Alueen tiekartta. (Lähde: Liikennevirasto)

AJONEUVOLIIKENNE, LIIKENNEMÄÄRÄT JA LIIKENNE-ENNUSTE

Valtatien 4 keskimääräinen vuorokausiliikenne kaava-alueella on noin 8 600 ajoneuvoa, ja raskaan liikenteen osuus on noin 15 %. Seututien 924 keskimääräinen vuorokausiliikenne on noin 900 ajoneuvoa, ja raskaan liikenteen osuus on noin 12 %. Simojoen pohjoispuolella kulkevan yhdystien 9241 keskimääräinen vuorokausiliikenne on vajaa 200 ajoneuvoa ja raskaan liikenteen osuus on noin 12 %.

Kuva 12. Yleisten teiden liikennemäärät suunnittelualueella. (Pohjakartta Paikatietoikkuna/MML)

5.8 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

Melualueet

Melualueet on määritetty Ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston ohjeen 6/1993: Tieliikenteen laskentamalli mukaisesti. Melualueet on määritetty Tiehallinnon kullekin tieosalle ilmoittamien liikennemäärien perusteella laskettujen vuoden 2019 liikennemäärien ja nopeusrajoitusten perusteella. Oletuksena laskentamallin käytössä on ollut kunkin tieosuuden maanpinnan tasoon verrattuna ympäröivään maastoon.

Maantie 924, Ranuantie (tieosuudet, joilla nopeusrajoitus 60 km/h)

Keskimääräinen vuorokausiliikenne (2019) on 891 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 10 %. Liikenteen osuus päivällä on 90 % kokonaismäärästä ja nopeusrajoituksena tiellä on 60 km/h.

Tieliikenteestä aiheutuva laskettu melutaso on päivällä 64,4 dB ja yöllä 57,1 dB. Päiväaikainen meluvyöhyke (55 dB) ulottuu noin 40 metrin päähän tien keskilinjasta. Yö-aikainen meluvyöhyke (45 dB) ylettyy noin 50 metrin päähän tien keskilinjasta.

Mikäli rakennuspaikan pihamaa sijoittuu laskennallista melualuetta lähemmäs tiealuetta, tulee rakennusten sijoittelussa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että rakennukset suojaavat oleskelupihaa melulta. Rakennusten rakenteet tulee suunnitella siten, että sisämelun ohjearvot eivät ylity.

Maantie 924, Ranuantie (tieosuudet, joilla nopeusrajoitus 60 km/h)

Keskimääräinen vuorokausiliikenne (2019) on 891 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 10 %. Liikenteen osuus päivällä on 90 % kokonaismäärästä ja nopeusrajoituksena tiellä on 60 km/h.

Tieliikenteestä aiheutuva laskettu melutaso on päivällä 64,4 dB ja yöllä 57,1 dB. 55 dB:n meluvyöhyke ulottuu noin 40 metrin pää-hän tien keskilinjasta. 45 dB:n meluvyöhyke ylettyy noin 50 metrin päähän tien keskilinjasta.

Mikäli rakennuspaikan pihamaa sijoittuu laskennallista melualueita lähemmäs tiealuetta, tulee rakennusten sijoittelussa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että rakennukset suojaavat oleskelupihaa melulta. Rakennusten rakenteet tulee suunnitella siten, että sisämelun ohjearvot eivät ylitä.

Maantie 924, Ranuantie (tieosuudet, jolla nopeusrajoitus 80 km/h)

Keskimääräinen vuorokausiliikenne (2019) on 891 ajoneuvoa, jos-ta raskaiden ajoneuvojen osuus on 10 %. Liikenteen osuus päivällä on 90 % kokonaismäärästä ja nopeusrajoituksena tiellä on 80 km/h.

Tieliikenteestä aiheutuva laskettu melutaso on päivällä 67,9 dB ja yöllä 60,6 dB. 55 dB:n meluvyöhyke ulottuu noin 50 metrin pää-hän tien keskilinjasta. 45 dB:n meluvyöhyke ylettyy noin 70 metrin päähän tien keskilinjasta.

Mikäli rakennuspaikan pihamaa sijoittuu laskennallista melualueita lähemmäs tiealuetta, tulee rakennusten sijoittelussa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että rakennukset suojaavat oleskelupihaa melulta. Rakennusten rakenteet tulee suunnitella siten, että sisämelun ohjearvot eivät ylitä.

Maantie 849, Ranuantie

Keskimääräinen vuorokausiliikenne (2019) on 130 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 10 %. Liikenteen osuus päivällä on 90 % kokonaismäärästä ja nopeusrajoituksena tiellä on 80 km/h.

Tieliikenteestä aiheutuva laskettu melutaso on päivällä 59,6 dB ja yöllä 52,2 dB. 55 dB:n meluvyöhyke ulottuu noin 15 metrin pää-hän tien keskilinjasta. 45 dB:n meluvyöhyke ylettyy noin 25 metrin päähän tien keskilinjasta.

Tiemelut ovat alhaiset ja ajoneuvomäärät vähäiset, mistä johtuen melualue jää tien ympärillä varsin kapeaksi. Mikäli rakennuspaikan pihamaa sijoittuu laskennallista melualueita lähemmäs tiealuetta, rakennuksen sijoittelulla saadaan suojattua piha-alueita siten, että meluarvot jäävät alle sallitun. Keskimääräinen suomalaisen uudisrakennuksen seinämateriaali eristää ääntä siinä määrin, että meluarvot alittavat määrykset ja ohjearvot makuu- ja oleskelutiloissa selkeästi.

Maantie 9241, Pohjoispuolentie

Keskimääräinen vuorokausiliikenne (2019) on 162 ajoneuvoa, jos-ta raskaiden ajoneuvojen osuus on 10 %. Liikenteen osuus päivällä on 90 % kokonaismäärästä ja nopeusrajoituksena tiellä on 80 km/h.

Tieliikenteestä aiheutuva laskettu melutaso on päivällä 60,5 dB ja yöllä 53,2 dB. 55 dB:n meluvyöhyke ulottuu noin 20 metrin pää-hän tien keskilinjasta. 45 dB:n meluvyöhyke ylettyy noin 30 metrin päähän tien keskilinjasta.

Tiemelut ovat alhaiset ja ajoneuvomäärät vähäiset, mistä johtuen melualue jää tien ympärillä varsin kapeaksi. Mikäli rakennuspaikan pihamaa sijoittuu laskennallista melualueutta lähemmäs tiealuetta, rakennuksen sijoittelulla saadaan suojattua piha-alueita siten, että meluarvot jäävät alle sallitun. Keskimääräinen suomalaisen uudisrakennuksen seinämateriaali eristää ääntä siinä määrin, että meluarvot alittavat määräykset ja ohjearvot makuu- ja oleskelutiloissa selkeästi.

Maantie 19574, Pohjoispuolentie

Keskimääräinen vuorokausiliikenne (2019) on 71 ajoneuvoa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 10 %. Liikenteen osuus päivällä on 90 % kokonaismäärästä ja nopeusrajoituksena tiellä on 80 km/h.

Tieliikenteestä aiheutuva laskettu melutaso on päivällä 56,9 dB ja yöllä 49,6 dB. 55 dB:n meluvyöhyke ulottuu alle 10 metrin pää-hän tien keskilinjasta. 45 dB:n meluvyöhyke ylettyy noin 20 metrin päähän tien keskilinjasta.

Tiemelut ovat alhaiset ja ajoneuvomäärät vähäiset, mistä johtuen melualue jää tien ympärillä varsin kapeaksi. Mikäli rakennuspaikan pihamaa sijoittuu laskennallista melualueutta lähemmäs tiealuetta, rakennuksen sijoittelulla saadaan suojattua piha-alueita siten, että meluarvot jäävät alle sallitun. Keskimääräinen suomalaisen uudisrakennuksen seinämateriaali eristää ääntä siinä määrin, että meluarvot alittavat määräykset ja ohjearvot makuu- ja oleskelutiloissa selkeästi.

5.9 MAANOMISTUS

Suunnittelualue on pääosin yksityisessä omistuksessa.

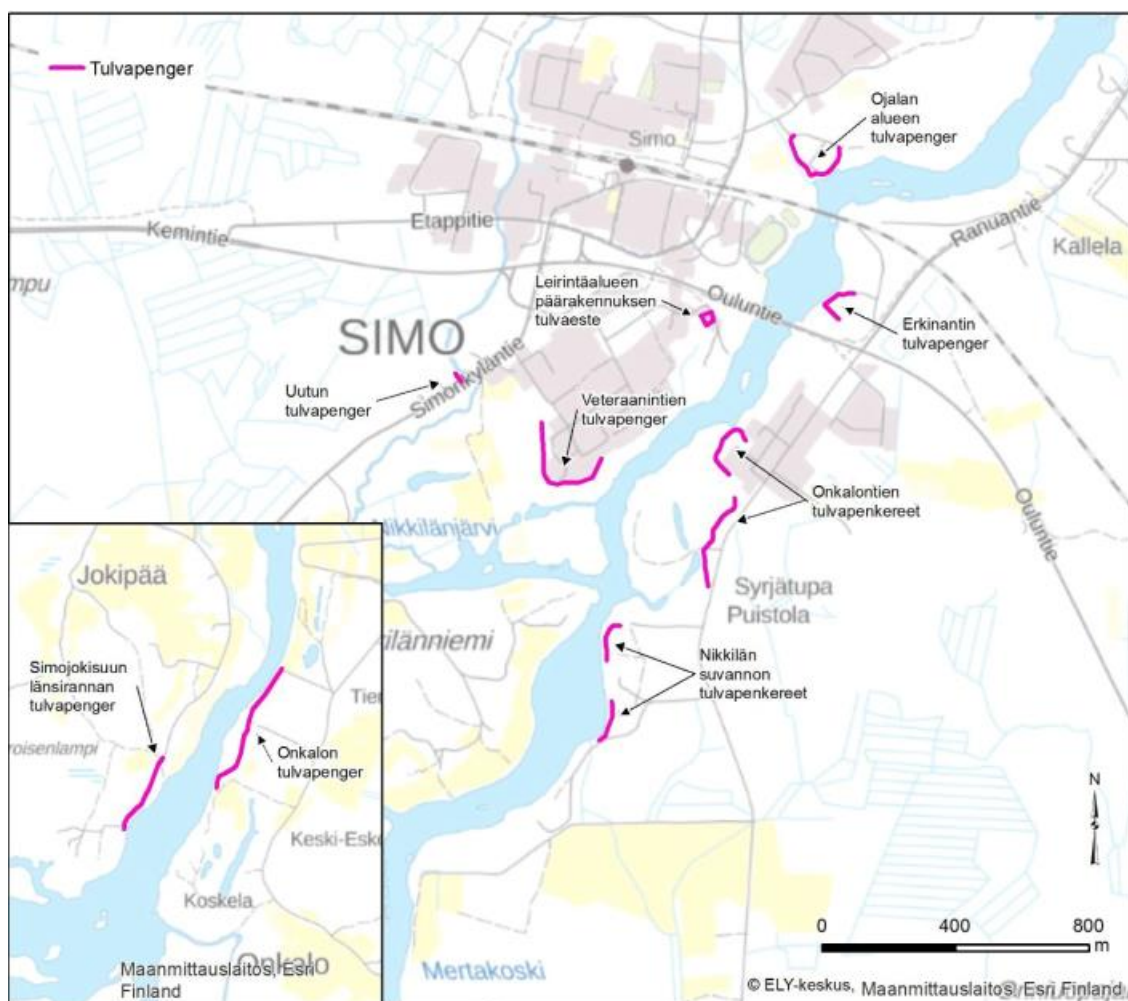
5.10 LUONNONYMPÄRISTÖ

5.10.1 SIMOJOEN TULVAOLOSUHTEET

Simojoen ympäristö on tulvaherkkää aluetta ja noin 1/10 vuodessa toistuva tulva aiheuttaa tulvimishaittoja Simojoen ympäristössä. Simojoessa ei ole vesivoimalaitoksia eikä näin ollen säännöstelyä. Vuosikymmenten saatossa Simojokea on kunnostettu mm. 1976-77, 1980-luvun lopulla ja 2002-2006. Varhaisimmat kunnostukset ovat pyrkineet helpottamaan tukkien uittoa ja viimeisimmissä kunnostuksissa on tehty koski- ja virta-alueiden vesistökuunnostuksia. (Tulvariskien alustava arviointi Simojoen vesistöalueella, ELY-keskus). Uittoa varten tehtävät kunnostukset lisäävät uoman välityskykyä ja lisäävät uoman huippuvirtaamia. Koskikunnostukset puolestaan pyrkivät palauttamaan uomaan lähemmäs luonnontilaa, mikä voi osittain pienentää huippuvirtaamia.

Simojoelle on tehty useita vesiensuojelutoimenpiteitä: *Tulvapenkereitä Simon taajamassa on rakennettu vuoden 1987 tulvan jälkeen yhteensä noin 1,2 kilometriä. Veteraanitien alueella on rakennettu tulvapengertä jätevedenpuhdistamon, veteraanitalon ja omakotitalon eteen. Erkinantin talon suojaksi on vuonna 2000 rakennettu tulvapengertä rakennusten ympärille. Onkalon tien varteen on rakennettu rakennusten suojaksi tulvapengertä kahteen eri paikkaan yhteensä n. 400 metriä. Lisäksi Taininiemen alueelle on rakennettu tulvapengertä omakotitalon suojaksi n. 200 metriä. (Saarijärvi 2011.)*

Vuosina 2007–2008 Simon alueelle rakennettiin viisi eri tulvapengertä ja muutamia tulvaesteitä ja rantasuojauksia. Simojokisuun länsirannalle rakennettiin pengertä noin 500 metriä, Simojoen itärannalle Onkaloon 580 metriä, Nikkilänsuvantoon 600 metriä ja Uutun talon suojaksi 60 metriä Koivuojan varteen. Simon leirintäalueen ympärille rakennettiin puuverhoiltua teräsponttiaitaa leirintäalueen päärakennuksen ympärille ja Ojalan alueelle tulvapengertä noin 500 metrin matkalle. Lisäksi Onkalontien tulvapenkereen kohdalle 4-tien suunnasta laskeva luonnonoja käännettiin laskemaan Onkalontien itäpuolta noin 800 metrin päässä etelässä olevaan kuivatusojaan. (Tulvariskien alustava arviointi Simojoen vesistöalueella, II-suunnittelukausi, 2018)

Kuva 13. Kuva 1. Simon ja Simojoen suualueen tulvapenkereiden sijainti. (Tulvariskien alustava arviointi Simojoen vesistöalueella, II suunnittelukausi)

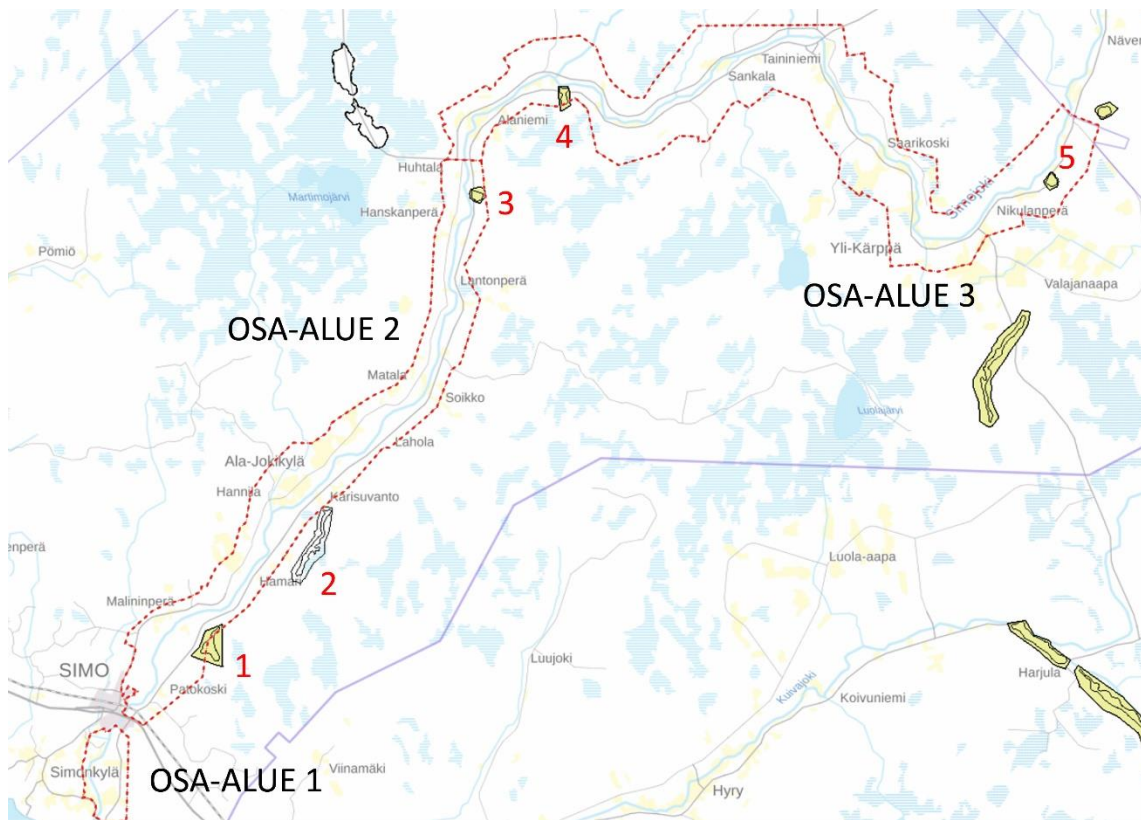
5.10.2 POHJAVEDET

Simojoen vesistöalueen pohjavesivarat ovat melko vähäiset. Pohjamoreenipatja, maaston tasaisuus ja soisuus sekä harjujen vähäisyys eivät muodosta otollisia olosuhteita talousvedeksi kelvollisen pohjaveden muodostumiselle. Tärkeimmät esiintymät sijaitsevat jokilaaksoihin muodostuneissa jäätikköjokimuodostumissa. (Perkkiö ym. 1995).

Yleiskaava-alueella tai sen rajan välittömässä tuntumassa on yhteensä viisi pohjavesialuetta, jotka on esitetty seuraavassa taulukossa ja kuvassa.

Taulukko 7. Yleiskaava-alueen pohjavesialueet.

Numero oheisella kartalla	Pohjavesialueen nimi	Pohjavesialueen luokka
1	Tikkasenkangas	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue
2	Haapaniemi	Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue
3	Lähde	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue
4	Veittikoski	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue
5	Valajankoski	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue

Kuva 14. Yleiskaava-alueen pohjavesialueet. Kuvassa pohjavesialueet numeroitu 1–5. Numeroit viittaavat yllä olevaan taulukkoon.

5.10.3 LUONTOSELVITYS JA AINEISTOT

Kaava-alueen luonnonolojen selvittämisen tavoitteena oli paikantaa luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet sekä kaava-alueella mahdollisesti esiintyvä huomionarvoinen lajisto. Luontoselvityksen erillisraportissa on kuvailtu alueen luonnon yleispiirteet ja paikannettu hankealueen luonnon kannalta arvokkaat kohteet, jotka ovat joko lainsäädännöllä määriteltäviä tai muutoin alueellisesti edustavia kohteita, arvokkaita luontotyyppisiä, uhanalaisen tai muutoin merkittävän kasvilajiston kasvupaikkoja tai eläinlajiston elinympäristöjä. Arvokkaat luontokohteet on esitetty luontoselvityksen liitekartoilla, ja kohteet on kuvailtu selvitysraportissa sekä arvotettu valtakunnallisesti ja alueellisesta. Tästä arvotuksesta on määräytynyt luontokohteiden esittäminen kaavakartalla ja niiden kaavamääräys.

KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPI

Simojoen ranta-alueiden kasvillisuutta ja luontotyyppisiä on inventoitu yhteensä 9 maastotyöpäivän ajan elokuun alussa 2018. Inventoinneissa tarkasteltiin kaava-alueelta metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, vesilain mukaisia kohteita, luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen (Raunio ym. 2008) mukaisia arvokkaita luontotyyppisiä sekä mahdollisia arvokkaan lajiston kasvupaikkoja. Simojoen rantatyyppisiä ja rantojen luontotyyppisiä tarkasteltiin inventointien aikana elokuun alussa, jolloin vesi oli joessa helteisen kesän vuoksi hyvin matalalla ja ranta-alueilla oli helppo kulkea kivikossa.

LINNUSTO JA DIREKTIIVILAJISTO

Koko kaava-alueen pesimälinnustoa on tarkasteltu pesimäkauden loppuvaiheessa havainnoimalla alueen vesi- ja rantalinnustoa sekä rantametsien ja talousmetsien maalinnustoa alueen luontotyyppi-inventointien yhteydessä. Direktiivilajiston osalta on inventointien yhteydessä tarkasteltu lepakoiden, saukon, liito-oravan ja viitasamman elinympäristöpotentiaalia.

Muun eläimistön osalta tiedot alueen nisäkäslajistosta perustuvat pääosin yleistietoon nisäkkäidemme levinneisyydestä sekä kaava-alueella toteutettujen luontoselvitysten aikana tehtyihin havaintoihin alueen eläimistöstä ja eri eläinlajeille potentiaalisista elinympäristöistä. Kaava-alueelta ei ole aiemmin laadittu kattavia luonto- tai linnustoselvityksiä. Maastotöiden lisäksi luontoselvityksen aineistona on hyödynnetty kaava-alueelta ja sen lähistöltä tiedossa oleva uhanalaisten lajien paikkatietoaineisto ympäristöhallinnon uhanalaisrekisteristä (tiedonanto, Hertta Eliölajit -tietokanta, Lapin ELY-keskus 7/2018).

5.10.4 KASVILLISUUDEN YLEISKUVAUS

METSÄT, SUOT JA PIENVEDET

Kaava-alueen metsät ovat puustoltaan pääosin keski-ikäistä mäntyvaltaista kasvatismetsää; variksenmarja-mustikkatyyppin kuivahkoja kankaita tai puolukka-mustikkatyyppin tuoreita kankaita. Lisäksi esiintyy mäntyvaltaisia turvekankaita ja -muuttumia, joilla rämevarvut vallitsevat. Tuoreen kankaan alavimmilla osilla esiintyy usein

isovarpuista kangasta, jolla on pieniä soistumia siellä täällä. Käenkaali-oravanmarja-tyypin lehtomaista kangasta esiintyy paikoin välittömässä rantavyöhykkeessä heti joen tulvarajan yläpuolella. Joen keskijuoksulla etenkin on kivennäismaalla havaittavissa matala vanha rantavalli, jonka alueella on lehtomaista kangasta ja osin lehtoa, jonka puustoa on talousmetsänä käsiteltyä. Kaava-alueella kivennäismaan metsiä on ojitettu, joten alueet, joilla esiintyisi laajemmin lehdon ja lehtomaisen kankaan aluetta, ovat nykyisin olosuhteiltaan muuttuneita ja puustoltaan nuoria. Joen alajuoksulla on alavilla ranta-alueilla havaittavissa myös kotkansiipilehdon rippeitä, mutta puusto on hyvin nuorta, koivuvaltaista ja näillä alueilla on usein myös tiestöä, rakennuksia tai pellon laiteita. Pellot on luonnollisesti raivattu reheviin rantalehtoihin. Eri-tyistä lehtoluontokohdetta kaava-alueelta ei ole rajattavissa, mutta pienialaisia kuruja, joissa esiintyy uoman alaosaltaan luonnontilainen, jokeen laskeva puro, on rajattu luontokohteeksi purovarren lehtona. Nämä kohteet ovat kapeita, sisältäen vain uoman välittömän lähiympäristön. Usein purouomat ovat uurtaneet juoksunsa syvälle kangasmaahan alavilla alueilla. Alueen korvet ovat myös vahvasti ojitettuja. Luonnontilaista korpikuvioita sijoittuu niin ikään pienten virtavesien varsille ja ne on huomioitu luontokohteina.

Kaava-alueelle sijoittuu vähän ojittamattomia soita. Osia laajemmista suoaltaista sijoittuu alueelle, kuten Jäkälälammen ympäristö ja Jäkäläaapa, Viherinaapa, Simoskanaavan laiteita sekä pienialaisempia vähäpuustoisia soita. Suot alueella ovat tyypiltään karuja. Lapin kolmion kalkkialueen vaikutus ei näy Simojokivarren soilla. Alueen suot ovat pääosin tyypiltään matalajänteistä rahkanevarämettä, isovarpuista rämettä tai pelkkää mätäspintaista rahkanevaa, jonka laiteiden ojitukset näkyvät kuivuutena. Laajempia, puustoltaan ja vesitaloudeltaan edustavia korpikohteita ei kaava-alueelle sijoitu. Jokivarren rämeiset ja korpiset suot on aikoinaan kaikki ojitettu metsätaloustoimissa, ja tämä osaltaan vaikuttaa joen kuormitukseen alajuoksulla ja näkyy etenkin kevättulvan aikaan veden tummana värinä.

Kaava-alueelle sijoittuu useita pieniä ja suurempia virtavesiä. Useat purouomat ovat lasku-uoman alaosaltaan luonnontilaisen kaltaisina rajattu luontokohteeksi. Simojokeen laskee myös useampi pieni joki, joiden uomat ovat luonnontilaisen kaltaisia ja rantametsät reheviä, lehtipuuvaltaisia ja lajistollisesti monipuolisia. Kaava-alueelle ei sijoitu lähteitä. Joen lähialueen lähteiset suot on aikoinaan ojitettu.

Kuva 15. Jäkälälampi ja jäkäläaapa ovat kaava-alueen edustavinta suoluontoa.

5.10.5 SIMOJOKI JA SEN RANTALUONTOTYYPIT

SIMOJOKI

Simojoki kuuluu vesistötyyppiin suuret humuspitoiset joet. Kokonaisuudessaan joki on osa Natura 2000 -verkostoa; *Simojoki* (FI1301613). Natura-alue rajautuu joen välittömään rantaviivaan, eikä rajauksiin juuri sisälly kivennäismaarantoja tulvarajan yläpuolella. Joessa olevat tulvasaaret ovat Natura -rajauksen sisäpuolella. Simojoki on suojeltu koskiensuojelulailla (MUU120042).

Simojoki saa alkunsa Ranuan puolella Simojärvestä. Yläjuoksulla Simojoen vesi on niukkaravinteista ja luonnostaan humuspitoista eli lievästi ruskeavetistä. Veden humus- ja fosforipitoisuus kasvavat huomattavasti, jopa 2-3 kertaista, joen alajuoksulle, missä veden laatu vaihtelee vuodenajoinnain melko voimakkaasti. Vesistöjen laadullisen yleisluokituksen mukaan Simojoki kuuluu kokonaisuudessaan luokkaan hyvä. Merkittävimmät kuormittajat Simojoen vesistöalueella ovat metsäojitukset, peltoviljely ja muu maatalous, jotka ovat painottuneet joen keski- ja alaosalle. Joen keski- ja alajuoksun sivuvesistöjen varsilla on myös melko runsaasti turvetuotanto-alueita. Simojoen koskia on perattu uittotarkoituksissa pääosin 1950-luvulla. Kosket on sittemmin kunnostettu ja joelle on Lapin Ely-keskuksen laatima kunnostussuunnitelma, jonka tarkoitus on parantaa joen lohi- ja taimenkannan poikastuottoa. Simojokea on kunnostettu viime vuosina koko jokimatkalta jokisuulta Simojärvelle saakka myös kutu- ja poikastuotantoalueiden osalta (Lapin Ely-keskus, tiedonanto 2019).

RANTALUONTOTYYPIT

Simojoki on pitkä ja sen varrelle sijoittuu erityyppistä rantaviivaa. Suurin osa kapeista rantavyöhykkeistä Simojoella on jonkin asteisesti jääeroosion ja tulvan avoimena pitämiä. Alavammilla rannoilla ja joen kapeilla kohdilla jäät pitävät pensaikon poissa. Entiset tulvaniityt ja niittysaaret, joita on aiemmin niitetty, ovat nykyisin umpeutuneita. Tällaisia kohteita on mm. Alaniemen pienillä saarilla Simoskanon suulla sekä Ylisuvannon ranta-alueilla.

Suurin osa jokirannasta on jyrkkää tai puolijyrkkää kangasmaarantaa, jolloin aivan vesirajassa on kapea suursarojen ja kastikoiden muodostama rantakasvillisuuden vyöhyke, näiden joukossa vaihtelevasti niitty- ja lehtolajistoa. Näillä jokiosuuksilla rannan yläosassa on yleisimmin kuivahkon kankaan talousmetsiä. Rantaan saakka ulottuvia hakkuita tai laajoja nuoria taimikoita Simojoella ei havaittu.

Jokiranta on joen keski- ja alajuoksulla loivapiirteisempää ja pensaattomat tulvaniityt leveämpiä. Alavammilla osin esiintyy korte- ja saraniittyä, ylempänä rannassa mukaan tulevat kastikat, ruokohelpi ja pajut. Tulvaniittyjen kasvillisuudessa esiintyvät rantatädyke, rantakukka, mesiangervo, paimenmatara, hoikkaängelmä ja terttualpi. Paikoin esiintyy tihkupintaisia rantoja, joiden kasvillisuudessa esiintyvät mm. vilukko, siniyökönlehti, kurjenjalka ja ylempänä ruohovartisten lisäksi ravinteisuutta suosiva siniheinä. Tällaisia rantoja on usein kohdassa, missä kangasmaa on jyrkempi ja harju tihkuu pohjavettä rantaan. Tihkupintaisilla rannoilla esiintyy myös lehtolajistoa ja kuleroa.

Ranta-alueiden luonnontila on muuttunut kyläalueiden rannassa, missä rantapellot, hoidetut mökkirannat ja siltarakenteet ovat muuttaneet rantojen olosuhteita. Laajimmat pensaikkoluhdat sijoittuvat usein jokeen laskevien pienten jokien tai ojien lasku-uomien lähialueelle. Simojoki on arvokas virkistyskalastusalue ja tämä näkyy tietyillä osin rantaniittyjen ja rantapensaikkojen tallattuina polkuina. Rannoille sijoittuu myös runsaasti kunnan ylläpitämiä laavuja.

Joen keskijuoksulle ja jokisuulle sijoittuu ainoat rantaan saakka laidunnetut rannat, joita laiduneläimet pitävät avoimena. Joen alajuoksulla esiintyy enemmän asuttuja rantoja sekä alavia laajoja korteluita. Kortteen, kastikoiden ja ruokohelven muodostamat kasvustot ovat laajimmillaan lähempänä jokisuuta; Mertakosken ja Huttulansuvannon alueella. Jokipäässä on raivattuja ja laiduntamalla hoidettuja rantaniittyjä Suukosken alueella. Jokisuun tuntumassa on tulvasuojelutoimissa ihmisen muokkaamia, pengerrettyjä rantoja.

Kuva 16. Saravaltaista rantaniittyä asutuksentuntumassa joen keskivaiheilla.

PERINNEMAISEMAT JA PERINNEBIOTOOPIT

Simojoen alueelle sijoittuu vielä rippeitä perinteisen maankäytön luomista elinympäristöistä. Jokivarren alueelle on aikoinaan sijoittunut runsaasti metsälaitumia, joissa sekä rannan tulvaniitty, että jokitörmän rehevä lehtipuustoinen metsät on hyödynnetty karjan laidunnuksessa (Kalpio ym. 1999, Juntunen 2008). Ala-Jokikylässä on vielä laidunnettuna Makkarasaari sekä Pajulan rannat (nimellä Parpalaan laidun julkaisussa Peurasaari 2012). Pajulan laidun on maisemallisesti erityisen edustava kohde jokivarrella. Laitumeen sisältyy metsälaidun, jossa vanhat mutkarunkoiset koivut, haavat ja pihlajat ovat vioittuneet jääeroosion seurauksena rungon alaosista. Rannassa on matalaksi syöty rantaniitty, jolla esiintyy kuivan kedon piirteitä. Kohde on linnustollisesti monipuolinen elinympäristö. Pajula ja sen lähelle sijoittuva Makkarasaari, Ylisuvannon entiset metsälaitumet, Tiironsaari ja jokisuulle sijoittuva Jokipään haka sekä muutamia pienempiä perinnebiotoopin hoitokohteita jokisuulla rajattiin kaavakartalle esitettävänä perinnemaisemanhoitokohteina ja maatalousympäristöjen monimuotoisuuskohteina. Kaikkia tällä hetkellä maatalouden ympäristösopimuksessa

olevia peltolohkoja, lähinnä luonnon- ja maisemanhoitoniittyjä, ei rajattu kaavakartalle, vaan kohteina valittiin sellaiset edustavat lohkot, joiden hoidolla on merkitystä rantamaisemalle sekä perinnebiotooppien lajistolle. Tällöin edustavimpia ovat kohteet joilla on laidunnusta sekä avoimella rantaniityllä että puistoisella alueella.

Metsä- ja rantalaitumet ylläpitävät monimuotoista pesimälinnustoa ja matalakasvuiset, avoimena säilyvät niukkaravinteiset rannat toimivat myös ketolajiston kasvu- paikkoina. Näiden kohteiden hoitoa ja ylläpitoa on suositeltavaa jatkaa ja edistää, jotta jokivarren luonnon monimuotoisuus säilyy ja lisääntyy. Kaava-alueen eteläräjälle sijoittuu Simonkylän arvokkaan kulttuuriympäristön alueella Jokipään haka, jota hoidetaan ja laidunnetaan edelleen. Laidunnus säilyttää näkymän avoimena joelle. Haka on monimuotoinen ja erittäin näyttävä perinnemaisema jokisuistossa.

Kuva 17. Pajulan metsälaidunta

5.10.6 ARVOKKAAT LUONTOKOhteet

Kaava-alueen inventoinneissa Natura-aluerajauksen ulkopuolelle sijoittuvia monimuotoisia kohteita inventoitiin lähinnä tulvarajan yläpuolelta. Koko jokialue sisältää erilaisia tulvarantaniittyjä ja aikoinaan niittytaloudessa hyödynnettyjä saaria, joita ei rajattu erikseen luontokohdekartoille. Nämä alueet ovat kasvilajiston kannalta monipuolisia kohteita ja säilyvät edelleen, mikäli jääeroosio ja tulvat tai ihmisen järjestämät hoitotoimet pitävät kohteita avoimina.

Kaava-alueella todettiin olevan metsälain 10 §:n tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä; *pienvesien välittömiä lähiympäristöjä*, joihin liittyy pienialaisia *lehtoja* ja *reheviä korpia*, sekä *vähäpuustoisia soita* ja *lammenrantaluhtia*. Vesilain 11 §:n tarkoittamina arvokkaina pienvesinä kaava-alueelta rajattiin luontokohteena noroja, mutta vesilaki ei turvaa niitä Lapin maakunnassa. Vesilain määrittelemiä lähteitä inventoinneissa ei paikannettu.

Inventointien perusteella luontokohteina rajattiin metsälakiperusteisesti alueita, jotka sisältävät pienvesien välittömiä lähiympäristöjä (pienet sivujoet, purot ja norot)

tai vähäpuustoisia soita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia. Muutoin arvokkaina luonnon monimuotoisuuskohteina on esitetty joen keskijuoksulla hoidettua perinnebiotooppia sekä alajuoksulla linnuston kannalta arvokkaana alueena joen sivu-uoman pienet lammet rehevine ranta-alueineen. Simojokivarren luontokohteita rajattaessa on huomioitu alueellisesti ja paikallisesti luonnon monimuotoisuutta lisäävät kohteet, jotka ovat usein myös linnuston ja muun eläimistön elinympäristöinä merkittäviä. Luontokohderajaukset sisältävät usein myös useampaa luontotyyppiä.

Perinnebiotooppien osalta luontokohteina esitetyt arvokkaimmat kohteet on esitetty kaavassa ja niiden hoidon toivotaan jatkuvan. Kaavamääräyksessä luo 2-kohteille suositellaan hoitotoimien ja laidunnuksen jatkumista, vaikka niiden alueelle tai lähi-alueelle osoitettaisiin rakennuspaikkoja.

Taulukko 8. *Kaava-alueen numeroidut luontokohteet sekä niille kaavakartassa esitetty kaavamääräys. Kohdekuvaus on luontoselvitysraportissa. Kohdenumerointi viittaa selvitysraportin liitekarttaan, jossa luontokohteet on esitetty.*

5.10.7 UHANALAINEN JA ALUEELLISESTI ARVOKAS KASVILAJISTO

muu	karttanimi	status	Lajisto, huomiot	Kaavamääräys
1.	Haisuoja	Metsäl 10§	lehdot, näsiä virtaveden lähiympäristö	Luo-1
2.	Ison-Valajan oja	Metsäl 10§	ruohokorvet, aitokorvet, virtaveden lähiympä- ristö	Luo-1
3.	Väärän-Valajan oja	Metsäl 10§	lehdot, ruohokorvet virtaveden lähiympäristö	Luo-1
4.	Maaninkaoja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
5.	Jäkäälälampi-Jä- kälääpa	Metsäl 10§	vähäpuustoinen suo, rantaluhta, kaakkuripoikue	Luo-1
6.	Linnalampi	Metsäl 10§	vähäpuustoinen suo, rantaluhta,	Luo-1
7.	Viherinaapa	Metsäl 10§	vähäpuustoinen suo, kurki pesii	Luo-1
8.	Multaoja	Metsäl 10§	ruohokorvet, aitokorvet, virtaveden lähiympä- ristö, pyyn elinympäristö	Luo-1
9.	Tainijoki	Metsäl 10§	ruohokorvet, virtaveden lähiympäristö	Luo-1
10.	Sankaoja	Metsäl 10§	aitokorvet, virtaveden lähiympäristö	Luo-1
11.	Vähä Tainijoki	Metsäl 10§	rantaluhtaa palokärki pesii	Luo-1
12.	Vähä-Tainin puruoma	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
13.	Virranniemi E	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
14.	Pihlajaoja	Metsäl 10§	aitokorvet, virtaveden lähiympäristö	Luo-1
15.	Koskenniemen puruoma	Metsäl 10§	lehdot, lehto-orvokki virtaveden lähiympäristö	Luo-1
16.	Kuivasjoki	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
17.	Simoskanoja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
18.	Seppälän puruoma	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö, metso	Luo-1
19.	Koukkusuo E	Metsäl 10§	vähäpuustoinen suo, riekkoipoikue	Luo-1
20.	Hömmönoja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
21.	Pruntinoja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
22.	Tammaoja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö, lehdot, kotkansiipi	Luo-1
23.	Aittakankaan puruoma	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö, aitokorvet	Luo-1
24.	Lappalaisenkos- ken puruoma	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö, aitokorvet	Luo-1
25.	Kihtelysoja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö, lehdot, näsiä, kotkansiipi	Luo-1
26.	Metsäpirtin puruoma	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö, lehdot, lehto-orvokki, kotkansiipi, kullero	Luo-1
27.	Pajulan laitumet	muu	maatalousympäristön monimuotoisuuskohde, maisemallista arvoa	Luo-2
28.	Sarvioja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
29.	Sarvisuo	Metsäl 10§	vähäpuustoiset suot	Luo-1
30.	Martimo-oja	Metsäl 10§	virtaveden lähiympäristö	Luo-1
31.	Pyttysuo S	Metsäl 10§	vähäpuustoiset suo	Luo-1
32.	Oritjärvi	Metsäl 10§	laulujoutsen pesii	Luo-1
33.	Nikkilänjärvi	muu	laulujoutsen pesii	Luo-3
34-39.	Perinnemaise- man hoitokohteet	muu		Luo-2

Kaava-alueen mahdolliset uhanalaislajiston havaintojen paikkatiedot on tiedusteltu Lapin Ely-keskuksen uhanalaisrekisteristä. Maastoinventoinneissa ei havaittu valtakunnallisesti uhanalaisen (CR, EN, VU) kasvilajiston esiintymiä. Myöskään luontodirektiivin liitteen IV b mukaisia tai erityisestisuojelettavia kasvilajeja ei inventoinneissa paikannettu. Direktiivilajeihin lukeutuvaa lajistoa sijoittuu kaava-alueen ulkopuolella jokisuistossa (lietetatar).

Aiemmissa rekisteritiedoissa on kaava-alueelta kaksi paikkatietoa lapinleinikistä, joka on direktiivilaji. *Lapinleinikki* (*Ranunculus lapponicus*) esiintyy rehevissä ja usein lähteisissä korvissa. Se ei lukeudu uhanalaisiin lajeihin ja alueellisesti uhanalainen se on vain Etelä-Suomessa. Laji on kuitenkin EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV b tiukkaa suojelua edellyttävä laji sekä Suomen vastuulaji ja Suomessa rauhoitettu kasvilaji. Lapinleinikin esiintymiä ei paikannettu kaava-alueen luontoselvityksessä, mikä voi myös johtua hyvin kuivasta hellekesästä, jolloin korpikohteetkin ovat kuivia. Toinen lapinleinikin aiemmista esiintymätiedoista on vuodelta 2016 ja se sijoittuu yksityismaan luonnonsuojelualueelle. Toinen esiintymätieto on 1990-luvun alusta ja kuvauksen mukaan sijoittuu Tainikosken pohjoisrannan korpipainanteeseen. Kohdetta ei alueen inventoinneissa paikannettu.

Simojoen selvitysalue sijoittuu kasvimaantieteellisessä aluejaossa Pohjanmaan (3a) lohkokon, missä mm. Etelä-Lapissa hyvin yleinen kullero on alueellisesti uhanalainen (RT) laji. Kaava-alueelta paikannettiin ketojen, niittyjen ja perinnebiotooppien lajistoihin lukeutuvaa pulskaneilikkaa sekä tulvaniittyjen ja tienpientareiden lajistossa kulleroa. Nämä lajit eivät ole uhanalaisia, mutta muutoin harvalukuisia ja suosivat tiettyjä avoimena pysyviä, karuja ja paahteisia tai reheviä alavia rantoja ja muita ketoympäristöjä. Rehevien puroumien varrelta paikannettiin kahdesta kohteesta näsiää, joka ilmentää lehtoa ja on koko maassa rauhoitettu lehtopensas. Aiemmissa uhanalaispaikkatiedoissa on kaava-alueelta aho- ja ketonoidanlukon esiintymätietoja sekä useita mäkitervakon ja kulleron esiintymätietoja. Huomionarvoisen lajiston esiintymistä on kuvailtu tarkemmin luontoselvitysraportissa.

5.10.8 LINNUSTO JA ELÄIMISTÖ

Simojokivarsi on pääpiirteissään linnuston elinympäristönä karua, jolloin havumetsien lajisto vallitsee. Alueelle sijoittuu kuitenkin monipuolinen elinympäristöjen vaihtelu pienistä rantaniityistä pensaikoihin ja havumetsiin. Simojokeen laskee myös useita pienempiä virtavesiä, joiden varrella esiintyy usein monipuolisempi varpuslintulajisto. Purot ovat uurtaneet uomansa notkoihin, joissa esiintyy lahoppuustoa. Nämä kohteet ylläpitävät monipuolista metsien varpuslinnustoa. Kaava-alueelle sijoittuu jonkin verran suolaiteita, tosin suurin osa näistä on ojitettua rämettä, jolla puuston kasvu on lisääntynyt.

Kaava-alueen lähistölle sijoittuu linnustoltaan erityisen rikas Martomoaavan soiden-suojelualue, jonka linnustosta on runsaasti tietoa. Erityisesti aapasuon kahlaajalajisto on rikas ja metsähanhen pesimäkanta Martimooavalla on kohtalainen. Kaava-alueen linnuston yleispiirteitä ja inventointiaikaan havaittua lajistoa on kuvailtu tarkemmin luontoselvitysraportissa.

Kaava-alueen arvokkaimmat linnustokohteet sijoittuvat alueille missä esiintyy laajemmin luonnontilaista tai sen kaltaista suoelinympäristöä. Tällaisia kohteita ovat

mm. Jäkälälampi ja sitä ympäröivät suot, missä havaittiin kaakkurin pesivän tai ruokailevan. Suoelinympäristöjen arvoa osoittavat myös arvokkaampi lajisto, jota on havaittu lähialueen soilta. Kaava-alueen virtavesien suvannot ja jokeen laskevien uomien suuosilla olevat pensaikko- ja korteluhdat ovat selkeästi vesi- ja rantalinnuston kannalta merkittäviä kohteita. Joen alajuoksulla esiintyy alavia peltorantoja ja laajoja korteluhtia, joilla myös linnusto on runsaslukuisempaa kuin karulla ja voimakasvirtaisella yläjuoksulla. Joen keskiosien rantapellot, laajemmat tulvarantaniityt sekä erityisesti perinnebiotooppien piirteitä omaavat alueet ovat lintulajistoltaan monimuotoisia kohteita. Pajulan metsälaidun oli myös maastohavaintojen mukaan linnustoltaan rikas alue. Näiden rantojen perinnebiotooppien ja tulvaniittyjen oikealla hoidolla myös jokivarren pesimälinnuston elinympäristöt rikastuisivat.

Nikkilänjärvi todettiin linnuston kannalta arvokkaana kohteena olevansovelias elinympäristö monipuoliselle sorsalinnustolle ja se arvotettiin kaavakartalla huomiotavaksi linnustoluontokohteeksi.

Kuva 18. Nikkilänjärven lintukohteikkaa kaava-alueen eteläosassa

5.10.9 LUONNONSUOJELUALUEET JA SUOJELUOHJELMIEN KOHTEET

Ohessa on listattuna yksityismaan suojelualueet sekä määräaikaiset suojelualueet. Koko Simojoki sisältyy koskiensuojeluohjelmaan ja on Natura-alueita.

Taulukko 9. Luonnonsuojelualueet.

Luonnonsuojelualueet	
Siirtolan luonnonsuojelualue	MRA205659, YSA205661
Huhtalan luonnonsuojelualue	YSA207897
Lindan luonnonsuojelualue	YSA236077
Penttilänsaarten luonnonsuojelualue	YSA207678
Peikkomaan luonnonsuojelualue	YSA239022

6 LÄHTÖKOHTA-AINEISTON ANTAMAT TAVOITTEET

6.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat yhdyskuntarakennetta, liikkumista, elinympäristön laatua, luonto- ja kulttuuriperintöä sekä luonnonvarojen käyttöä ja energiahuoltoa.

Simojoen kaavoitusta koskevat seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Tehokas liikennejärjestelmä:

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara ja henkilöliikenteen solmu-kohtien toimivuudelle.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai ris-
kit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat:

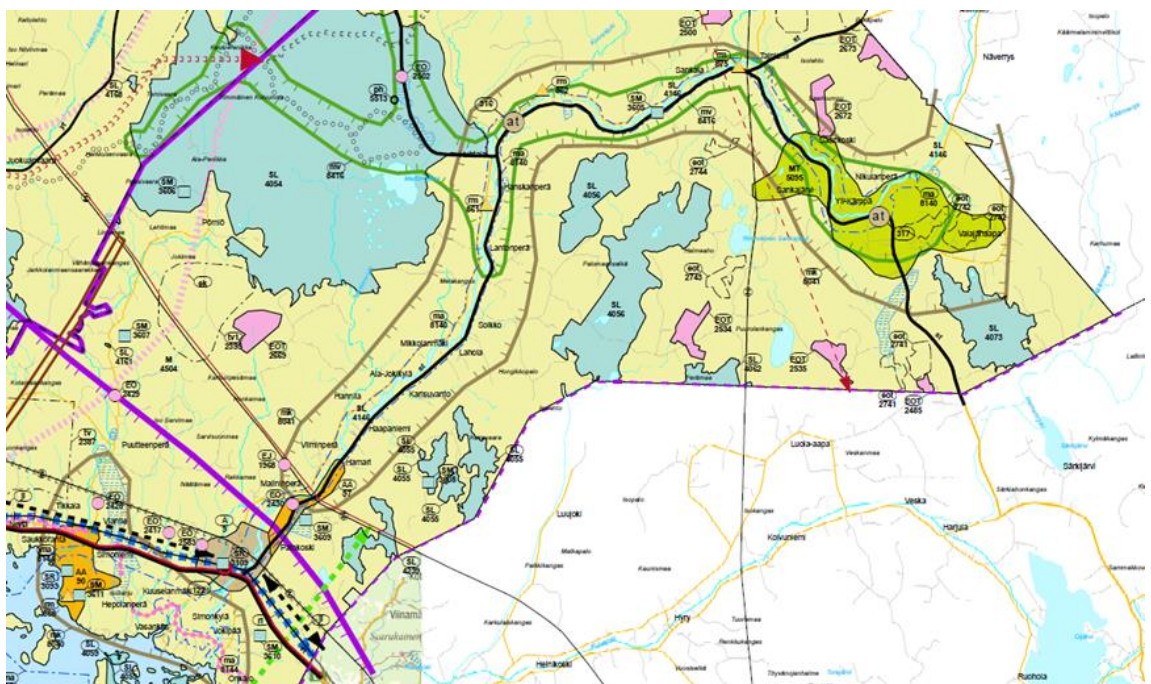
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonpe-
rinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekolo-
gisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viher-
alueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen
kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkit-
tävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkei-
nojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto:

- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen
ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteutta-
mismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti ole-
massa olevia johtokäytäviä.

6.2 MAAKUNTAKAAVA

6.2.1 LÄNSI-LAPIN MAAKUNTAKAAVA

Kuva 19. Ote Länsi-Lapin maakuntakaavasta. (Lähde: Lapin liitto)

Simon kunta kuuluu Länsi-Lapin maakuntakaava-alueeseen. Kaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.2.2014.

Yleiskaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavassa seuraavat merkinnät:

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Merkinällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin käyttötarkoituksiin.

Merkintä: M 4504 SIMON MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET

Maatalousalueet

Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.

Merkintä: MT 5095 YLIKÄRPPÄ

Asuntovaltainen alue

Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden kerrosalasta pääosa on tarkoitettu asumiseen.

Merkintä: AA 97 HAMARI

Taajamatoimintojen alue

Merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikenneväyliä, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita.

Merkintä: A 9 SIMO

Keskuskylä

Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla pyritään säilyttämään tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina.

Merkintä: at 316 ALANIEMI

Merkintä: at 317 YLIKÄRPPÄ

Maa-ainestenottoalue / -kohde

Merkinnällä osoitetaan alueita soran tai muiden maa-aineisten ottoa varten

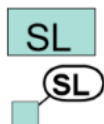
Merkintä: EO 2430 TERVAHAUDANKANGAS

Turpeenottoalue

Merkinnällä osoitetaan turpeenottoalueita.

Merkintä: EOT 2672 SAARIAAPA

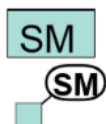

Luonnonsuojelualue / -kohde

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Merkintä: SL 4054 MARTIMOAAAPA-LUMIAAPA

Merkintä: SL 4146 SIMOJOKI

Muinaismuistoalue / -kohde

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla suojeltuja maakunta-kaavaan valittuja alueita tai kohteita. Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja.

Merkintä: SM 3605 TAINIARO,

Merkintä: SM 3609 ISO KIVIMAA

Rakennussuojelukohde

Merkinnällä osoitetaan kirkkolailla, rakennusperinnön suojelemisesta annetulla lailla tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Merkintä: SR 3109 SIMON RAUTATIEASEMA

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde

Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Merkintä: ma 8139 SIMOJOENSUUN KULTTUURIMAISEMA

Merkintä: ma 8140 SIMOJOKIVARREN KULTTUURIMAISEMA

Merkintä: ma 8144 SIMONKYLÄN JA SIMONNIEMEN KYLÄASUTUS

Maaseudun kehittämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Merkintä: mk 8040 ONKALO-SIMONKYLÄ-VIANTIE

Merkintä: mk 8041 HAMARI-YLIKÄRPPÄ

Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistystyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Merkintä: mk 8416 Simojoki – Martimoaapa - Kemijokivarsi – Törmävaara – Kätkävaara – Vammavaara

Virkistys- / matkailukohde

Merkinnällä osoitetaan sellaiset virkistystyksen ja matkailun kannalta merkittävät kohteet, joilla sijaitsee seudullisesti merkittäviä matkailupalveluja ja -tukikohtia.

Merkintä: rm 861 LOHIRANTA

Merkintä: rm 862 SIMOJOEN ERÄKESKUS

Merkintä: rm 875 HOPEAPERÄ

Perämeren kaari

Merkinnällä osoitetaan kansainvälisesti tai valtakunnallisesti tärkeä kehittämisvyöhyke.

Keskustoimintojen kohde

Merkinnällä osoitetaan keskustahakuisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen alueita, sisältäen myös asumista sekä liikenne-, puisto- ja viheralueita.

Merkintä: C 122 SIMO

Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä tie tai raitti

Suunnittelussa on turvattava Pohjanmaan rantatien säilyneiden osien kulttuurihistoriallisesti merkittävät ominaispiirteet.

Raideliikenteen kehittämiskäytävä

Merkinnällä osoitetaan raideliikenteen kehittämiseen liittyvät yhteystarpeet

Joukkoliikenteen kehittämiskäytävä / yhteystarve

Merkinnällä osoitetaan joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvät yhteystarpeet

Merkittävästi parannettava tie

Kantatie

- □ □ □ □ **Moottorikelkkailureitti**
- (Z)— **Voimajohto**
- (Z)— **Voimajohto, uusi**
- ◀(Z)▶ **Voimajohto, yhteystarve**

Lisäksi osayleiskaava-alueen suunnittelua koskevat koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset. ne on kuvattu seuraavassa niiltä osin kuin koskevat Simojoen osayleiskaava-aluetta:

- Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadunparantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä.
- Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A), asuntovaltaisten alueiden (AA) ja keskuskyläjen (at) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen. Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.
- Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.
- Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten maankohoamisrannikolla, jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.
- Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.
- Hyville, yhtenäisille tai maisemallisesti tärkeille pelloille ei tule suunnitella sijoitettavaksi muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista, ellei niitä ole yksityiskohtaisemmassa kaavassa osoitettu rakentamiseen sopiviksi.
- Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara -alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.
- Luonnonsuojelualueiden (SL) hoito- ja käyttösuunnitelmista on pyydettävä lausunto alueen kunnilta, Lapin liitolta, aluehallintoviranomaisilta, Paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy.
- Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupa menettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.
- Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua

- Suunniteltaessa suojelualueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa.
- **RAKENTAMISRAJOITUS:** Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, LL, LS, EN, EJ, SL, SM, SR, SR1, rs, mo, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan puolustusvoimien kohteita (EP), kaivosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (sv), melualueita sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden (tv) ja tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuvia (tv 1) alueita.

LAPIN MERI- JA RANNIKKOALUEEN TUULIVOIMAMAAKUNTAKAAVA

Osayleiskaava-alueelle ei ole osoitettu merkintöjä Lapin meri- ja rannikkoalueen tuulivoimamaakuntakaavassa.

Kuva 20. Ote Lapin meri- ja rannikkoalueen tuuli-voimakkaavasta. (Lähde: Lapin liitto)

6.3 YLEISKAAVAT

Suunnittelualueella on voimassa seuraavat yleiskaavat:

- Simojoen yleiskaava. Simojoen yleiskaava hyväksyttiin oikeusvaikutteisena 24.7.2000. Simojoen yleiskaavan viimeinen muutos hyväksytty 18.6.2012.
- Asemanseudun osayleiskaava (oikeusvaikutukseton, hyväksytty 1983)

Lisäksi suunnittelualueeseen rajautuvat tai sen läheisyyteen sijoittuvat seuraavat yleiskaavat:

- Simoniemi-Simonkylä yleiskaava ja Simoniemi-Viantien osayleiskaavan muutos (vahvistettu 2003).
- Leipiön tuulivoimapuiston osayleiskaava (vahvistettu 2014)
- Leipiön tuulivoimapuiston laajennuksen yleiskaava (vahvistettu 2018)
- Halmekankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava (vahvistettu 2014)
- Onkalon tuulivoimapuiston osayleiskaava (vahvistettu 2014)

Kuva 21. Simon kunnan yleiskaavayhdistelmä (lähde Simon kunta).

6.4 ASEMAKAAVAT

Suunnittelualueella ei ole voimassa tai vireillä olevia asemakaavoja. Osayleiskaava-alue sivuaa Simon kuntakeskuksen kohdalla Asemakylän asemakaava-alueita. Asemakylän asemakaava on vahvistettu useilla eri päätöksillä. Viimeinen muutos on hyväksytty 6.2.2017.

Kuva 22. Asemakylän asemakaava. (lähde: Sweco.fi)

7 YLEISKAAVAN SUUNNITTELUN ETENEMINEN

7.1 TAUSTAA

Simojoen osayleiskaavaa on laadittu Seitap Oy:n toimesta v. 2013 – 2017. Osayleiskaavan muutos kuulutettiin vireilletulevaksi 2.12.2013. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on 2.12.2013 alkaen ollut MRL 63§:n ja MRA 32a §:n mukaisesti osallisten nähtäväksi Simon kunnan teknisen toimiston ilmoitustaululla ja Simon kunnan internetsivuilla osoitteessa www.simo.fi. Kaavaluonnos ja sen valmisteluaineisto pidettiin MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti osallisten mielipiteiden kuulemiseksi nähtävänä 16.3. – 10.4.2015 välisen ajan. Kaavaehdotus oli MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti nähtävillä 29.3. – 27.4.2016 välisen ajan ja kaavaehdotuksesta pyydettiin MRA 20 §:n mukaiset lausunnot. Kaavan laadinnassa ilmenneiden puutteiden sekä viranomaisien lisävaatimusten vuoksi kaavoitusprosessi ei ole edennyt toivutussa aikataulussa.

Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 17.5.2018 § 35 valita Simojoen osayleiskaavan kaavanlaatijaksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n.

7.2 KAAVOITUKSEN VIREILLETULO (ELOKUU 2018)

Simon kunnanhallitus päätti käynnistää Simojoen osayleiskaavan laatimisen uudestaan sekä asettaa kaavoitukselle ohjausryhmän kokouksessaan 13.8.2018 § 202. Yleiskaavan vireilletulosta on kuulutettu paikallislehdessä sekä kunnan infotaululla ja internetsivuilla.

Osayleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka on löydettävissä Simon kunnan internetsivuilla osoitteesta <https://simo.fi/index.php/palvelut/rakennusvalvonta/kaavat-ja-kiinteistot/yleiskaavat> sekä kunnanvirastolta koko kaavaprosessin ajan. Kunnan asukkailla ja muilla osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä OAS:ssa esitetyistä osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä kaavan suunnitelluista selvityksistä ja vaikutustenarvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

Osayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelu pidettiin Lapin ELY-keskuksessa 7.11.2018.

7.3 YLEISKAAVAN VALMISTELUVAIHE (LOPPUVUOSI 2018 – KEVÄT 2019)

Simon kunnanhallitus päätti 27.5.2019 § 145 asettaa Simojoen yleiskaavan valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen MRL:n 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 3.6.2019–5.8.2019 väliseksi ajaksi.

Nähtäville asettamisesta kuulutettiin paikallislehdessä sekä Simon kunnan ilmoitustaululla ja kunnan internetsivuilla.

Hankkeesta pidettiin yleisötilaisuus Simon kunnantalon valtuustosalissa maanantaina 17.6.2019 klo 17.30 alkaen.

Osallisilla ja kuntalaisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä nähtävilläoloaikana valmisteluvaiheen aineistosta ja kaavaluonnoksesta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet oli osoitettava Simon kunnalle (Ratatie 6, 95200 Simo tai simon.kunta@simo.fi) ennen nähtävilläolon päättymistä. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydettiin lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsiteltiin koosteeksi ja lausuntoihin ja mielipiteisiin annettiin perustellut vastineet.

7.4 YLEISKAAVAN EHDOTUSVAIHE (SYKSY 2019 – MAALISKUU 2020)

Ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta käytiin kaavaneuvottelu Lapin ELY-keskuksessa 6.11.2019.

Simon kunnanhallitus hyväksyi kaavanlaatijan tekemät vastineet kaavan luonnosvaiheesta saatuun palautteeseen ja päätti asettaa Simojoen yleiskaavan ehdotusvaiheen aineiston 20.1.2020 § 3 MRL:n 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 3.2.2020–9.3.2020 väliseksi ajaksi.

Nähtäville asettamisesta kuulutettiin julkisesti paikallislehdessä, kunnan ilmoitustauluilla sekä kunnan internetsivuilla.

Nähtävilläolon yhteydessä järjestettiin toinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus Simon kunnantalon valtuustosalissa 17.2.2020 klo 17.30 alkaen. Yleisötilaisuudesta tiedotettiin myös kuulutuksen yhteydessä.

Osallisilla ja kuntalaisilla oli mahdollisuus antaa nähtävilläoloaikana muistutus ehdotusvaiheen aineistosta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet oli osoitettava Simon kunnalle (Ratatie 6, 95200 Simo tai simon.kunta@simo.fi) ennen nähtävilläolon päättymistä. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydettiin lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsiteltiin koosteeksi ja lausuntoihin ja muistutuksiin annettiin perustellut vastineet.

7.5 EHDOTUSVAIHEEN JÄLKEINEN LISÄKUULEMINEN (KESÄKUU – ELOKUU 2020)

Kaavaehdotukseen tehtiin saatujen muistutusten ja lausuntojen perusteella muutoksia, joiden osalta kyseisille maanomistajille ja tarvittavalta osin naapureille lähetettiin kirjeitse tieto lisäkuulemisesta, jonka aikana kaava-aineistoon tehdyistä muutoksista oli mahdollista antaa palautetta. Kaava-aineisto oli nähtävillä 22.6.–10.8.2020 Simon kunnan nettisivuilla osoitteessa <https://www.simo.fi/palvelut/tekniset-palvelut/kaavat-ja-kiinteistot/yleiskaavat/>. Saatu palaute käsiteltiin koosteeksi ja lausuntoihin ja muistutuksiin annettiin perustellut vastineet.

7.6 EHDOTUSVAIHEEN JÄLKEINEN TOINEN LISÄKUULEMINEN (LOKAKUU 2020)

Kaava-asiakirjoja tarkistettiin vielä uudestaan tarkistuksia ja tehtyjen muutosten osalta kyseisille maanomistajille ja tarvittavilta osin naapureille lähetettiin kirjeitse tieto toisesta lisäkuulemisesta, jonka aikana kaava-aineistoon tehdyistä muutoksista oli mahdollista antaa palautetta. Kaava-aineisto oli nähtävillä 16.10.–31.10.2020 Simon kunnan nettisivuilla osoitteessa <https://www.simo.fi/palvelut/tekniset-palvelut/kaavat-ja-kiinteistot/yleiskaavat/>. Saatu palaute käsiteltiin koosteeksi ja lausuntoihin ja muistutuksiin annettiin perustellut vastineet.

7.7 YLEISKAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE (LOPPUVUOSI 2020)

Kaavanlaatijan esitys: Simon kunnanhallitus hyväksyy kaavanlaatijan tekemät vastineet sekä kaavan ehdotusvaiheesta että kahdesta lisäkuulemisesta saatuun palautteeseen ja esittää Simon kunnanvaltuustolle yleiskaavan hyväksymistä **21.12.2020 § XXX**. Simon kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle myös voimassa olevan Simojoen yleiskaavan kumoamista kokonaisuudessaan samassa yhteydessä.

Kaavanlaatijan esitys: Simon kunnanvaltuusto hyväksyy Simojoen uuden yleiskaavan ja kumoaa samalla voimassa olevan yleiskaavan kokonaisuudessaan **X.X.20XX § XXX**.

Yleiskaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskusta ja tiedottamista erikseen pyytäneitä sekä kunnan ilmoitustaululla ja internetsivuilla. Yleiskaavan saatua lainvoiman siitä ilmoitetaan voimaantulokuulutuksella.

8 OSAYLEISKAAVAN RATKAISUT, MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

8.1 MITOITUS

8.1.1 RANTA-ALUEEN MITOITUS

Kaavassa on lähtökohtien mukaisesti tutkittu loma-asuntorakentamisen ja vakituisen asumisen mahdollisuudet ranta-alueella. Emätilaselvitykseen perustuvalla mitoituksella on ratkaistu MRL 72 §:ssä säädetty suunnittelutarve ranta-alueella. Osoitetut rakentamisalueet ja paikat on merkitty kaavaan siten, että MRL 10 luvussa säädetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset toteutuvat tarvittavassa laajuudessa. Lähtökohtaisesti rakentaminen on pyritty ohjaamaan olemassa olevan rakennuskannan ja tiestön tuntumaan niin, että yhdyskuntarakenne ei hajautuisi merkittävästi. Varsin keskeinen rooli on myös vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteiden huomioimisessa sekä vapaassa yhtenäisessä rantaviivassa.

Kaavassa on lähtökohtien mukaisesti tutkittu loma-asuntorakentamisen, vakituisen asumisen ja matkailurakentamisen mahdollisuudet ranta-alueella. Emätilaselvitykseen perustuvalla mitoituksella on ratkaistu MRL 72 §:ssä säädetty suunnittelutarve ranta-alueella. Osoitetut rakentamisalueet ja paikat on merkitty kaavaan siten, että MRL 10 luvussa säädetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset toteutuvat tarvittavassa laajuudessa. Lähtökohtaisesti rakentaminen on pyritty ohjaamaan olemassa olevan rakennuskannan ja tiestön tuntumaan niin, että yhdyskuntarakenne ei hajautuisi merkittävästi. Varsin keskeinen rooli on myös vesistön, maaston ja luontoarvojen ominaispiirteiden huomioimisessa sekä vapaassa yhtenäisessä rantaviivassa.

Yleiskaavan keskeisenä tavoitteena ranta-alueiden osalta on maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakennusoikeuksia määritettäessä. Tasapuolinen kohtelu on toteutettu käyttämällä yhdenmukaisia mitoitusmenetelmiä kaava-alueen ranta-alueella. Ranta-alueet on tutkittu niiltä osin, missä on katsottu olevan tarpeen ratkaista ranta-alueiden suunnittelutarve.

Mitoitustarkastelun poikkileikkausajankohtina käytetään 1.1.1970 - loppuvuosi 2018. Aikaisemman poikkileikkausajankohdan 1.1.1970 päivämäärä määräytyy rakennuslain rantarakentamisesta koskevien määräysten voimaantulon pohjalta eli ennen 1.1.1970 rekisteröity kiinteistö tulkitaan ns. emätilaksi. Näistä myöhempiin poikkileikkausajankohtaan mennessä erotetut tilat katsotaan emätilaan kuuluviksi lohko-tiloiksi. Olemassa olevat loma-asunnot, vakituiset asunnot tai erilliset rantasaunat katsotaan mitoituksessa tilan ja siten emätilan käytetyiksi rakennusoikeuksiksi.

Jos tila sijoittuu useamman leikkausajankohdan 1.1.1970 mukaiselle emätilalle, on mitoituksessa huomioitu ns. merkitsevin emätila sekä tuotu mitoitusaulukon HUOM-sarakkeessa esille muut tilaan kohdistuvat emätilat. Merkitsevin emätila on se emätila, jonka alueelle pääosa tilan rantaviivasta sijoittuu.

Muunnettu rantaviiva lasketaan Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta. Rantaan rajoittuvien tilojen rantaviivat on mitattu keskivedenkorkeuden mukaisesta kartta-

rantaviivasta yleispiirteisesti siten, kuin tilanne rantarakennuspaikkojen muodostamisen kannalta todella on. Vesialueella sijaitsevien kapeiden vesijättömaiden ranta-viiva lasketaan taustatilalle.

Tiloilta on määritelty osapalstoittain ns. muunnetun rantaviivan pituus, jossa on huomioitu rantaviivan muodon ja vastarannan läheisyyden vaikutus rakennuspaikkojen sijoitusmahdollisuuksiin. Jokialueilla yleisesti käytetyn periaatteen mukaisesti ranta-viivasta on huomioitu enimmillään 50 %. Kapeiden sivujokien ja saarien osalta rantaviivasta on huomioitu vain 25 %.

Rantaviivan muunto kiinteistöittäin on kuvattu selostuksen liitteessä.

Rantaosayleiskaavoituksen mitoitustalokselmissa on käytetty ns. vyöhykejakoja, joka on esitetty tämän selostuksen liitteessä. Vyöhykejaossa ranta-alueet on jaoteltu ympäristön ja yhdyskuntarakenteen sekä muiden todettujen arvojen perusteella rakentamista eri tavalla kestäviin alueisiin. Vyöhykejakona käytetään 4, 5 ja 6 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviivakilometri (rp/ m-rkm). Samanarvoisilla alueilla ja rannoilla käytetään samaa mitoitustalokselnormia.

Kaavaratkaisun perusteena ovat olleet seuraavat tekijät:

- Taajama- ja kyläalueilla sekä muilla kohtalaisen tiiviisti rakennetuilla alueilla on käytetty mitoitustaloksellukua 6 rp / m-rkm. Alueet ovat rakennettavuudeltaan hyviä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa. Alueisiin ei kohdistu merkittäviä luonnon- tai maisemanarvoja. Alueille on pääsääntöisesti rakennettu ja suunniteltu tiivistä rakentamista.
- Taajamien ja kyläalueiden lievealueilla on käytetty mitoitustaloksellukua 5 rp / m-rkm. Alueet ovat rakennettavuudeltaan hyviä ja alueille on hyvä pääsy olemassa olevaa tieverkostoa pitkin. Alueet sijaitsevat lähellä jo tiiviisti rakennettuja alueita ja ovat siten luontevia täydennysrakentamisalueita.
- Suunnittelualueelle tavanomaisilla haja-asutusluonteisilla ranta-alueilla on käytetty mitoitustaloksellukua 4 rp/ m-rkm. Alueet ovat luonteeltaan harvemmin rakennettuja ja paikoin tulvavaaran vuoksi huonosti rakentamiseen soveltuvia.
- Voimassa olevassa kaavassa osoitetut toteuttamattomat rakennusoikeudet on huomioitu kaavamutoksessa sellaisenaan.
- Kerran sadassa vuodessa toistuvalla tulva-alueella ja jääpatotulvan alueella on pyritty siirtämään rakennusoikeudet maanomistajan muille kiinteistöille. Tulva-alueille ei osoiteta uutta tai lainvoimaisen kaavan mukaista rakentamattomaa rakennusoikeutta. Osoittamatta jätetyt rakennusoikeudet kirjataan mitoitustalokselkoon. Mikäli rakennuslupaa haettaessa todetaan, että rakennuspaikka on rakentamiskelpoinen, voidaan mitoituksen sallimissa rajoissa kaavasta poiketa.
- Alle 1 ha kokoiset saaret on jätetty mitoituksen ulkopuolelle. Yli 1 ha kokoiset saaret muodostavat rakennusoikeutta kuten muutkin ranta-alueet, mutta saarista muodostuva rakennusoikeus pyritään sijoittamaan maanomistajan muille kiinteistöille mantereelle. Saarista ei osoiteta uutta rakentamista.
- Mikäli ranta-alueelle on tehty suojeluun perustuva korvauspäätös, ei ranta-alueelle tältä osin muodostu laskennallista rakennusoikeutta.
- Jokaisella rakentamattomalla emätilalla, joka täyttää rakennuspaikalle asetetut vaatimukset, on rakennusoikeus vähintään yhteen rakennuspaikkaan.

- Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin ranta soveltuu erityisen hyvin tai huonosti rakentamiseen tai on olemassa muu erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää.
- Edellä mainittuja mitoitusperusteita noudatetaan, jos omistusyksikön koko rakennusoikeus osoitetaan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisrantaaisena, lomakylämäisenä rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

Emätilaselvityksen, rantaviivan muunnon ja vyöhykejaon lopputuloksena saadaan tehtyä mitoituslaskelmat. Mitoituslaskelmat tuottavat ns. laskennallisen rakennusoikeuden, eli määrittävät kaavassa osoitettavien uusien rakentamismahdollisuuksien kokonaismäärän, joka sijoitetaan kaavaan, ellei muita esteitä ole.

Uusien laskennallisten rakennuspaikkojen kokonaismäärän sijoittamiseen vaikuttaa emätilalle muodostuva kokonaisrakennusoikeus. Mikäli emätilan kokonaisrakennusoikeus on ylitetty, ei kiinteistöille pääsääntöisesti ole osoitettu uusia rakennusoikeuksia, vaikka sitä laskennallisesti jollekin lohkokiinteistölle muodostuisi. Omarantaisen loma-asunnon rakennusoikeuden osoittaminen emätilakohtaisen laskelman avulla on käytäntö, millä pyritään ratkaisemaan tasavertaisuusperiaatteiden toteutuminen.

Ranta-alueilla rakentamista ohjaaville yleiskaavoille on säädetty maankäyttö ja rakennuslain 73 §:ssä erityisiä sisältövaatimuksia. Kaavassa esitetyt ratkaisut on laadittu vastamaan tätä säädöstä. Ranta-alueella rantavyöhykettä koskevien säännösten soveltamisen edellytyksenä on, että 1) alueelle on odotettavissa maankäytön järjestämistä edellyttävän loma-asutuksen muodostumista, 2) alueen rakentamisen ja muun maankäytön suunnitteleminen on tarpeen ja 3) suunnittelutarpeen aiheuttaen pääasiassa loma-asutuksen järjestäminen.

Rantavyöhykkeen vähimmäisleveys on keskimäärin 50 metriä. Yleensä sen voidaan katsoa ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle, mutta ei kuitenkaan missään pidemmälle kuin 200 metriä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Ranta-alue on rantavyöhykettä leveämpi rannan osa, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva loma-asutus vaatii järjestämistä. Ranta-alueen leveys on hallintokäytännössä usein arvioitu noin 150-200 metriksi, mutta maisemasta ja muista olosuhteista riippuen se voi olla leveämpikin.

Maisemallisesti, luontoarvoiltaan tai muuten kulutuskestävyydeltään herkiltä alueilta on pyritty siirtämään rakennusoikeus saman maanomistajan omistuksessa oleville rakentamista paremmin sietäville alueille. Lisäksi rakennuspaikkojen osoittamisessa on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain 73 §:n sisältövaatimusten mukaisesti myös riittävän virkistyskäyttöön soveltuvan vapaan rannan säilyminen.

Mikäli mitoituslaskelmissa päädytään jonkun kiinteistön osalta selkeästi kiinteistön kannalta epäedulliseen lopputulokseen suhteessa emätilan muihin lohkotiloihin nähden, voidaan soveltaa ns. kohtuullisuusperiaatetta eli poiketa mitoitukselta, vaikka laskennallinen menetelmä ei tuottaisikaan uusia rakennusoikeuksia. Kohtuullisuuspe-

riaatetta sovelletaan ja perustellaan tapauskohtaisesti. Mikäli kiinteistölle on myönnetty uuden rakennuspaikan oikeus kohtuullisuussyistä, on kyseinen asia kirjattu ylös mitoituslaskelmaan.

8.1.2 RANTA-ALUEEN MITOITUKSEN TULOKSET

Kaavassa on osoitettu uutta rakennetta mitoituslaskelmien tulosten mukaisesti rakennuspaikkoina. Uudet rakennusoikeudet on pyritty sijoittamaan yhdyskuntarakennetta ja erilaisia arvoja tukevalla tavalla. Muu ranta-alue jää ns. vapaaksi rannaksi.

RANTAOSAYLEISKAAVA	
Nykyiset rakennuspaikat	
Rakennetut rakennuspaikat	641
Vanhan kaavan mukaiset toteutumattomat rakennuspaikat	275
Yht	916
Uudet rakennuspaikat	37
Yht.	37
Kaavan toteuduttua	953
Rantaviivaa	160,9 km
Muunnettua rantaviivaa	73,0 km
Nykyiset rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	12,5 rp / m-rkm
Kaikki rakennuspaikat / muunnettu rantakilometri	13,1 rp / m-rkm
Vapaa ranta nyt	115,1 km*
Vapaa ranta kaavan toteuduttua	113,3 km*
Vapaan rannan %:n muutos	-1,5 %

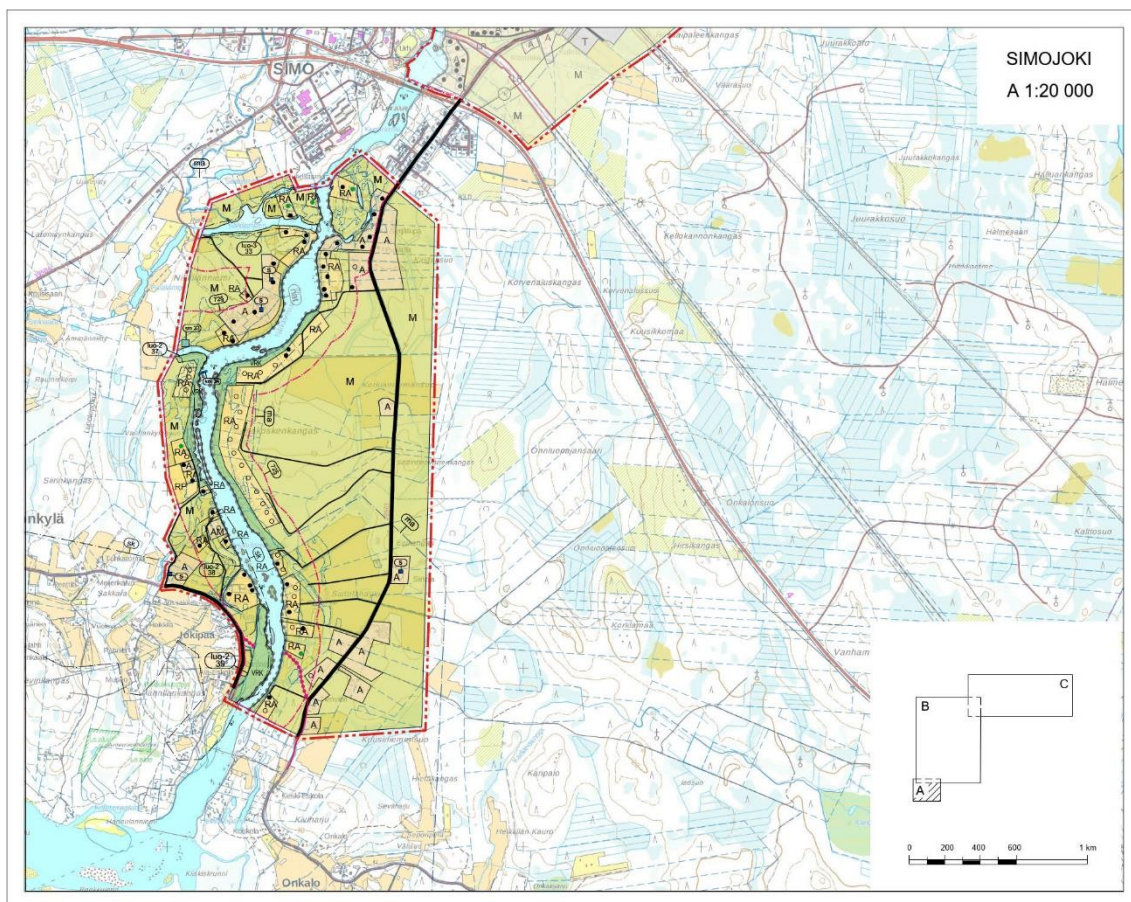
Taulukko 10. Mitoituksen tulokset. *Keskimääräisen rakennuspaikan leveyden on arvioitu olevan 50 m.

Uusien rakennuspaikkojen toteutuessa rakennuspaikkojen tiheys rannalla kasvaa noin 0,5 rakennuspaikkaa/ muutettu rantaviivakilometri (12,5 rp/m-rkm -> 13,1 rp/mrkm).

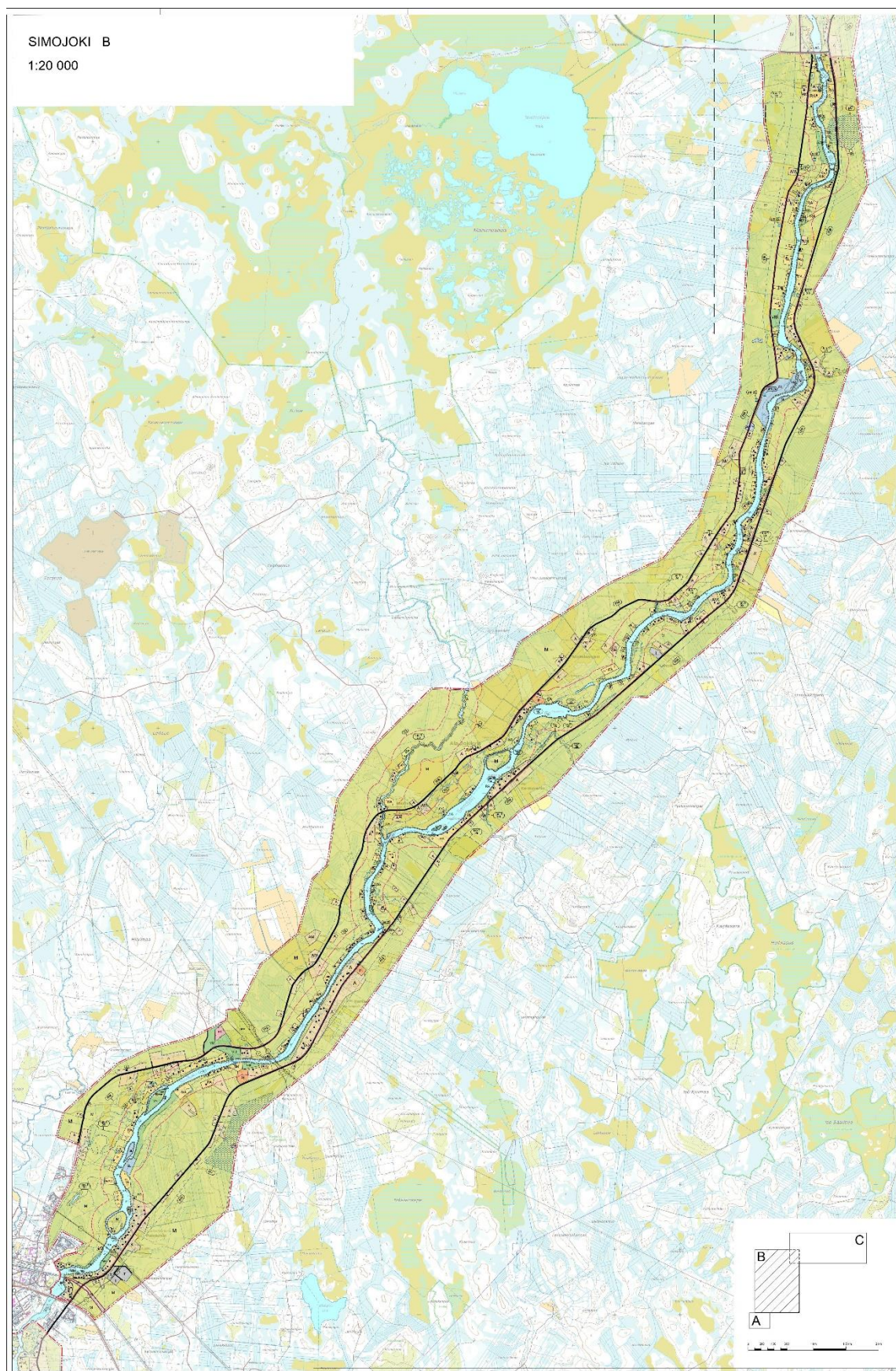
Vapaata rantaviivaa on osayleiskaava-alueella kaavan toteuttamisen jälkeen noin 113 km ja rakennettua rantaviivaa 48 km. Vapaan rantaviivan määrä vähentyy noin 1,5 %.

Laskelmissa ovat mukana myös rantavyöhykkeellä sijaitsevat, mitoituslaskelmissa huomioidut ja rantaan vaikuttavat ei-omarantaiset rakennuspaikat ja mitoittavaa rantaviivaa tuottamattomissa alle 1 ha saarissa sijaitsevat rakennuspaikat.

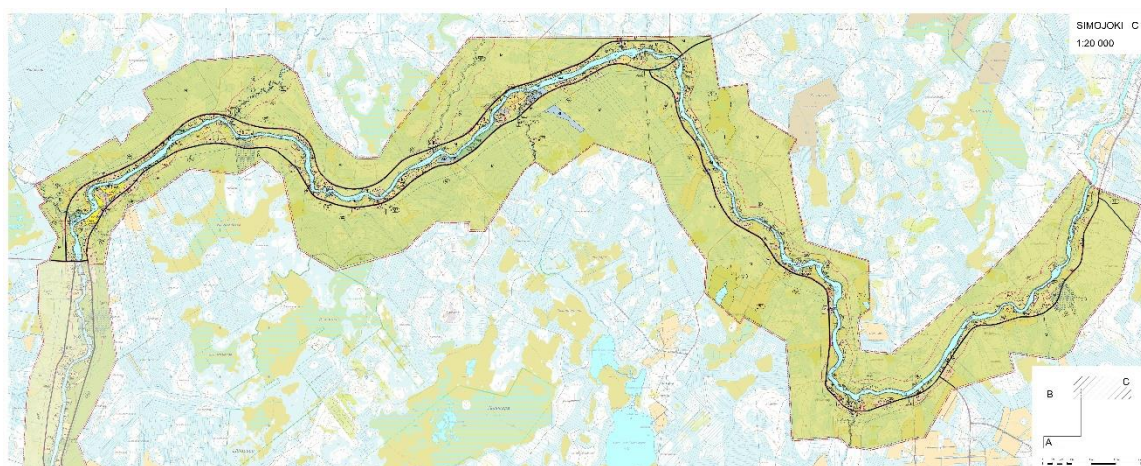
8.2 YLEISKAVALUONNOS

Kuva 23. Ote Simojoen osayleiskaavaluonnoksesta, osa-alue A.

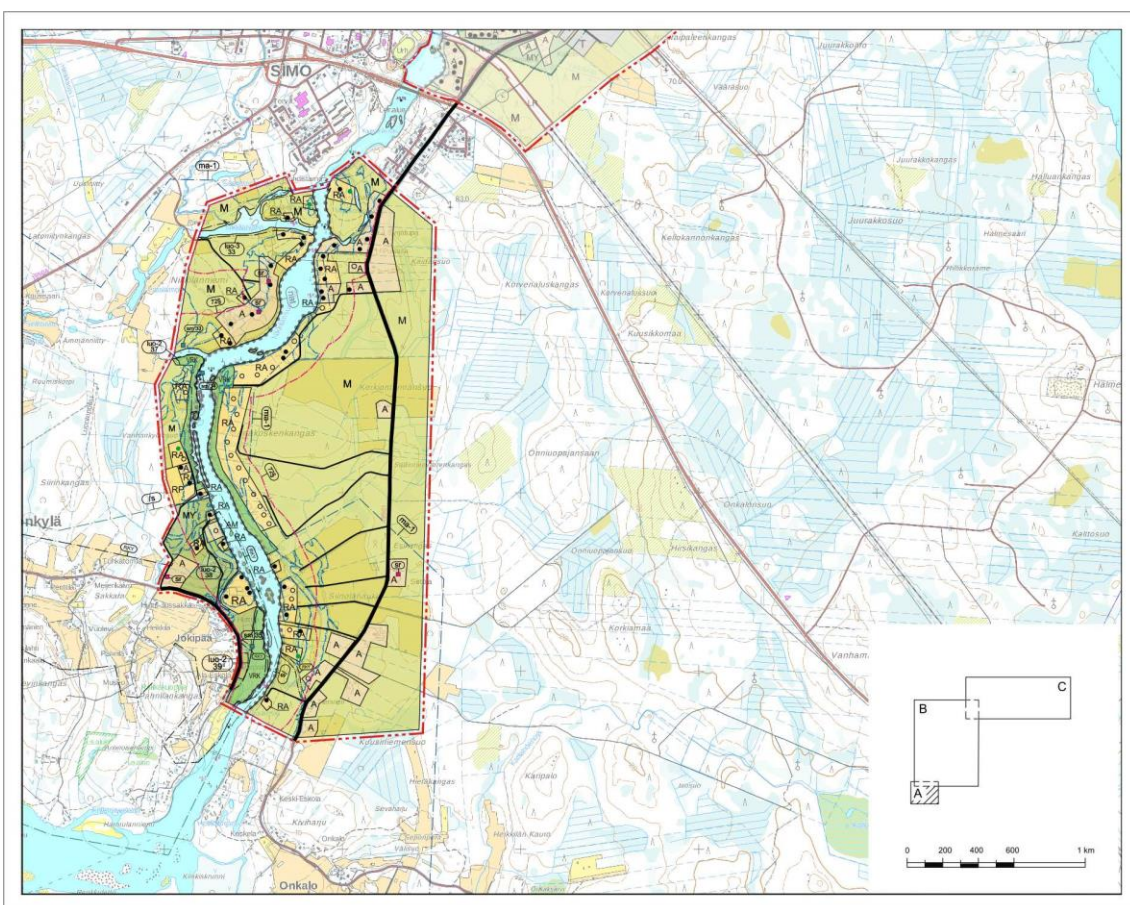

Kuva 24. Ote Simojoen osayleiskaavaluonnoksesta, osa-alue B.

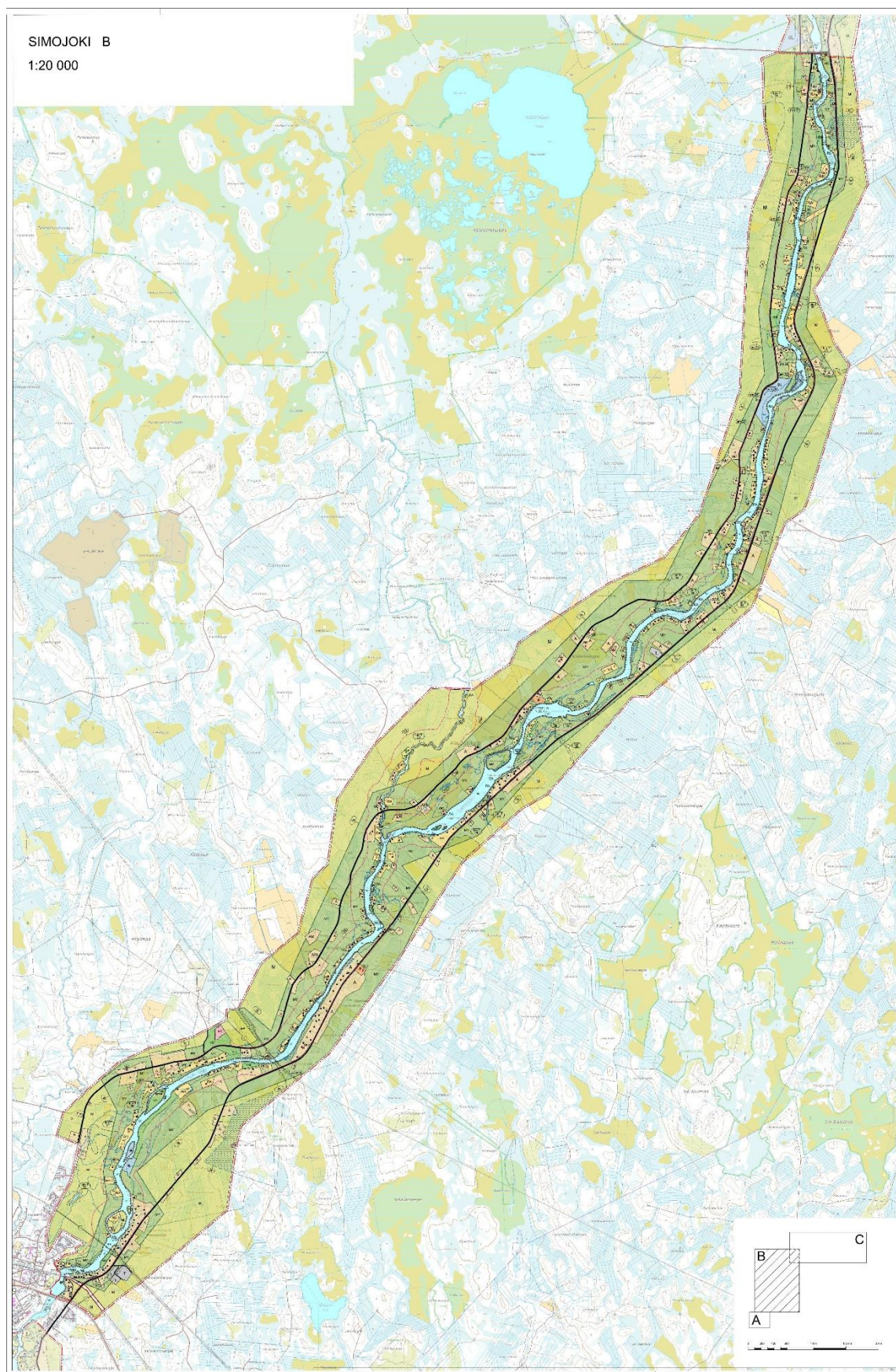

Kuva 25. Ote Simojoen osayleiskaavaluonnoksesta, osa-alue C.

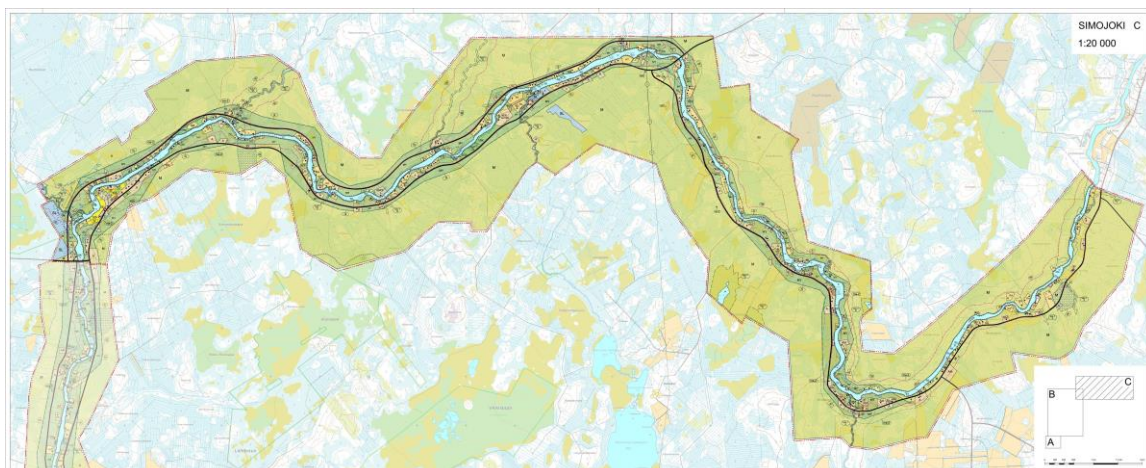
8.3 YLEISKAVAEHDOTUS

Kuva 26. Ote Simojoen osayleiskaavaehdotuksesta, osa-alue A.

Kuva 27. Ote Simojoen osayleiskaavaehdotuksesta, osa-alue B.

Kuva 28. Ote Simojoen osayleiskaavaehdotuksesta, osa-alue C.

Kaavan valmisteluvaiheen jälkeen, yleiskaavaehdotusvaiheessa, kaava-aineistoon on tehty seuraavat kaavaluonnoksesta poikkeavat muutokset ja päivitykset:

- Kaavaselostuksen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaa kohtaa on täydennetty.
- Kaavaselostukseen on lisätty luku 5.9.1 Simojoen tulvaolosuhteet.
- Kaavakartan 1/100 vuodessa toistuvaan tulva-alueeseen perustuvaa tulva-vaara-alueen rajaa on täydennetty ELY-keskukselta saatujen tulvahavainto-alueiden perusteella. Merkintään on lisätty myös seuraava suunnittelusuositus: *"Tulva-alueille rantavyöhykkeellä sijaitsevaa puustoa ei tulisi kaataa. Hakkuiden yhteydessä tulisi rantapuusto jättää suojakaistaksi."*
- Uusien tulvavaara-aluerajojen perusteella kaavaehdotuskartalta on poistettu rakennuspaikkoja, jotka jäävät tulvavaara-alueelle.
- Havaitut Simojoen vedenkorkeudet on lisätty kaavakartalle omalla korkeuskumerkinnällään.
- Natura-alueen suojeluperustelajeina olevista kirjojokikorennosta ja rauhoitusta uhanalaisesta simpukasta on lisätty tekstiä kaavaselostukseen ja arvioitu potentiaalisia vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteille. Kaavassa osoitetuilla toimilla ei ole Natura-alueen suojeluperusteita heikentäviä vaikutuksia.
- Simojoen kunnostustoimista on lisätty maininta kaavaselostuksen.
- Simojoen rantavyöhykkeet on muutettu yleiskaavaehdotukseen pääpiirteisään MY-alueiksi. Uusi MY- ja M-alueiden välinen raja myötäilee Simojoen kulttuurimaiseman rajausta.
- Huhtalan luonnonsuojelualue (YSA207897) on lisätty kaavakarttaan SL-merkinnällä.
- VRK-alueiden määräykseen on lisätty lause "Alueella on sallittua maisemanhoito pensaikkoa raivaamalla, laiduntamalla ja niittämällä."
- Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen tuloksia ja kohteita verrattiin vielä Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeen (LKYT) kohteisiin. Selvityksen kohteisiin lisättiin vielä neljä rakennuskohdetta. Kaavakartalle lisättiin inventoiduista kohteista: Hamarin koulu ja Jyväkuivaamo.
- Kaava-alueen valtakunnalliset arvokkaat maisema-alueet, maakunnalliset arvokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

on eritelty kaavakartalle ja kaavamääräyksiin omiksi kokonaisuuksikseen. Määräystekstejä on myös täsmennetty.

- Kaavan vaikutustenarviointia pohjavesialueille on päivitetty kaavaselostukseen.
- Pohjavesialueita koskevaa määräystä on päivitetty.
- Koko yleiskaava-aluetta koskeviin määräyksiin on lisätty kohta: "MRL 72 §:n mukaisesti käsiteltävältä alueelta muilta kuin rakentamiseen varatuilta alueilta on rakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti A-, AM-, RA-, RM- ja AMRM -alueille."
- Koko yleiskaava-aluetta koskeviin määräyksiin on lisätty kohta: "Saunarakennus tulee sijoittaa tulvavaara-alueen ulkopuolelle ja vähintään 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta."
- Puutteet muinaisjäännöskohteiden osalta on korjattu kaavakartalle ja kaavaselostukseen.
- Lapin maakuntamuseo on poistettu osallisista.
- Kiinteistöt 751-401-53-11, 751-401-14-74 ja 751-401-14-76 on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa SL-alueina.
- Maisematyölupaa edellyttävä kaavamääräys on poistettu kaavaehdotuksesta.
- Mitoitusta on tarkasteltu uudestaan kiinteistökohtaisesti saadun palautteen perusteella. Rakennuspaikkoja on sekä poistunut, siirtynyt että tullut lisää.
- V-, VRK-, VR- ja VU-alueita on tarkasteltu uusiksi ja muutamia alueita poistettu kaavaehdotuksesta.
- Joidenkin tonttien käyttötarkoituksia on muutettu A- ja RA-merkintöjen välillä.
- Kaavaan on tuota uusia leirintäaluemerkintöjä (RL).
- Kaava-alueen rajausta on tarkistettu hieman B-alueen eteläosassa.
- Viherinaapan luontokohde on poistettu kaavakartalta.
- Koko yleiskaava-aluetta koskeviin määräyksiin on lisätty määräys: "Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion antamia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia ja metsälakia."
- Muita pieniä tarkistuksia kaavamääräyksiin, kaavakarttaan ja kaavaselostukseen.

8.4 HYVÄKSYTTÄVÄKSI VIETÄVÄ OSAYLEISKAAVA

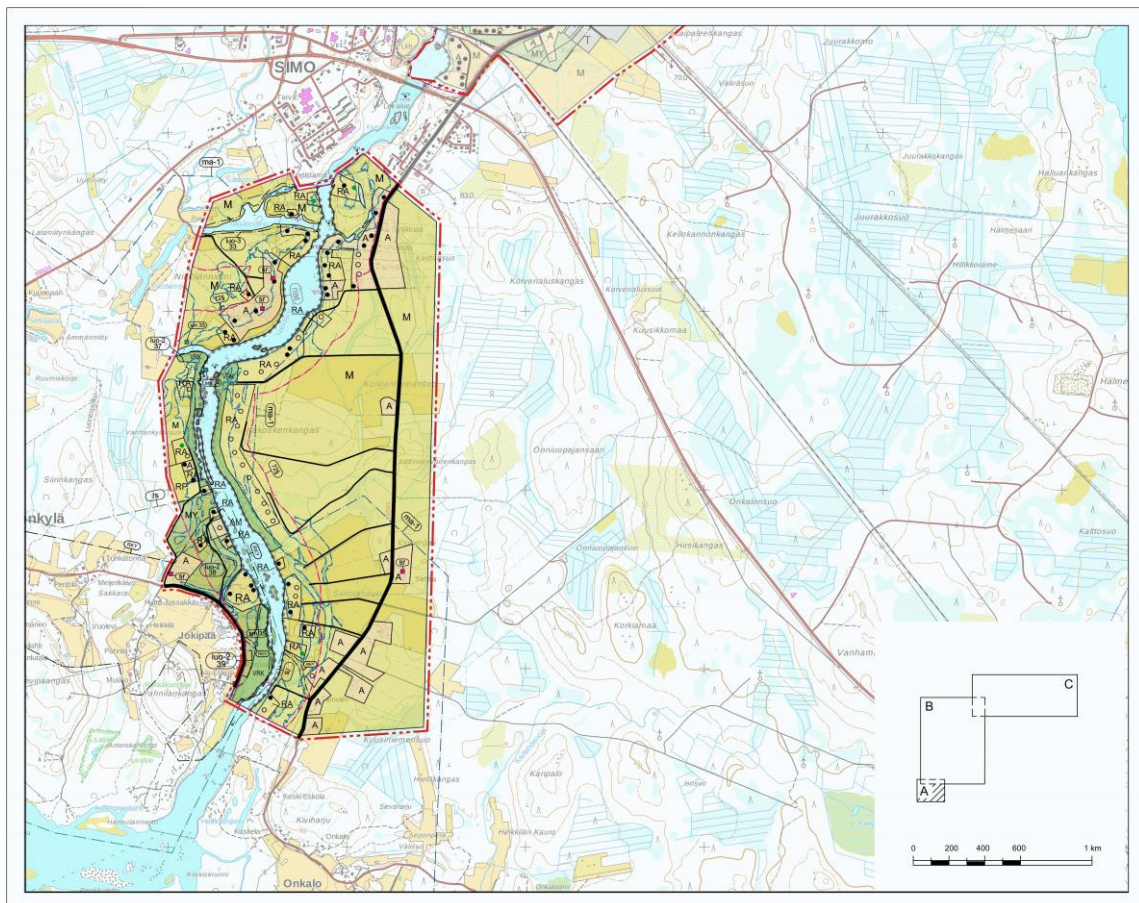
Kaavan ehdotusvaiheen jälkeen, yleiskaavan hyväksymisvaiheessa, kaava-aineistoon on tehty seuraavat kaavaehdotuksesta poikkeavat muutokset ja päivitykset:

- Tulvarajoja on edelleen päivitetty yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
- Tulvavaara-aluerajojen perusteella kaavakartalta on poistettu ne uudet rakennuspaikat, jotka edelleen sijaitsivat tulvavaara-alueelle.
- Muutamia uusia rakennuspaikkoja on siirretty joko tulvarajoista tai maanomistajien toiveista johtuen.
- Kaavaselostuksen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaa kohta on korjattu virheellisten tietojen osalta.
- Yleismääräyksiin on lisätty seuraava kohta: Rakentamiseen osoitetun alueen maanpinnankorkeuden tulee lähtökohtaisesti olla vähintään 1/100a tulvan (tai korkeimman havaitun tulvan) tasolla ilman merkittävää maanpinnan pengerämistä.
- Natura-aluetta koskeva määräys on muutettu muotoon *"Natura 2000-verkostoon kuuluva alue"*.
- Tarpeeton S-merkintä on poistettu määräyksistä.
- Sekä paikallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä että maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä koskevia määräyksiä on muutettu.
- Kaavaselostusta on täydennetty Simon maisemanhoitoalueen tiedoilla.
- Pohjavesialueen merkinnän määräyksen 1. kappaletta on muutettu.
- Kaavaselostukseen on lisätty teiden melutarkastelua ja arvioitu vaikutuksia rakennuspaikoille. Kaavan yleismääräyksiin on lisätty seuraava kohta: *"Rakennukset on sijoitettava maanteiden läheisyydessä niin, että ne suojaavat maantien melulta ja että rakenteet vaimentavat siten, että sisämelun ohjearvot eivät ylity."*
- Kaavaselostuksen muinaisjäännöksiä käsittelevää taulukkoa 4 on korjattu.
- Kaavakartalle kohteen Pitola numerointi on korjattu SM 21:ksi.
- Muutamia V-alkuisia merkintöjä (virkistysalueet) on poistettu kaavakartalta maanomistajien toiveista.
- Yksi leirintäalue lisätty kaavakartalle.
- Joidenkin tonttien käyttötarkoituksia on muutettu A- ja RA-merkintöjen välillä.
- Muita pieniä tarkistuksia kaavamääräyksiin, kaavakarttaan ja kaavaselostukseen.

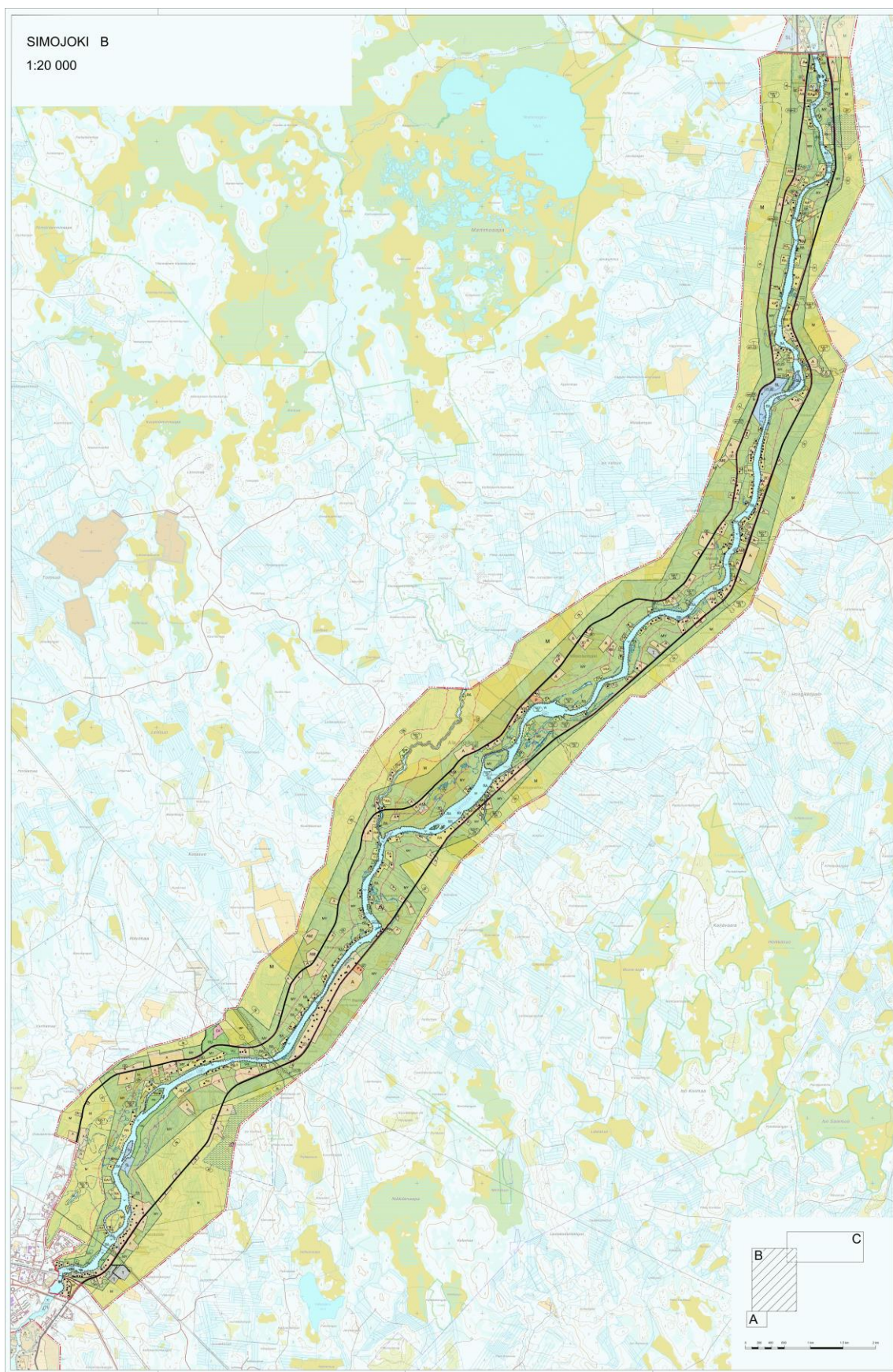
Ensimmäisen lisäkuulemisten perusteella kaavaehdotukseen on tehty vielä mainittujen lisäksi seuraavia muutoksia:

- Kaavakartalle on osoitettu uusia matkailupalvelujen alueita (RM-1 ja RM-2)
- Yksi rakennuspaikka on siirretty ja sen käyttötarkoitus on muutettu lomarakennuspaikasta asuinrakennuspaikaksi
- Kaavaehdotuksessa ollut virheellinen väritys yhdellä maa- ja metsätalousvalaisella alueella, jolla on erityisiä maisema-arvoja, on korjattu.

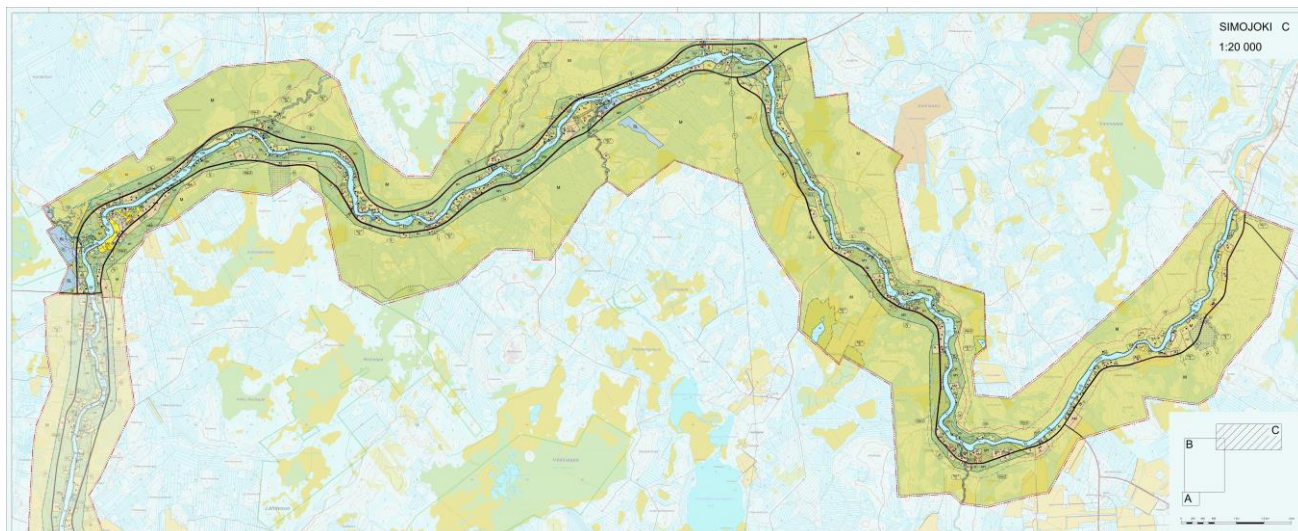
Toisessa lisäkuulemisessa ei ilmennyt asioita, joiden perusteella kaava-asiakirjoja olisi tarvinnut enää päivittää. Osayleiskaavan B-osa-alueen eteläosaa kuitenkin supistettiin vielä noin 14 hehtaarin alueelta. Muutos tehtiin, jotta ei synny ristiriitaa vireillä olevien Ouluntien ja Ranuantien risteys suunnitelmien kanssa. Yleiskaavasta poistetut alueet olivat M- ja LR-alueita.

Kuva 29. Ote Simojoen osayleiskaavasta, osa-alue A.

Kuva 30. Ote Simojoen osayleiskaavasta, osa-alue B.

Kuva 31. Ote Simojoen osayleiskaavasta, osa-alue C.

8.5 ALUEVARAUKSET JA KAAVAMÄÄRÄYKSET

A

ASUNTOALUE.

- Uuden rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 5000 m², jos rakennusta ei liitetä yleiseen viemäriin, muuten vähintään 2500 m².
- Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden, yksi- tai kaksiasuntoisen, asuinrakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 350 k-m².
- Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.
- Rakennuspaikalle saa lisäksi rakentaa sen käyttötarkoitukseen liittyviä talousrakennuksia.

AM

MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUEITA (AM) KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET:

- Alueelle saa rakentaa maa- ja metsätalouden vuoksi tarpeellisia rakennuksia ja yksi- tai kaksiasuntoisia asuinrakennuksia.
- Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta.
- Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

AL/PK

ASUNTO- TAI LÄHIPALVELUJEN ALUE.

P

PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

PL

LÄHIPALVELUJEN ALUE.

T

TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.

- Yhdellä rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8% rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 k-m².
- Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

RM-1

MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

- Yhdellä rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8% rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 k-m².
- Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

RM-2

MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

- Yhdellä rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8% rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 2000 k-m².
- Rakentaminen tulee matkailukäyttöön ja alueesta ei saa muodostaa erillisiä kiinteistöjä.
- Alueelle on laadittava kokonaissuunnitelma ennen rakentamista.
- Mikäli rakentaminen ylittää 500 k-m² -rajan, tulee alueelle laatia ranta-asemakaava.
- Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä keskitetysti, ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.
- Muun kuin saunarakennuksen etäisyyden keskiveden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 35 m.

AMRM

MAATILAMATKAILUPALVELUJEN ALUE.

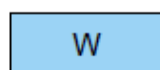
- Yhdellä rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8% rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 k-m².
- Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

RL

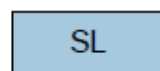
LEIRINTÄALUE.

Alueelle voidaan sijoittaa pienehköjä huoltorakennuksia sekä telttailu- ja asuntovaunupaikkoja.

RA	LOMA-ASUNTOALUE. - Uuden rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 2500 m². - Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asuinrakennuksen. - Loma-asunnon rakennuspaikan rakennusoikeus on 250 k-m². - Rantaviiva on säilytettävä luonnonmukaisena. - Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. - Rakennuspaikalle saa lisäksi rakentaa sen käyttötarkoitukseen liittyviä talousrakennuksia
RP	SIIRTOLAPUUTARHA- JA PALSTAVILJELYALUE. Siirtolapuutarha- ja palstaviljelyalueita (RP) koskevat määräykset: - Alue on tarkoitettu siirtolapuutarha- ja palstaviljelypalstjen alueeksi. - Yhden siirtolapuutarha- tai palstaviljelypalstan koko tulee olla 1000-5000 m². - Palstalle saa rakentaa tukikohta ja varastorakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 30 k-m². - Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.
ET	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
EA	AMPUMARATA-ALUE.
V	VIRKISTYSALUE.
VU	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.
VRK	VIRKISTYSKALASTUSALUE. Alueelle saa rakentaa vain virkistyskalastuksen vuoksi tarpeellisia rakennelmia. Alueella on sallittua maisemanhoito pensaikkoa raivaamalla, laiduntamalla ja niittämällä.
M	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.
MP	PUUTARHA- JA TAIMITARHA-ALUE.
MA	MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.
M/p	MAA- JA METSÄTALOUSALUE, JOKA ON POROTALOUDEN ERITYISKÄYTÖSSÄ.
MY	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ MAISEMA ARVOJA. Metsänhakkua on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että Simojokivarren maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät. Alueella ei suositella tehtäväksi avohakkuita eikä peltoja eikä rantoja rajaavaa puustoa suositella kokonaan poistettavaksi.
LV	VENEVALKAMA.
L	LIIKENNEALUE.
LP	YLEINEN PYSÄKÖINNIN ALUE.

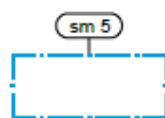

VESIALUE.

LUONNONSUOJELUALUE.

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

MUINAISMUISTOLAIN (295/1963) RAUHOITAMA KIINTEÄ
MUINAISJÄÄNNÖS/MUINAISMUISTOALUE.

Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kaikista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. Kohteen numero viittaa yleiskaavan selostuksen kohdeluetteloon.

MUINAISMUISTOKOHDE.

Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kaikista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. Kohteen numero viittaa yleiskaavan selostuksen kohdeluetteloon.

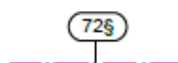
PAIKALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTUURIYMPÄRISTÖ.

Alueella on rakennusperinteen kannalta arvokkaita tai muita kulttuurihistoriallisia tai historiallisia arvoja. Alueella olevien rakennusten purkaminen tai siirtäminen on kielletty. (MRL 41 §:n mom). Purkamiseen on haettava rakennusvalvontaviranomaisen lupa eikä sitä saa myöntää ilman pakottavaa syytä. Museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus antaa lausunto ennen rakennuksia tai niiden ympäristöä muuttaviin merkittäviin toimenpiteisiin ryhtymistä.

NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE.

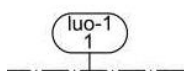
Natura-alue on suojeltu erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) tai/ja linnuston kannalta tärkeänä alueena (SPA-alue). Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66 §:ssä.

MRL 72.2§:n MUKAISESTI KÄSITELTÄVÄ ALUE.

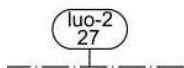
Alueella voidaan MRL:n 72.2 §:n mukaisesti myöntää rakennuslupa yleiskaavalla osoitetuille rakennuspaikoille. Rakennusoikeus on siirretty kiinteistökohtaisesti yleiskaavalla osoitetuille rakennuspaikoille. MRL 72 §:n nojalla alueella on muu kuin MRL 72 § 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty.

	VALTATIE/KANTATIE .
	SEUTUTIE/PÄÄKATU.
	YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.
	YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA .
	ALUEEN RAJA.
	OSA-ALUEEN RAJA.
	OLEMASSA OLEVA RAKENNUSPAIKKA.
	UUSI RAKENNUSPAIKKA.
	AIKAISEMMAN OSAYLEISKAAVAN MUKAINEN RAKENTAMATON RAKENNUSPAIKKA.
	MOOTTORIKELKKAREITTI.
	SÄHKÖLINJA.

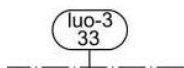
LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Alueella sijaitsee metsälain 10§:n mukaisia kohteita ja/tai Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia kohteita. Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot ja alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen. Kohteen numero viittaa yleiskaavan selostuksen kohdeluetteloon.

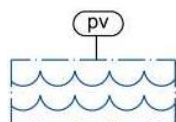
LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Alueella sijaitsee paikallisesti ja alueellisesti luonnon monimuotoisuutta lisääviä arvoja ja perinteisen maankäytön muovaamia kohteita. Perinnebiotooppien hoidon toivotaan jatkuvan monimuotoisuuden säilymiseksi. Mikäli alueelle tai sen lähelle sijoittuu rakennuspaikka, on sen lähialueella sallittava laidunnus ja eläintenpito. Kohteen numero viittaa yleiskaavan selostuksen kohdeluetteloon.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Alueella sijaitsee linnuston elinympäristönä paikallisesti arvokkaita kohteita. Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot ja lajiston elinympäristöjen monimuotoisuuden turvaaminen. Kohteen numero viittaa yleiskaavan selostuksen kohdeluetteloon.

POHJAVESIALUE.

Pohjavesialueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen. Rakentaminen, ojitukset ja maan kaivu on tehtävä pohjavesialueilla siten, etteivät pohjaveden määrä tai laatu vaarannu, eikä pohjaveden pinnankorkeudelle aiheudu pysyviä muutoksia.

Jätevesien, mukaan lukien hulevedet, maaperään imeyttäminen on pohjavesialueella kielletty. Kaikkien kiinteistöjen tulee liittyä kunnalliseen jätevesiverkostoon, mikäli jätevesiverkosto alueella on.

Auton säilytyspaikat ja pihan liikennöintialueet päällystetään läpäisemättömällä materiaalilla ja sade- ja sulamisvedet näiltä alueilta kerätään ja johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pohjavesialueilla on mm. ajoneuvojen pesu kielletty muualla kuin tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan hiekan ja öljynerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pohjavesialueella on pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden ja kemikaalien varastointi kielletty.

TULVAVAARA-ALUE

Alue on teoreettista tulvauhka-alueita. Alueelle rakennuslupia myönnettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että rakennusten kaikki kastumiselle arat rakenteet sijoittuvat riittävän korkealle.

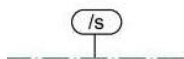
Alue sisältää havaitut vedenkorkeudet ja laskennallisen 1/100 vuodessa toistuvan vedenkorkeuden. Tulva-alueille rantavyöhykkeellä sijaitsevaa puustoa ei tulisi kaataa. Hakkuiden yhteydessä tulisi rantapuusto jättää suojakaistaksi.

66,86
○

Korkeusluku, joka ilmoittaa kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan vedenkorkeuden HW(1/100a) kyseisessä pisteessä. Kosteudelle alttiiden rakennusosien alin rakentamiskorkeus on HW(1/100a) + 0,5 m. Käytetty korkeusjärjestelmä on N2000 + m.

+9,9
○

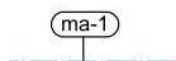
Korkeusluku, joka ilmoittaa havaitun jääpadoista aiheutuneen tulvan vedenkorkeuden HW(havaittu tulva) kyseisessä pisteessä. Kosteudelle alttiiden rakennusosien alin rakentamiskorkeus on HW(havaittu tulva) + 0,5 m. Käytetty korkeusjärjestelmä on N2000 + m.

MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ,

Simonkylä ja Simojokivarren kulttuurimaisema

Alueella on rakennusperinteen kannalta arvokkaita tai muita kulttuurihistoriallisia tai historiallisia arvoja. Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Alueella tehtävä uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa olemassa olevaan kyläkuvaan ja rakennusperinteeseen. Museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus antaa lausunto ennen rakennuksia tai niiden ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä.

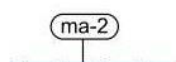

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE , Simojoensuun kulttuurimaisema.

Alueelle sijoittuu Simojoensuun kulttuurimaisema -niminen valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (valtionneuvoston periaatepäätös valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista 5.1.1995).

Alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas maisemakokonaisuus tulee säilyttää. Siihen kuuluvat Simojen suisto ja merenrannikko saarineen, laajempien metsäalueiden toisistaan erottamat tienvarsien kylä- ja peltoaukeat sekä Simonkylän ytimen muodostava vanha Pohjanmaan rantatie, jonka ympärille vanhin rakentaminen on ryhmittynyt. Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.

Rakennustaiteellisesti ja miljööön yhtenäisyyden kannalta tärkeitä rakennuksia tai rakennusryhmiä ei saa purkaa eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kylämiljööön kannalta arvokas luonne turmeltuu tai alueen maisema-arvot heikkenevät. Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista. Toimenpiteet alueella edellyttävät MRL 128 §:n 3. momentin mukaista maisematyölupaa.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE, Yli-kärppä ja Alaniemi.

Alueen maisemalliset ominaispiirteet, kuten pelto- ja jokimaisemat sekä alueen luonteelle tyypillinen peräpohjalainen rakennuskanta tulee säilyttää. Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.

Rakennustaiteellisesti ja miljööön yhtenäisyyden kannalta tärkeitä rakennuksia tai rakennusryhmiä ei saa purkaa eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kylämiljööön kannalta arvokas luonne turmeltuu tai alueen maisema-arvot heikkenevät. Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista. Toimenpiteet alueella edellyttävät MRL 128 §:n 3. momentin mukaista maisematyölupaa.

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ RKY 2009, "Simonkylän ja Simonien kyläasutus" sekä "Pohjanmaan Rantatie".

Alueen pääkäyttötarkoituksen mukainen toiminta ja rakentaminen on sopeutettava alueen rakennustaiteellisiin, kulttuurihistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa olevaan kyläkuvaan ja rakennusperinteeseen. Museoviranomaisen lausunto tulee pyytää rakennuksen ulkoasuun kohdistuvia olennaisia toimenpiteitä koskevissa lupa-asioissa.

8.6 KOKO YLEISKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Yleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena ranta-alueilla sijaitsevilla A-, AM-, RA-, RM- ja AMRM -alueille osoitetuilla kiinteistökohtaisilla rakennuspaikoilla. Ranta-alueelle tai vyöhykkeelle sijoituville muilta kuin rakentamiseen varatuilta alueilta on rakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti edellä mainituille rakentamiseen osoitetuille alueille. (MRL 43.2 §)

Tulvavahingoille alttiiden rakenneseosien tulee olla vähintään kaavakartassa määrätyn korkeusaseman tasolla, mikäli rakennusluvan myöntävä viranomainen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle.

Rakentamiseen osoitetun alueen maanpinnankorkeuden tulee lähtökohtaisesti olla vähintään 1/100a tulvan (tai korkeimman havaitun tulvan) tasolla ilman merkittävää maanpinnan pengertämistä.

Asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta ja sijainti rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyisi.

Muun kuin saunarakennuksen etäisyyden keskiveden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m, mikäli edellä olevasta ei muuta johdu.

Saunarakennus tulee sijoittaa tulvavaara-alueen ulkopuolelle ja vähintään 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Alle 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta ei saa rakentaa huvimajoja, grillikatoksia tai muita sellaisia rakennelmia, jotka muuttavat häiritsevästi rantamaisemaa.

Tulva-alueelle ei saa rakentaa uusia kiinteitä rakennuksia. Tulva-alueella olemassa olevia rakennuksia saa kunnostaa, mutta rakennuslupaa edellyttävät toimenpiteet on kielletty.

Kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat pohjavesialueilla tai enintään 100 metrin etäisyydellä ranta-alueista, edellytetään voimassa olevan jätevesilain mukaista jätevesien käsittelyä.

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion antamia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia ja metsälakia.

Mikäli rakennettua rakennuspaikkaa halutaan siirtää uudelle paikalle saman tilan alueella, ei uudelle rakennuspaikalle voida myöntää käyttöönottolupaa ennen kuin vanha rakennus on purettu.

Rakennukset on sijoitettava maanteiden läheisyydessä niin, että ne suojaavat maantien melulta ja että rakenteet vaimentavat siten, että sisämelun ohjearvot eivät ylitä.

8.7 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

Ranuantien Simon keskustasta Pekkalaan kulkevalla osuudella (kaavakartan osa B) 45 dB:n meluvyöhyke ylettyy noin 70 metrin päähän tien keskilinjasta. Tällä osuudella tieliikenteen melu tulee huomioida korjausrakentamisessa sekä uudisrakentamisessa luvituksen yhteydessä. Alueelle sijoittuu 15 rakentamatonta rakennuspaikkaa, joista 11 on voitu siirtää kauemmas maantiestä, meluvyöhykkeen ulkopuolelle.

Meluvyöhykkeelle sijoittuu osittain 4 uutta rakennuspaikkaa, joita ei voida siirtää meluvyöhykkeen ulkopuolelle tulvarajauksen vuoksi. Näiden rakennuspaikkojen osalta rakennusluvan yhteydessä tulee rakennusten sijoittelulla ja seinärakenteiden riittävällä äänieristävyydellä varmistaa sisämelun ja oleskelutilojen riittävän alhaiset melutasot.

Muilla maanteilla liikennemäärien alhaisuuden johdosta melualue on niin kapea, että se ei rajoita tai vaikeuta rakentamista.

9 YLEISKAAVAN SUHDE LÄHTÖKOHTA-AINEISTON ANTAMIIN TAVOITTEISIIN

9.1 SUHDE VALTAKUNNALLISIIN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEISIIN

Kaava on laadittu siten, että se tukee 1.4.2018 voimaan tulleita valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Seuraavassa on esitetty yksittäisten tavoitteiden toteutumisen yleiskaavassa.

TOIMIVAT YHDYSKUNNAT JA KESTÄVÄ LIIKKUMINEN:

- **Tavoite:** Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** *Osayleiskaava tulee Simon kunnan ja Simojokivarren elinvoimaa. Se mahdollistaa alueen matkailutoimintaa ja lii- sääsuinrakentamista hallitusti.*
- **Tavoite:** Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** *Yleiskaava tukeutuu vahvasti olemassa olevaan kunnan infrastruktuuriin, eikä edellytä esimerkiksi uusia yleisiä tiealueita.*
- **Tavoite:** Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saatavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** *Yleiskaava tukee alueen matkailutoimintaa ja muuta yritystoimintaa.*

TEHOKAS LIIKENNEJÄRJESTELMÄ:

- **Tavoite:** Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** *Yleiskaavan maankäyttö tukeutuu olemassa olevaan tieverkkoon.*

TERVEELLINEN JA TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

- **Tavoite:** Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** Uudet rakennuspaikat on yleiskaavassa esitetty tulvariskialueiden ulkopuolelle. Yleiskaavassa on määrätty, ettei uutta rakentamista sallita tulva-alueelle.
- **Tavoite:** Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** Simon kunnan rakennusjärjestyksessä on määritelty uusien rakennuspaikkojen osalta etäisyydet tiealueista: 30m valtatiestä, 20m maantiestä ja 12m paikallis- tai yksityistiestä. Näitä etäisyyksiä on noudatettu myös Simojoen yleiskaavassa. Kaava-alueen teiden käyttäjämäärät ovat varsin alhaisia, jolloin myös niistä aiheutuva melu on aika vähäistä ja useimmilla tieosuuksilla satunnaista, eikä rajoita asumista näillä rakentamisetäisyyksillä.
- **Tavoite:** Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** Yleiskaavassa ei osoiteta tällaisia riskejä aiheuttavia toimintoja.

ELINVOIMAINEN LUONTO- JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ SEKÄ LUONNONVARAT:

- **Tavoite:** Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** Valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonperinnön arvot on tunnistettu yleiskaavan selvitysten yhteydessä ja esitetty kaavakartalle asianmukaisella tavalla. Muut kaavassa esitetyt toiminnot eivät ole ristiriidassa näiden merkintöjen kanssa.
- **Tavoite:** Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
 - **Toteutuminen yleiskaavassa:** Olemassa olevat virkistysalueet ja kohteet säilyvät kaavassa. Muilta osin virkistys tapahtuu ns. jokamiehen oikeudella asumisen ulkopuolelle määritetyillä alueilla, joita on osoitettu kaavassa runsaasti. Valtaosa kaava-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Jokiranta on lisäksi pyritty kaavamääräyksiin säilyttämään mahdollisimman luonnonmukaisena.
- **Tavoite:** Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

- **Toteutuminen yleiskaavassa:** Valtaosa kaava-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Tämä yhdistettynä virkistysalueisiin ja muihin metsäisiin alueisiin varmistaa kaavassa riittävien ekologisten yhteyksien säilymisen. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet on tunnistettu yleiskaavoituksen yhteydessä tehdyissä luont selvityksissä ja merkitty osayleiskaavakartalle asianmukaisesti.
- **Tavoite:** Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.
- **Toteutuminen yleiskaavassa:** Olemassa olevat pelto- ja viljelyalueet on säilytetty kaavassa. Valtaosa kaava-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

UUSIUTUMISKYKYINEN ENERGIAHUOLTO:

- **Tavoite:** Turvataan valtakunnallisen energihuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.
- **Toteutuminen yleiskaavassa:** Olemassa olevat voimalinjat on osoitettu osayleiskaavakarttaan.

9.2 SUHDE MAAKUNTAKAAVAAN

Kaava on laadittu siten, että suunnitteluratkaisut tukevat ja tarkentavat maakunta-kaavassa esitettyjä suunnitteluperiaatteita alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän mukaisesti. Osayleiskaavassa osoitetut merkinnät ja määräykset eivät ole ristiriidassa maakuntakaavan merkintöjen kanssa.

9.3 SUHDE YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSIIN

Kaava on laadittu siten, että se tukee maankäyttö- ja rakennuslain 39 § yleiskaavan sisältövaatimuksia sekä 73 § ranta-alueiden loma-asutusta koskevat yleis- ja asema-kaavan erityiset sisältövaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset	Yleiskaava
MRL 39 § yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen	
1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;	Uuden rantarakentamisen kohteet on sijoitettu siten, että uutta tieverkkoa ei tarvitse välttämättä rakentaa kovinkaan paljoa yleiskaavaa toteutettaessa.

2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;	Uusi rakentaminen on pyritty sijoittamaan olemassa olevien yhteyksien varrelle.
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;	Palveluiden ja vakituisten asumisen osalta kaava on toteava eli esittää toteutuneet ratkaisut. Uusi rakentaminen koskee lähinnä loma-asutusta.
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;	Alueen väkimäärä ja väestön sijoittuminen eivät luo edellytyksiä joukkoliikenteen tehostumiselle.
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;	Rakennustehokkuus ja sijoittelu tukevat näitä periaatteita.
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;	Kaava tukee alueen matkailutoimintaa.
7. ympäristöhaittojen vähentäminen;	Kaava-alueelle ei ole osoitettu toimijoita, jotka aiheuttaisivat merkittäviä ympäristöhaittoja. Uudet rakentamispaikat on osoitettu riittävän etäälle isommista teistä, jottei teistä aiheudu melu- tai tärinähaittaa asutukselle.
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä	Luonto, maisema ja kulttuuriympäristöt on huomioitu kaavassa sekä päämaankäyttömerkinnöin että informatiivisin merkinnöin. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.	Olemassa olevat virkistysalueet ja kohteet säilyvät kaavassa. Muilta osin virkistys tapahtuu ns. jokamiehen oikeudella asumisen ulkopuolelle määritellyillä alueilla, joita on osoitettu kaavassa runsaasti.
MRL 73 § ranta-alueiden loma-asutusta koskevien yleis- ja asemakaavan erityisten sisältövaatimusten toteutuminen	
1. Suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön, RANTA-ALUE	Kaavan mitoitus muodostaa ranta-alueelle vain vähän uusia rakennuspaikkoja. Uudet rakennuspaikat eivät oleellisesti muuta ranta-alueiden luonnetta tai luonnontilaa.
2. luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesien- suojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet otetaan muutenkin huomioon, RANTA-ALUE	Kaavan mitoitus muodostaa ranta-alueelle vain vähän uusia rakennuspaikkoja. Uuden rakennuspaikat eivät oleellisesti muuta ranta-alueen luonto-, maisema-, virkistys- tai vesien- suojelun tilaa.

3. Ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta, RANTA-ALUE	Kaavan mitoitus muodostaa ranta-alueelle vain vähän uusia rakennuspaikkoja. Uuden rakennuspaikat vähentävät vapaan rannan aluetta, mutta eivät oleellisesti.
---	--

10 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

10.1 YLEISTÄ

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tulee selvittää kaavan toteutuksen ympäristövaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) ja -asetuksen (MRA) edellyttämällä tavalla. MRL:n 9 §:n mukaan ”kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan katsoa olevan olennaisia vaikutuksia.”

MRA 1 §:n perusteella ”selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset: ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon, kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.”

Laaditut taustaselvitykset ovat olleet suunnittelun lähtötietoina. Arvioinnissa tutkitaan nykytilanteeseen aiheutuvia muutoksia silloin, kun osayleiskaava on toteutunut kokonaan. Vaikutusarvioinnit on tehty asiantuntija-arvioina. Ympäristövaikutusten arvioinnissa käsitellään myös periaatteellisella tasolla mahdollisten haitallisten vaikutusten estämistä tai lieventämistä.

Yleiskaavan toteuttamisen merkittävät välittömiä ja välillisiä vaikutuksia arvioidaan (MRA 1§):

1. ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan, ilmastoon
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Yleiskaavan selostuksessa esitetään kaavan vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, luontoon, maisemaan, liikenteeseen, erityisesti joukkoliikenteeseen, ja teknisen huollon järjestämiseen, talouteen, terveyteen, sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin sekä muut kaavan merkittävät vaikutukset (MRA 17 §).

10.2 VAIKUTUKSET MAISEMAAN

Kaavaratkaisu jäsentää ympäristöä maankäyttöä ohjaavin merkinnöin ja määräyksin. Kaavamääräyksissä annetaan esim. yleisiä määräyksiä sekä aluekohtaisia määräyksiä maisema-alueiden huomioimisesta ja säilyttämisestä.

Kuivan maan alueella rakentamispaine on varsin vähäinen eikä tällä ole suurta merkitystä maiseman suhteen.

Maiseman ominaispiirteitä voidaan vahvistaa ja ylläpitää paremmin toimimalla kaavan ohjauksen mukaisesti. Tämä mahdollistaa hyvän maisemakuvan syntymisen ja säilymisen.

Luonnonmaisemaltaan tärkeät alueet on pyritty jättämään rakentamisen ulkopuolelle. Perinnebiotoopeille suositellaan hoidon jatkamista.

Kaavan toteuttaminen ei pääsääntöisesti huononna maisemaa niillä alueilla, joille on määritetty erityisiä arvoja.

Ranta-alueella uudet rakennuspaikat muuttavat maisemaa vain vähäisesti. Kaavamääräykset lisäksi estävät rakentamisen aivan rannan välittömään läheisyyteen.

10.2.1 VAIKUTUKSET RAKENNETTUUN YMPÄRISTÖÖN

Kaavan ei ole tarkoitus vaikuttaa olemassa olevaan rakennuskantaan tai rakenteisiin lukuun ottamatta suojelupäätöksiä. Olemassa olevat rakennuspaikat on merkitty kaavaan nykyisen tilanteen mukaisesti. Rakennussuojelullisesti tai – historiallisesti arvokkaat kohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnoillään ja arvokhteiden säilyminen varmistettu kaavamääräyksin.

10.3 VAIKUTUKSET LUONTOON

Kaava osoittaa selvästi eri alueiden käyttötarkoitukset, joten luonnon kannalta arvokkaat alueet voidaan säilyttää koskemattomana.

Kaikki uudet rakennuspaikat on pystytty sijoittamaan luontoarvojen kannalta merkittävämpien alueiden ulkopuolelle.

Simojoen luonto- ja virkistysarvot säilyvät kaavan osoittamalla maankäytöllä, ja virkistyskäyttöä voidaan kehittää.

Uuden rakentamisen osalta viemäröinnin ja hulevesien hallinnan toimivuus on oleellista, jotta Simojoen vedenlaatu etenkin alajuoksulla ei heikkene.

Metsätalouden ja turvetuotannon aiheuttamiin vesistökuormituksiin kaavalla ei voida vaikuttaa, muutoin kuin osoittamalla riittäviä suojavyöhykkeitä sivu-uomien alueille. Tämä on kaavassa useiden virtavesien alueelle sijoittuvien luontokohteiden osalta toteutettu.

10.3.1 VAIKUTUKSET NATURA-ALUEISIIN JA MUIHIN SUOJELUALUEISIIN.

Vaikutukset Simojoen Natura-alueelle kohdistuvat sen suojeluperusteena olevaan vesistöön (Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit) ja jäävät vähäisiksi nykyisillä jätevesienkäsittelymääräyksillä. Näiden toteutumisesta tulee kuitenkin valvoa tehokkaasti sekä uusien että vanhojen kiinteistöjen osalta. Natura-alueen suojeluperusteissa on mainittu eliöstöä (kirjojokikorento, jokihelmisimpukka), joiden olosuhteille kaavassa osoitetuilla toimilla ei ole merkittävää vaikutusta, sillä Natura-alueelle ei osoiteta toimenpiteitä. Hulevesimääräykset sekä sivu-uomien riittävät suojavyöhykkeet turvaavat vedenlaadun säilymisen nykyisellään. Kirjojokikorento on riippuvainen luhtarantaisista suvantopaikoista. Jokivarren kosteikoille tai alueen pienemmille virtavesille ei aiheudu kaavassa niitä muuttavia toimenpiteitä.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointivelvollisuus ei täyty kaavassa osoitetulla uudella maankäytöllä.

Uusia rakennuspaikkoja raivattaessa on huolehdittava, että rantaan jää riittävä kasvipeitteinen vyöhyke ja ojia ei kaiveta suoraan kohti jokea. Maanpinnan muokkaamisen ja ojituksien kohdalla tulisi laatia koko jokivartta koskeva ohjeistus, jotta vaikutukset Natura-alueeseen jäävät vähäisiksi myös maankäytön tehostuessa kaavan osoittamalla tavalla.

Simojoen alaosalle sijoittuu happamia sulfaattimaita (GTK), joten maa-ainesten muokkaus ja ojitukset tulee tämän johdosta suunnitella tarkoin jokivarren alueella.

10.4 VAIKUTUKSET MAA- JA KALLIOPERÄÄN, VETEEN, ILMAAN JA ILMASTOON

10.4.1 PÄÄSTÖT

Kaava-alueelle ei muodostu sellaista uutta rakennetta tai toimintaa, joka olisi oleellinen päästöjen aiheuttaja. Ei vaikutuksia.

10.4.2 VESISTÖT

Uuden rakentamisen osalta viemäröinnin ja hulevesien hallinnan toimivuus on oleellista, jotta Simojoen vedenlaatu etenkin alajuoksulla ei heikkene.

Metsätalouden ja turvetuotannon aiheuttamiin vesistökuormituksiin kaavalla ei voida vaikuttaa, muutoin kuin osoittamalla riittäviä suojavyöhykkeitä sivu-uomien alueille. Tämä on kaavassa eräiden luontokohteiden osalta osoitettu.

Kaava-alueelle sijoittuvat pohjavesialueet sijoittuvat valtaosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jonne ei ole osoitettu kaavassa rakentamista, seuraavin poikkeuksin. Lähteen pohjavesialueen länsiosaan on kaavaehdotuksessa osoitettu kaksi aikaisemman yleiskaavan mukaista rakentamatonta rakennuspaikkaa. Veittikosken pohjavesialueen pohjoisosassa sijaitsee kaksi olemassa olevaa rakennuspaikkaa ja sinne

on osoitettu lisäksi kaksi aikaisemman yleiskaavan mukaista rakentamatonta rakennuspaikkaa. Valajankosken pohjavesialueen lounaisosaan sijoittuu yksi olemassa oleva rakennuspaikka.

Rakennuspaikkojen vaikutuksen pohjavesille on minimoitu seuraavilla pohjavesialueille rakentamista koskevilla kaavamääräyksillä:

- Rakentaminen, ojitukset ja maan kaivu on tehtävä pohjavesialueilla siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laadun muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.
- Jätevesien, mukaan lukien hulevedet, maaperään imeyttäminen on pohjavesialueella kielletty. Kaikkien kiinteistöjen tulee liittyä kunnalliseen jätevesiverkostoon.
- Auton säilytyspaikat ja pihan liikennöintialueet päällystetään läpäisemättömällä materiaalilla ja sade- ja sulamisvedet näiltä alueilta kerätään ja johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle.
- Pohjavesialueilla on mm. ajoneuvojen pesu kielletty muualla kuin tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta pesuvedet johdetaan hiekan ja öljynerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle.
- Pohjavesialueella on pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden ja kemikaalien varastointi kielletty.

Kaavan vaikutukset pohjavesialueille eivät ole merkittäviä.

10.4.3 MAAPERÄ

Kaava-alueelle ei muodostu sellaista uutta rakennetta tai toimintaa, jonka voisi katsoa aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia maaperään. Ei vaikutuksia.

10.5 VAIKUTUKSET ELINOLOIHIN JA ELINYMPÄRISTÖÖN

10.5.1 RISKIT IHMISILLE

Kaava-alueelle ei muodostu sellaista uutta rakennetta tai toimintaa, jonka voisi katsoa aiheuttavan merkittäviä riskejä ihmisille. Ei vaikutuksia.

10.5.2 VIRKISTYSALUEET

Alueen olemassa olevat virkistyskohteet todetaan kaavassa. Muilta osin virkistys tapahtuu ns. jokamiehen oikeudella rakentamisen ulkopuolelle jäävillä alueilla, joita on osoitettu kaavassa runsaasti.

10.5.3 VAPAA-AIKA

Alueella on vapaa-ajan palveluja tarjoavia toimintoja ja paikkoja. Nämä alueet osoitetaan kaavassa.

10.6 VAIKUTUKSET YHDYSKUNTAAN

10.6.1 VAIKUTUKSET YHDYSKUNTARAKENTEeseen

Kaavan mitoitus muodostaa ranta-alueelle vain vähän uusia lomarakentamisen rakennuspaikkoja. Muiden merkintöjen osalta kaava on pääasiassa olemassa olevan tilanteen toteava eli esittää toteutuneet ratkaisut.

Uuden rantarakentamisen kohteet on sijoitettu siten, että uutta tieverkkoa ei tarvitse välttämättä rakentaa kovinkaan paljoa yleiskaavaa toteutettaessa.

10.6.2 VAIKUTUKSET YHDYSKUNTATALOUTEEN

Uutta rakentamista osoitetaan niin vähän, ettei vaikutus yhdyskuntatalouteen ole mainittava. Kaava tukee alueen olemassa olevia toimintoja ja palveluita.

10.7 VAIKUTUKSET ELINKEINORAKENTEeseen JA TYÖLLISYYTEEN

Kaavalla ei ole vaikutusta elinkeinorakenteeseen.

Kaavaratkaisut itsessään eivät synnytä uusia teollisuus- tai yritysalueita. Kaavaratkaisut mahdollistavat olemassa olevien palvelujen kehittämisen sekä yritystoiminnan harjoittamisen asunnon yhteydessä. Vaikutukset työllisyyteen arvioidaan myönteisiksi, mutta hyvin vähäisiksi.

10.8 VAIKUTUKSET LIIKENTEeseen

10.8.1 AUTOLIIKENNE

Kaava ei aiheuta tarvetta uusille yleisille tiealueille.

Kaavassa osoitettu uuden rakentamisen määrä on niin vähäistä, ettei liikennemääriin tule mainittavaa muutosta.

Uudet rakennuspaikat voivat edellyttää joitakin uusia liittymiä olemassa oleville päteille, mutta määrä on vähäinen.

10.8.2 KEVYT LIIKENNE

Kaavassa osoitettu uuden rakentamisen määrä on niin vähäistä, ettei se luo edellytyksiä uusille kevyen liikenteen ratkaisuille. Ei vaikutuksia.

11 LIITTEET

- Liite 1: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (17.6.2020)
- Liite 2: Arkeologinen inventointi (08/2018)
- Liite 3: Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (10/2019)
- Liite 4: Luontoselvitys (01/2019)
- Liite 5: Mitoitusvyöhykkeet ja rantaviivan muunto sekä mitoitusaulukko (06/2020)
- Liite 6: Vastine valmisteluvaiheen lausuntoihin ja mielipiteisiin.
- Liite 7: Valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat perinnebiotoopit Simojokivarressa, tilanne 2019.
- Liite 8: Vastine ehdotusvaiheen lausuntoihin ja muistutuksiin.
- Liite 9: Vastine lisäkuulemisten palautteeseen

12 YHTEYSTIEDOT

Osayleiskaavan valmistelusta saa lisätietoja kunnan internet-sivuilta <https://simo.fi/index.php/palvelut/rakennusvalvonta/kaavat-ja-kiinteistot/yleiskaavat> sekä seuraavilta henkilöiltä:

Kunnan yhteystiedot:

Simon kunta
ratatie 6, 95200 Simo

Ilkka Soukka
Tekninen johtaja
puh. 0400 691 616
ilkka.soukka@simo.fi

Kaavaa laativa konsultti:

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy
Hallituskatu 13 - 17 D, 90100 OULU

Janne Tolppanen
Maankäytön suunnittelija
arkkitehti
puh. 044 2787 307
janne.tolppanen@fcg.fi